

پایه
یازدهم

۱۴۰۲/۱۲/۰۴

آزمون
چهارم
حضوری

خیلی سبز!
آزمون
تجربگی | راهی | انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

روان‌شناسی	جامعه‌شناسی (۲)	علوم و فنون ادبی (۲)	ریاضی و آمار (۲)
درس ۵ + بخشی از درس ۶ «تفکر (۱) حل مسئله» + «تفکر (۲) تصمیم‌گیری (تا ابتدای سبک‌های تصمیم‌گیری)» صفحه ۱۱۲ تا ۱۴۲	فصل سوم، درس ۹ و ۱۰ درس ۱۰ «جهان دوقطبی»، «جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی» صفحه ۷۳ تا ۹۰	فصل سوم، درس ۷ و ۸ درس ۷ «تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم»، «پایه‌های آوایی همسان (۲)» صفحه ۵۷ تا ۷۰	فصل دوم تابع (کل فصل) صفحه ۲۱ تا ۵۴
فلسفه (۱)	جغرافیا (۲)	تاریخ (۲)	عربی، زبان قرآن (۲)
فصل دوم، درس ۷ و ۸ درس ۷ «ابزارهای شناخت»، «نگاهی به تاریخچه معرفت» صفحه ۵۰ تا ۶۸	فصل سوم، درس ۷ و ۸ درس ۸ «نواحی اقتصادی - کشاورزی و صنعت»، «نواحی اقتصادی - تجارت و اقتصاد جهانی» صفحه ۸۳ تا ۱۱۴	فصل سوم، درس ۹ و ۱۰ درس ۹ «ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی»، «ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی» صفحه ۸۹ تا ۱۱۳	بخشی از درس ۴ + درس ۵ درس ۴ (تمارین و قواعد) + درس ۵ صفحه ۵۱ تا ۷۴

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

• نام و نام خانوادگی: • شماره داوطلبی: • شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	ریاضی و آمار	۱۰ سؤال	۱	۱۰	۲۰ دقیقه	۹۰ سؤال ۱۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۱۵ سؤال	۱۱	۲۵	۲۰ دقیقه	
۳	جامعه‌شناسی	۱۰ سؤال	۲۶	۳۵	۱۵ دقیقه	
۴	روان‌شناسی	۱۰ سؤال	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه	
۵	عربی، زبان قرآن	۱۵ سؤال	۴۶	۶۰	۲۰ دقیقه	
۶	تاریخ	۱۰ سؤال	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه	
۷	جغرافیا	۱۰ سؤال	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه	
۸	فلسفه	۱۰ سؤال	۸۱	۹۰	۱۵ دقیقه	

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی:

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید
از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Azmoon.kheilisabz.com

۱- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نقطه $A(a^2 - a, a - a^2)$ روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم قرار دارد.

(۲) تابع $y = \frac{2x+6}{x+3}$ ، تابعی ثابت است.

(۳) اگر نمودار تابع $y = |x-1|$ را نسبت به محور x ها قرینه کنیم، به تابع $y = |1-x|$ می‌رسیم.

(۴) تابع $y = [x] + 2$ یک تابع پلکانی است.

۲- اگر تابع $f(x) = (x+a)(x+b) - (x-1)(x+3)$ تابعی همانی باشد، مقدار $a^2 + b^2$ کدام است؟

- (۱) ۹ (۲) ۱۲ (۳) ۱۵ (۴) ۱۸

۳- نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} x^2 - 4 & x < -1 \\ 2x - 6 & x \geq -1 \end{cases}$ در سه نقطه A, B, C محورهای مختصات را قطع می‌کند. مساحت مثلث ABC چند واحد مربع است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۲ (۳) ۳ (۴) ۱۵

۴- اگر $f = \{(2, a), (3, b), (4, 2a)\}$ و $g = \{(1, a), (2, 3b), (3, 2a)\}$ و تابع $f + g$ ، تابعی همانی باشد، مقدار $\frac{a}{b}$ کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

۵- چند عدد حقیقی بین ۱۰ و ۲۵ داریم که در تساوی $\frac{x}{3} = [\frac{x}{3}]$ صدق کنند؟

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) بی‌شمار

۶- حاصل $\text{sign}(\sqrt{7} - 3) + 2\text{sign}(\frac{\pi}{4} - 1) + \text{sign}([\sqrt{2} - 1])$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) صفر (۳) -۱ (۴) ۳

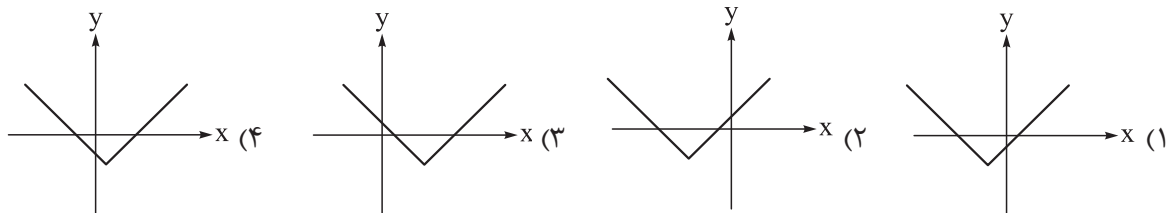
۷- اگر $f(x) = a[2x - 3] + a$ و $f(\frac{-27}{8}) = 6$ باشد، حاصل $f(\frac{-1}{3})$ کدام است؟

- (۱) $3a$ (۲) $-3a$ (۳) $a - 1$ (۴) $1 - a$

محل انجام محاسبات

۸- نمودار تابع $y = |x + \frac{3}{4}| - 2$ به کدام صورت است؟

۹- تابع $f(x) = |2x - 10| + b$ را به صورت $f(x) = \begin{cases} ax + 6 & x \geq c \\ -ax + d & x < c \end{cases}$ می‌نویسیم. مقدار $a + b + c + d$ کدام است؟

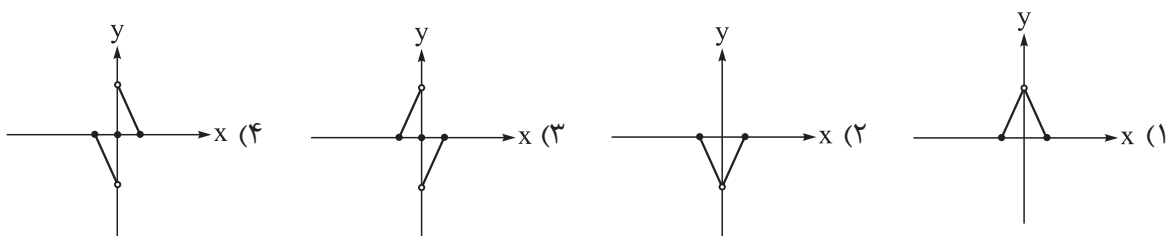
۴۹ (۴)

۴۷ (۳)

۴۵ (۲)

۴۳ (۱)

۱۰- اگر $f(x) = -|x| + 1$ با دامنه $-2 \leq x \leq 1$ و $g(x) = 2\text{sign}(x)$ با دامنه $-1 \leq x < 3$ باشد، نمودار تابع $f \times g$ به کدام صورت است؟

محل انجام محاسبات

۱۱- بیت زیر سروده کیست؟

«بخیه کفشم اگر دندان نماشد عیب نیست خنده می آرد همی بر هرزه گردی های من»

- (۱) بیدل دهلوی (۲) صائب تبریزی (۳) کلیم کاشانی (۴) وحشی بافقی

۱۲- کدام یک از موارد زیر از جمله دلایل روی آوردن شاعران به دوبارهای هند، در قرن دهم است؟

- (۱) تألیف کتاب و سرودن شعر به زبان فارسی از سوی فضلی هند
 (۲) ترویج زبان ترکی از سوی شاهان صفوی در کنار زبان فارسی
 (۳) کم توجهی و بی مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران
 (۴) چاره اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید

۱۳- کدام عبارت از نظر تاریخ ادبیات، «کاملاً» درست است؟

- (۱) در دوره صفویه توجه ویژه‌ای به شعر و شاعری، معماری و هنر شد؛ از جمله کمال الدین بهزاد در دوره شاه عباس، یکی از مفاخر هنر است.
 (۲) یکی از جریان‌های شعری که در قرن دهم در ایران رایج بود، مکتب وقوع بود که خود نتیجه چاره‌اندیشی برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود.
 (۳) از نمایندگان جریان شعر لطیف و فصیح در قرن دهم، باباغانی شیرازی را می‌توان نام برد که «خلاق المعانی ثانی» لقب گرفت.
 (۴) «کلیم کاشانی» از شاعران معروف قرن دهم در سرایش اشعار مذهبی است؛ ترکیب‌بند عاشورایی او هنوز هم زبانزد است.
 ۱۴- سبک شعر از شاعران قرن دهم، حد واسط سبک دوره عراقی و سبک هندی است که شاخصه اصلی آن است.

- (۱) باباغانی شیرازی - ابهام و تخیل‌های رمزآمیز (۲) باباغانی شیرازی - واقع‌گرایی
 (۳) وحشی بافقی - ابهام و تخیل‌های رمزآمیز (۴) وحشی بافقی - واقع‌گرایی

۱۵- کدام مورد، از ویژگی‌های عمده شعر «بیدل» محسوب نمی‌شود؟

- (۱) کاربرد ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره (۲) تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه
 (۳) مضمون‌های پیچیده (۴) استعاره‌های رنگین و سرشار از ابهام

۱۶- در همه ابیات زیر، به جز، عضوی از بدن در معنای «مجازی» به کار رفته است.

- (۱) ساز در دست تو سوز دل من می گوید
 (۲) تو خود به جامه خوابی و ساقیان صبح
 (۳) مرا نه دولت وصل و نه احتمال فراق
 (۴) آفرین بر زبان شیرینت
 من هم از دست تو دارم گله چون ساز امشب
 به یاد چشم تو گیرند جام صهبا را (صهبا: شراب سرخ)
 نه پای رفتن از این ناحیت نه جام مقام
 کاین همه شور در جهان انداخت

۱۷- در کدام یک از گزینه‌های زیر، واژه «شهر» در معنای مجازی «مردم» به کار نرفته است؟

- (۱) تا همه شهر بیایند و ببینند که ما
 (۲) در همه شهر ای کمان‌ابرو
 (۳) گو همه شهر به جنگم به درآیند و خلاف
 (۴) آنرا که جای نیست، همه شهر جای اوست
 پیر بودیم و دگر باره جوان گردیدیم
 کس ندانم که صید تیر تو نیست
 من که در خلوت خاصم، خیر از عامم نیست
 درویش هر کجا که شب آید، سرای اوست

۱۸- اگر پایه‌های آوایی مصراع‌های زیر، را با توجه به نشانه‌های «UU--»، «-U--»، «-UU-» و «U--» مرتب کنید، به ترتیب کدام گزینه درست است؟

- (الف) گر جان عاشق دم زند، آتش در این عالم زند
(ب) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ
(ج) دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا
(د) همه اسمند و تو جسمی همه جسمند و تو روحی
- (۱) د - الف - ج - ب (۲) الف - ج - د - ب (۳) الف - د - ب - ج (۴) ب - الف - ج - د

۱۹- نشانه‌های هجایی کدام گزینه با مصراع «وارهد از حدّ جهان، بی حد و اندازه شود» یکسان است؟

- (۱) نفحات صبح دانی ز چه روی دوست دارم
(۲) که این دنیا نمی‌ارزد به کاهی
(۳) حضوری گر همی خواهی از او غایب مشو حافظ
(۴) شکر کند عارف حق کز همه بردیم سبق

۲۰- کدام گزینه از چهار پایه آوایی تشکیل شده است؟

- (۱) هر چه خواهی در سوادش رنج برد
(۲) تیغ صرصر خواهدش حالی سترد
(۳) برق با شوقم شراری بیش نیست
(۴) شعله، طفل نی سواری بیش نیست
(۳) بیا عاشقی را رعایت کنیم
(۴) ز یاران عاشق حکایت کنیم
(۴) در بن این پرده نیلوفری
(۴) کیست کند با چو منی همسری

۲۱- نشانه‌های هجایی کدام مصراع از تکرار چهار بار «-U--» تشکیل شده است؟

- (۱) تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنایی
(۲) پرویز کنون گم شد زان گم شده کم تر گو
(۳) رّبع از دلم پر خون کنم اطلال را جیحون کنم
(۴) گر نکته‌دان عشقی بشنو تو این حکایت

۲۲- نشانه‌های هجایی کدام گزینه نظم همسان تکراری ندارد؟

- (۱) سوزد مرا سازد مرا در آتش اندازد مرا
(۲) وز من رها سازد مرا بیگانه از خویشم کند
(۳) چو خواهی که گویی نفس بر نفس
(۴) نخواهی شنیدن مگر گفت کس
(۳) بسازم خنجری نیشش ز فولاد
(۴) زخم بر دیده تا دل گردد آزاد
(۴) یک جمع نکوشیده رسیدند به مقصد
(۴) یک قوم دویدند و به مقصد نرسیدند

۲۳- نشانه‌های هجایی کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) تشنه را آب محال است که از یاد رود
(۲) شکر ایزد که به اقبال گله‌گوشه گل
(۳) آتش است این بانگ نای و نیست باد
(۴) نرگس غمزه‌زنش این همه بیمار نداشت

۲۴- مفهوم کدام بیت با بقیه ابیات متفاوت است؟

- (۱) لاله و گل زخمی خمیازه‌اند
(۲) عیش این گلشن خماری بیش نیست
(۳) غرقه وهمیم؛ و نه این محیط
(۴) از تنک‌آبی کناری بیش نیست
(۳) می‌رود صبح و اشارت می‌کند
(۴) کاین گلستان خنده‌واری بیش نیست
(۴) ای شرر، از هم‌رهان غافل مباش
(۴) فرصت ما نیز باری بیش نیست

۲۵- کدام گزینه با بیت «خدایا به خواری مران از درم / که صورت نبندد دری دیگرم» ارتباط مفهومی دارد؟

- (۱) خدایا تو دانی که فیاض مجرم
(۲) خدایا گر تو سعدی را برانی
(۳) خدایا در زبان من صواب آر
(۴) خدایا به جاه خداوندی‌ات
(۱) ندارد به‌جز درگه شاه ملجأ
(۲) شفیع آرد روان مصطفی را
(۳) دعای بنده خود مستجاب آر
(۴) که بخشی مقام رضامندی‌ات

۲۶- در ارتباط با چالش‌های جهانی که محصول عملکرد فرهنگ معاصر غرب است، کدام گزینه اطلاعات درستی ارائه می‌دهد؟

(۱) چالش و نزاع بین کشورهای کمونیستی با بلوک غرب در سراسر قرن بیستم تا سال ۱۹۹۱ میلادی ادامه یافت. -
 مارکس برای حل چالش شمال و جنوب، در قرن نوزدهم لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد و به دنبال انقلاب طبقاتی بود.
 (۲) لیبرالیسم با تکیه بر شعار عدالت راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و چالش فقر و غنا را که نخستین چالش کشورهای غربی است پدید آورد. - از دیدگاه آگوست کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

(۳) چالش‌های جدید غرب می‌توانند چندین صورت داشته باشند، برای مثال برخی از آن‌ها در عین حال که اقتصادی یا اجتماعی‌اند می‌توانند خرد و یا کلان نیز باشند. - جنگ ویتنام جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم است که محصول چالش فقر و غنا است.

(۴) چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ پدید می‌آید، زیرا رویکرد مارکس به عالم رویکردی سکولار و دنیوی بود. - با توجه به مفاهیم طبیعی و جغرافیایی مانند شمال و جنوب، از تقابل کشورهای فقیر و غنی به تقابل شمال و جنوب یاد می‌شود.

۲۷- به ترتیب عبارات درست در ارتباط با مفاهیم «لیبرالیسم اقتصادی»، «چالش شرق و غرب» و «سوسیالیسم» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) رویکردی فردی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود. - چالشی منطقه‌ای نبود، بلکه چالشی جهانی بود. - مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم است.

(۲) آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانست. - طرفین آن‌ها سیاست، جغرافیا و فرهنگ‌های متفاوتی داشتند. - رویکردی فردگرا است که به مالکیت خصوصی قائل نیست.

(۳) مالکیت خصوصی را از بین برد و رویکردی فردی و سکولار داشت. - از نوع چالش‌هایی بود که بین فرهنگ‌های مختلف پدید می‌آید. - در مقابل فردگرایی لیبرال، نوعی رویکرد جامعه‌گرا است.

(۴) کشاورزان را از بردگی رها کرد و به آن‌ها اجازه مهاجرت داد. - هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند. - به مالکیت خصوصی معتقد است و آن را مطلق می‌داند.

۲۸- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

• اقتصاد قرون وسطی بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟

• کدام‌یک از اندیشمندان زیر از جمله منتقدان لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم میلادی بود؟

• کدام‌یک، از ویژگی‌های نظریات مارکس محسوب می‌شود؟

• از دیدگاه مالتوس، انسانی که در دنیایی از قبل تملک‌شده به دنیا می‌آید، در چه صورتی حق چون‌وچرا درباره مقام و موقعیت خود را دارد؟

(۱) روابط اجتماعی ارباب و رعیتی - آیزایا برلین - عدم عبور از بنیان‌های نظری فرهنگ غرب - قدرت خود را از والدینش دریافت کند.

(۲) وابستگی کشاورزان به زمین - مارکس - اعتقاد به آزادی اقتصادی و توزیع مناسب ثروت - سرمایه‌اش را در پرسودترین راه دنبال کند.

(۳) آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - دیوید ریکاردو - شکل‌گیری طبقه‌ای جدید بر مدار قدرت - استعداد و توانایی واقعی داشته باشد.

(۴) شکل‌گیری قشر جدید سرمایه‌داران - لرد جان راسل - اعتقاد به حرکت انقلابی علیه چالش‌های سرمایه‌داری - جامعه خواهان کار او باشد.

۲۹- جوامع سوسیالیستی به پیروی از آرای کارل مارکس به دنبال آن بودند که با توزیع برابر ثروت، عدالت اجتماعی را برقرار سازند؛ اما در عمل حکومت‌هایی که براساس این مدل شکل گرفتند به مشکلات عمده‌ای برخوردند. کدام گزینه بیانگر مسائل و مشکلات اساسی این جوامع است؟

- (۱) به بهانه عدالت اقتصادی، آزادی‌های دنیوی و معنوی افراد از بین رفت و به دنبال اهمیت دادن به اقتصاد، طبقه جدیدی بر مدار ثروت سامان دادند.
- (۲) طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و با انتقاد از فردگرایی لیبرالیسم، رویکردی جامعه‌گرا را سازمان دادند که موجب از بین رفتن نظام کمونیستی شد.
- (۳) نه تنها آزادی‌های معنوی بلکه آزادی‌های دنیوی افراد را نیز از بین بردند و در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل دادند که بر مدار قدرت حکمرانی می‌کردند.
- (۴) با رویکرد سکولار در چارچوب بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های لیبرالیسم پرداختند و به بهانه عدالت اجتماعی طبقه‌ای جدید بر مدار قدرت سازمان دادند.

۳۰- عبارات کدام گزینه درباره «جنگ‌های جهانی» درست است؟

- (۱) جنگ جهانی دوم به مرزها محدود نماند، به درون شهرها کشیده شد و غیرنظامیان، زنان و کودکان را نیز درگیر جنگ ساخت. - پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی جنگ سرد بین بلوک شرق و غرب و جنگ گرم بین مناطق پیرامونی آن‌ها ادامه یافت. - نظریه پردازان غربی بعد از فروپاشی بلوک غرب، جنگ را از کشورهای غربی به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کردند که تحت سلطه غرب قرار داشتند.
- (۲) در جنگ جهانی اول برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی و در جنگ جهانی دوم برای اولین بار از بمب اتم استفاده شد. - از مهم‌ترین عوامل وقوع جنگ‌های جهانی، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. - جنگ ویتنام که پس از جنگ کره آغاز شد، نمونه‌ای از جنگ گرم بین مناطق پیرامونی است.
- (۳) وقوع دو جنگ جهانی در نیمه اول قرن نوزدهم خطابودن نظریه کنت درباره جنگ در جوامع غربی را نشان داد. - جنگ‌های جهانی منشأ دینی نداشتند، اما با درگیر شدن کشورهای غیرغربی در جنگ، ظاهر دینی به خود گرفتند. - طرف‌های درگیر این دو جنگ در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و کمونیستی رفتار خود را توجیه می‌کردند.
- (۴) جنگ‌های جهانی به کشورهای اروپایی و غربی محدود نشدند، بلکه همه جهان را درگیر خود ساختند. - وقوع جنگ سرد بین مناطق پیرامونی بلوک شرق و غرب، به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود رونق بخشید. - پس از جنگ جهانی دوم صلحی پایدار برقرار شد و بلوک شرق و غرب هر یک بخشی از جهان را تحت نفوذ خود قرار دادند.

۳۱- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

- عدم محدودیت چالش و نزاع به ابعاد اقتصادی و توجه به ابعاد فرهنگی
- تقسیم جوامع به کشورهای توسعه‌یافته و عقب‌مانده
- نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی

اصطلاحات سیاسی	توضیحات
«ب»	حل چالش‌های درونی از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی (پیرامونی)
استعمارگر و استعمارزده	«ج»
«الف»	پیگیری مسیر برخی جوامع توسط برخی جوامع دیگر

(۱) ج - الف - ب

(۲) ج - ب - الف

(۳) ب - ج - الف

(۴) ب - الف - ج

۳۲- به ترتیب «تفاوت سوسیالیسم و کمونیسم»، «اشتراک نظریات مالتوس و ریکاردو» و «تفاوت دیدگاه کنت و هانتینگتون» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) کمونیسم به مالکیت خصوصی به طور مطلق معتقد است. - هر دو آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند. - هانتینگتون عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.
- ۲) سوسیالیسم رویکردی فردگرا و کمونیست رویکردی جامعه‌گراست. - مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. - کنت معتقد است جنگ در جوامع غربی عارضی است و هانتینگتون آن را ذاتی می‌داند.
- ۳) سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است. - هر دو در چارچوب فرهنگ غرب به حل مسائل این فرهنگ می‌پرداختند. - از نظر هانتینگتون جنگ بین دولت ملت‌هاست و از نظر کنت، جنگ بین تمدن‌ها و فرهنگ‌ها به وقوع می‌پیوندد.
- ۴) کمونیسم قائل به مالکیت خصوصی نیست. - کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند. - کنت معتقد است بعد از انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد و هانتینگتون از جنگ تمدن‌ها سخن به میان آورد.

۳۳- علت پدیدآیی هر یک از وضعیت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- پایان جنگ و نزاع بین بلوک شرق و غرب
 - پیشرفت کشور از نظر ریکاردو
 - خودداری دولت انگلستان از مقابله با قحطی ایرلند
 - ضعف و فقر کشورهای پیرامونی
- ۱) جنگ جهانی اول و دوم - دخالت دولت در اقتصاد - حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - انتقال ثروت از پیرامون به مرکز
 - ۲) فروپاشی بلوک شرق - لغو مالکیت خصوصی - تکیه بر شعار آزادی در لیبرالیسم - بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی
 - ۳) تجزیه شوروی - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - تکیه بر شعار آزادی در لیبرالیسم - خودباختگی فرهنگی کشورهای استعمارزده
 - ۴) فروپاشی بلوک شرق - دنبال شدن پرسودترین راه سرمایه - حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - عملکرد کشورهای مرکزی

۳۴- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- کشورهای مرکزی با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.
- بلوک شرق و غرب با اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده و آمریکا و شوروی در مرکز این دو قطب قرار گرفتند.
- از نظر آگوست کنت با رشد علم تجربی و صنعت، دیگر ثروت از طریق غنائم جنگی به دست نمی‌آید.
- مطابق با نظریه استعمارگر و استعمارزده، کشورهای غربی از طریق ثروت به دست آمده از کشورهای غیرغربی، رفاه افشار ضعیف خود را تأمین می‌کنند.

۱) درست - درست - درست - درست - نادرست

۲) درست - نادرست - نادرست - درست - نادرست

۳) نادرست - نادرست - درست - درست - نادرست

۴) درست - درست - درست - درست - نادرست

۳۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر، مصادیق کدام مفهوم است؟

- آیه «و همانا این است امت شما، یک امت واحد و منم پروردگار شما.»
 - قاره آفریقا از منابع و معادن ارزشمندی برخوردار است، اما فقیرترین قاره مسکونی دنیاست.
 - دیکنز در رمان الیور توئیست، نوانخانه‌ها و فیلسوفان مدافع آن‌ها را به سخره گرفت.
- ۱) جامعه‌ای که به گروه‌های پراکنده و متخاصم تجزیه می‌شود - عملکرد کشورهای مرکزی - بهره‌کشی در دوره انقلاب صنعتی
 - ۲) جامعه‌ای که هرگونه ستیز ناشی از ملیت را از بین می‌برد - عملکرد جوامع استعمارگر - انتقاد به لیبرالیسم اقتصادی
 - ۳) جامعه‌ای که در آن همهٔ ابنای بشر بر مدار آرمانی حقیقی جمع می‌شوند - عملکرد کشورهای مرکزی - چالش فقر و غنا
 - ۴) جامعه‌ای که نزاع ناشی از خون و نژاد را از بین می‌برد - عملکرد جوامع استعمارگر - طرفداری از لیبرالیسم سیاسی

روان‌شناسی

۳۶- در رابطه با مفهوم «حل مسئله» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ندانستن راه حل مسئله باعث می‌شود بسیاری نسبت به مسئله احساس خوشایندی نداشته باشند.
- (۲) اگر هدف موجود نباشد، اصلاً مسئله شکل نمی‌گیرد.
- (۳) فردی که در حال حل مسئله است نسبت به محتوا و روش حل مسئله آگاهی کامل دارد.
- (۴) اگر راه حل مسئله را بدانیم مسئله به جای موضوعی تهدیدکننده به موضوعی مطلوب تبدیل می‌شود.

۳۷- بعد از چند سال کارکردن در کافه‌های مختلف، هدیه تصمیم گرفته تا کافه خود را تأسیس کند. کدام یک از

مسائلی که او با آن‌ها روبه‌رو خواهد بود، «خوب تعریف نشده» است؟

- (۱) از کجا وسایل و مبلمان کافه را با بهترین قیمت تهیه کند؟
- (۲) چه‌طور مواد اولیه کافه خود را تازه و به‌روز بخرد؟
- (۳) دستور پخت میان‌وعده‌های کافه را از کجا پیدا کند؟
- (۴) چه‌طور بازاریابی کند و مشتریان بیشتری داشته باشد؟

۳۸- حسین برای افزایش فروش آنلاین شاپ (فروشگاه مجازی) خود تصمیم گرفت به صفحات پربازدید تبلیغ دهد.

حسین برای خود جدولی تشکیل داد و بعد از هر تبلیغ، افزایش دنبال‌کننده‌ها و فروش خود را ثبت کرد و با توجه به

اطلاعات به‌دست‌آمده تصمیم گرفت تا به کدام صفحات دوباره تبلیغ دهد. هر یک از اقدامات مشخص شده او، به ترتیب

مربوط به کدام یک از مراحل حل مسئله هستند؟

- (۱) تشخیص مسئله - ارزیابی راه حل - بازبینی و اصلاح راه حل
- (۲) به‌کارگیری راه حل مناسب - ارزیابی راه حل - بازبینی و اصلاح راه حل
- (۳) تشخیص مسئله - بازبینی و اصلاح راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین
- (۴) به‌کارگیری راه حل مناسب - بازبینی و اصلاح راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین

۳۹- نرگس به عنوان روان‌درمانگر در مورد مراجعین خود با استادش مشورت می‌کند. موارد زیر، توصیه‌های استاد

نرگس در مورد مراجعین اوست. این دو توصیه، به ترتیب به کدام یک از عوامل مؤثر بر حل مسئله نرگس اشاره دارد؟

● لازم است فراموش نکنیم که هر مراجع، انسانی منحصر به فرد است و نمی‌توانی اقدامات مراجعین قبلی را در مورد او تکرار کنی.

● با برداشت قبلی که از مراجع و اقدامات لازم داری، درمان به بن‌بست رسیده است و باید از زاویه‌نگاهی تازه به

این مراجع نگاه کنی.

(۱) نوع نگاه به مسئله - تجربه گذشته

(۲) نوع نگاه به مسئله - نوع نگاه به مسئله

(۳) انتقال - تجربه گذشته

(۴) انتقال - نوع نگاه به مسئله

۴۰- هر یک از افراد زیر، به ترتیب از کدام دسته از «روش‌های حل مسئله» استفاده کرده‌اند؟

● معاون مدرسه‌ای که بدون شمردن تعداد رضایت‌نامه جمع شده، برای اردوی دانش‌آموزی برنامه‌ریزی می‌کند.

● شرکت‌کننده‌ای که با دادن امتیاز کم به تمام رقبای خود به دنبال رسیدن به جایزه مالی مسابقه است.

● فردی که پیش از تهیه هدیه برای دوستش، سبزه لباس متناسب با او را از همسر دوستش می‌پرسد.

● طراح سؤالی که بدون توجه به قواعد سؤالات کنکور در سال‌های اخیر اقدام به طراحی سؤال می‌کند.

(۱) اکتشافی - اکتشافی - تحلیلی - اکتشافی

(۲) اکتشافی - اکتشافی - تحلیلی - اکتشافی

(۳) تحلیلی - تحلیلی - اکتشافی - تحلیلی

(۴) تحلیلی - تحلیلی - اکتشافی - اکتشافی

۴۱- موفقیت در هر یک از اسباب‌بازی‌های زیر با کمک کدام‌یک از روش‌های حل مسئله است؟

● مکعب روبیک ● پازل ● منج

- ۱) مکعب روبیک و پازل کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب و منج خردکردن
- ۲) مکعب روبیک کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب و پازل و منج خردکردن
- ۳) هر سه بازی با استفاده از روش خردکردن
- ۴) هر سه بازی استفاده از کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب

۴۲- به ترتیب کدام‌یک از افراد زیر با «ناکامی» مواجه بوده و کدام‌یک ممکن است «رفتارهای پرخاشگرانه» از خود بروز بدهد؟

- خانم سعیدی مجبور است از میان دو شغلی که هیچ‌کدام را دوست ندارد، یکی را انتخاب کند.
 ● آقای اکبری در هیچ‌یک از مصاحبه‌های شغلی خود پذیرفته نشده و باید مجدد دنبال کار بگردد.
- ۱) آقای اکبری - خانم سعیدی
 - ۲) آقای اکبری - آقای اکبری
 - ۳) خانم سعیدی - خانم سعیدی
 - ۴) خانم سعیدی - آقای اکبری

۴۳- کدام گزینه درست است؟

- ۱) در حل مسئله با تعارض روبه‌رو هستیم، چون نمی‌دانیم کدام را باید انتخاب کنیم.
- ۲) حل مسئله نوعی تصمیم‌گیری است، زیرا باید از میان راه‌های مختلف انتخاب کنیم.
- ۳) در تصمیم‌گیری با ناکامی مواجهیم، چون نمی‌دانیم کدام راه حل را باید انتخاب کنیم.
- ۴) تصمیم‌گیری نوعی حل مسئله است، زیرا باید یکی از راه‌های ممکن را انتخاب کنیم.

۴۴- هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام‌یک از انواع تصمیم‌گیری است؟

- انتخاب «آری» یا «نه» به انحلال مجلس در همه‌پرسی ۱۲ مرداد ۱۳۳۲
 ● انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ از میان ۴ کاندیدای باقی‌مانده تا روز انتخابات
 ● انتخاب تعطیل اعلام کردن یا نکردن مدارس تهران به دلیل آلودگی هوا
- ۱) پیچیده مهم - پیچیده معمولی - پیچیده معمولی
 - ۲) ساده مهم - پیچیده مهم - ساده مهم
 - ۳) پیچیده مهم - پیچیده مهم - پیچیده مهم
 - ۴) ساده مهم - پیچیده معمولی - ساده مهم

۴۵- پروین تصمیم گرفته برای فرار از آلودگی هوا کوهنوردی کند و با وجود بارش ناگهانی برف در میانه مسیر به کوهنوردی خود ادامه می‌دهد. کدام گزینه ملاک‌های تصمیم‌گیری او را به ترتیب نشان می‌دهد؟

- ۱) هزینه - هزینه
- ۲) سودمندی - هزینه
- ۳) خطر - خطر
- ۴) سودمندی - خطر

• عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٤٦ - ٥١):

٤٦- ﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾:

- (۱) اوست که بر شما و فرشتگانش درود می‌فرستد، تا شما را از تاریکی‌ها به سوی روشنی بیرون بیاورد.
- (۲) او کسی است که با فرشتگانش بر شما درود می‌فرستد، تا شما از تاریکی‌ها به سمت نور بیرون بیایید.
- (۳) او و فرشتگانش هستند که بر شما درود فرستاده‌اند، برای این‌که شما از تاریکی‌ها به سوی روشنی بیرون بروید.
- (۴) او کسی است که با فرشتگان خود بر شما درود می‌فرستند، برای این‌که شما را از تاریکی‌ها به سمت نور بیرون بیاورد.

٤٧- «إِنَّ الَّذِي يَسْتَعِينُ بِالْاِحْتِيَالِ لِكَيْ يَرْتَفِعَ شَأْنُهُ عِنْدَ النَّاسِ فَهُوَ خَاسِرٌ لِأَنَّ كَذِبَهُ سَوْفَ يَتَّبِعُهُ!»:

- (۱) همانا آن‌که با کمک گرفتن از فریبکاری می‌خواهد جایگاهش نزد مردم بالا برود زیانکار است، زیرا دروغش آشکار خواهد شد!
- (۲) به راستی کسی که از فریبکاری کمک می‌گیرد تا شأنش پیش مردم بالا برود زیانکار است، چون دروغش آشکار خواهد شد!
- (۳) بدون شک کسی که از فریبکاران یاری می‌گیرد تا مقامش را پیش مردم بالا ببرد بازنده است، زیرا دروغ یقیناً آشکار خواهد شد!
- (۴) بی‌گمان هر کس از فریبکار یاری بگیرد تا مقامش را نزد مردم بالا ببرد بازنده خواهد شد، برای این‌که دروغ آشکارشدنی است!

٤٨- «كَلَّمَا أَرَدْتُ أَنْ أُضْمِرَ حَزَنِي أَظْهَرْتَهُ عَيْنِي وَ أُمِّي كَانَتْ أَوَّلَ مَنْ تُدْرِكُ أُنِّي أَخْفَيْتُ شَيْئًا فَتَسَأَلَنِي عَيْنُهُ!»: هر بار ...

- (۱) خواستم ناراحتی‌ام را پنهان کنم چشمم آن را آشکار کرد و مادرم اولین کسی بود که می‌فهمید من چیزی را پنهان کرده‌ام، پس از من درباره‌اش سؤال می‌کرد!
- (۲) اراده‌ام این بود که غمم را پنهان کنم در چشمم آشکار شد و مادرم نخستین کسی بود که می‌فهمید من چیزی را پنهان کرده‌ام و درباره‌اش از من می‌پرسید!
- (۳) اراده کردم که اندوه خود را پنهان کنم چشمانم آن را آشکار کرد و مادرم اولین کسی بود که می‌فهمید که من چیزی را پنهان می‌کنم، پس درباره‌اش از من سؤال می‌کرد!
- (۴) خواستم که اضطرابم را در خودم پنهان کنم چشمم آشکارش کرد و مادرم اولین فردی است که می‌فهمد چیزی در من پنهان است و از من درباره‌اش سؤال می‌کند!

٤٩- «طَلِبَ الْأُسْتَاذُ مِنَ التَّلَامِيذِ أَنْ يُهَيِّئُوا قَائِمَةً تَضُمُّ أَسْمَاءَ الَّذِينَ يَسْتَطِيعُونَ أَنْ يَسْبَحُوا فِي مِيَاهِ الْبَحَارِ!»: استاد ...

- (۱) از دانش‌آموزان خواست فهرستی تهیه کنند که در آن نام‌های کسانی که می‌توانند در آب‌های دریاها شنا کنند، آورده شود!
- (۲) از همکلاسی‌ها خواست لیستی را تهیه کنند که نام کسانی را که قادرند در آب‌های دریاها شنا کنند، در بر بگیرد!
- (۳) از دانش‌آموزان خواسته بود نام‌های کسانی را که در آب‌های دریاها می‌توانند شنا کنند، در یک فهرست گردآوری کنند!
- (۴) از دانش‌آموزان درخواست کرد فهرستی را تهیه کنند که نام‌های کسانی را که می‌توانند در آب‌های دریاها شنا کنند، در بر بگیرد!

٥٠- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) الشابّ نادى مرّاتٍ «النّجدة» و لكن ما التفت أحدٌ إليه: جوان چندین بار فریاد زد «کمک»، ولی هیچ‌کس به فریادش توجهی نداشت!
- (۲) رجاءٌ اشحنى رصيد جوالى لآتصل بأصحابى فى الفندق: لطفاً باتری موبایلم را شارژ کن تا با دوستانم در هتل تماس بگیرم!
- (۳) الالتزام بالصدق أفضل وسيلة لمن يحب أن يترك الذنوب: پایبندی به صداقت بهترین وسیله کسی است که به دنبال ترک گناهان است!
- (۴) أخذ المعلم يكرّر درساً ما فهمه أكثر التلاميذ فى الصف: معلم شروع کرد به تکرار درسی که بیشتر دانش‌آموزان در کلاس آن را نفهمیده بودند!

۵۱- «گردباد نزدیک بود خانه‌هایی را نزدیک ساحل خراب کند!»:

- (۱) كَادَ الإِصْعَارُ أَنْ يُخْرِبَ بَيْوتًا قَرِبَ الشَّاطِئِ! (۲) كَادَ إِصْعَارُ أَنْ يُخْرِبَ الْبَيْوتَ جَنْبَ الشَّاطِئِ!
 (۳) بَدَأَ الإِصْعَارُ تَخْرِيبَ بَيْتٍ كَانَ قَرِبَ السَّاحِلِ! (۴) الإِصْعَارُ بَدَأَ أَنْ يُخْرِبَ بَيْتًا جَنْبَ السَّاحِلِ!

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ السُّئَالِ (٥٢ - ٥٤) بِمَا يَنْسَبُ النَّصَّ:

الموهبة (استعداد) أو العمل الجاد؟! في رأيكم إنَّ الإنسان الذي يُريد النَّجاحَ إلى أيُّهما يحتاج أكثر؟ و هل أنت ممن يعتقدون بأنَّ كلَّ إنسان يجب أن يعمل في المجالات التي لديه موهبة فيها فقط و العمل في المجالات الأخرى سيؤدي إلى فشله و خيبة أمله؟ أخيراً أدرك الباحثون و العلماء علم التربية أنَّ الإنسان يمكن له النَّجاح في أيِّ مجال يعزم عليه، بشرط أن يحبَّ الحصول عليه جداً و يبذل كلَّ جُهوده لتحقيقه. إذا بدأنا القيام بعمل فسنواجه صعوبات كثيرة مواجهة و سوف نفشل مرّات، و لكن علينا أن لا نشعر باليأس و التَّعب بعد كل فشل بل يجب أن نتعرّف على نقاط الضعف لدينا لتتغلّب عليها.

إنَّ ما نسمّيه بالموهبة ليس إلا سبباً يزيد سرعتنا في الوصول إلى الهدف فلذا من الأفضل أن نسمّيه استعداداً و لكنّه لا يكفي وحده. كثيراً ما شاهدنا شخصاً له استعداد في أمر و لكنّه ما ناله لأنّه لم يجتهد له بقدر يحتاج إليه.

۵۲- أيُّ إنسان سيصيرُ لاعباً ممتازاً في كرة القدم؟

- (۱) كلُّ من يحبُّ كرة القدم و لديه موهبة فيها!
 (۲) إنَّ الذي يبذل كلَّ جهوده لها و إن لم يحبّها!
 (۳) الذي يكون لديه قدرات لا نراها في الآخرين!
 (۴) من يسعى لها سعياً كثيراً و هو راغب فيها!

۵۳- «الفشل عند القيام بعمل...» عيّن الخطأ:

- (۱) أمرٌ طبيعيٌّ يحدث لكلّ من يبدأ العمل!
 (۲) لا يحدث إلا للذين لا يتعرّفون على نقاط ضعفهم!
 (۳) قد يتسبّب إلى تقربنا الأكثر من النجاح!
 (۴) يُصبح عاملاً مهمّاً لنجاحنا إذا نواجهه راجين!

۵۴- عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي:

«سنواجه - يزيد - استعداد - شاهدنا»:

- (۱) سنواجه: فعل مستقبل - للمتكلّم مع الغير - مزيد ثلاثي من باب مفاعلة - معلوم/ فعل و مفعوله «صعوبات»
 (۲) يزيد: فعل مضارع - للغائب - حروفه أصليةٌ كلّها (= مجرد ثلاثي) - متعدّد/ فعل مع فاعله يصف نكرة
 (۳) استعداداً: مفرد مذكّر - مصدر مزيد ثلاثي (ماضيه: استعدّ) - معرب - نكرة / مفعول و منصوب بالفتحة
 (۴) شاهدنا: فعل ماضٍ - للمتكلّم وحده - اسم مفعوله: مُشاهد - متعدّد - معلوم/ فعل و مفعوله «شخصاً»

• عيّن الجواب الصحيح للأسئلة التالية (٥٥ - ٦٠):

۵۵- عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) الكِتَابُ صَدِيقٌ مُخْلِصٌ يُنْقِذُ أَصْدِقَاءَهُ مِنْ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ!
 (۲) الْمِسْكُ عَطْرٌ نَتَّخِذُهُ غَالِبًا مِنْ نَوْعِ مِنَ الْعِزْلَانِ!
 (۳) مِنْ أَخْلَاقِ الْجَاهِلِ الْمُعَارِضَةِ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ الْمَوْضُوعَ!
 (۴) الصِّدْقُ مَعَ النَّاسِ هُوَ أَنْ لَا نَكْذِبَ عَلَى الْآخِرِينَ!

۵۶- عین الأقرب من مفهوم العبارة: «خيرُ الكلام ما قلَّ ودلَّ»

- (۱) حال پخته در نیابد هیچ خام
 (۲) سخن مانند اندر جهان ماندگار
 (۳) در سنگ خاره نیز اثر می کند سخن
 (۴) کم گوی و گزیده گوی چون دُر
- پس سخن کوتاه باید و السلام
 سخن بهتر از گوهر شاهوار
 کوه از همین صدا سخن اظهار می کند
 تا زانکد تو جهان شود پر

۵۷- عین «ال» يُعادل «هذا»:

- (۱) رأيتُ فرساً أسوداً جميلاً يركض مع الأفراس البيضاء!
 (۲) بنى المحسنون بيوتاً في قرية لأنَّ بيوت القرية صارت خربة!
 (۳) أَلَّفَ الإِيرانِيُّونَ كُتُباً عن اللغة العربيَّة كانت أفضل من سائر الكُتب!
 (۴) السَّنَجَابُ يَقْدِرُ على أن يقفز من شجرة إلى شجرة أخرى!

۵۸- عین اسم نكرة تُترجم كمعرفة:

- (۱) البعيد عن العين بعيدٌ عن القلب!
 (۲) إرضاء النَّاسِ غايةٌ لا تُدرَك!
 (۳) قام حميدٌ بأداء واجباته الدرسية!
 (۴) عمارةٌ خسرو آباد في سَنَدَجِ عمارةٌ جميلة!

۵۹- عین عبارة لا يُوجد فيها فعل يُعادل الالتزامي الفارسي:

- (۱) اجتمع المعلمون في غرفة المدير لتعيين التلميذ المثالي!
 (۲) أفتش عن كتاب في المكتبة يُساعدني في فهم النصوص!
 (۳) «عسى أن تكرهوا شيئاً و هو خيرٌ لكم»
 (۴) قررنا مع أصدقائنا أن ندافع عن المظلومين في فلسطين!

۶۰- عین صفةٌ يختلف نوعها:

- (۱) العلم نور و ضياء يقذفه الله في قلوب أوليائه!
 (۲) سافرتُ إلى قرية شاهدتُ صورتها أيام صغري!
 (۳) ندم الشابُّ على أعماله السيئة فعزم على إصلاحها!
 (۴) الشَّرِيفُ قطعاً من القماش تُوضَع على السَّرِير!

۶۱- کدام گزینه در ارتباط با وضعیت ایران در عهد حکومت خوارزمشاهیان درست است؟

- (۱) در این دوره، یک وزیر در جایگاه خود از آرامش و نفوذ بیشتری نسبت به دوران حکومت‌های پیشین برخوردار بود.
- (۲) پیروان مذهب اسماعیلیه که مهم‌ترین مخالفان خلافت عباسی و حکومت‌های غزنوی و سلجوقی بودند، از سوی این حکومت‌ها تحت آزار قرار داشتند.
- (۳) یکی از پادشاهان این حکومت یعنی سلطان محمد خوارزمشاه، با سیاست‌های توسعه‌طلبانه خود موجب تحریک خلیفه اموی شد.
- (۴) برخی از علوم همچون علم فلسفه و علوم طبیعی در این دوره به نهایت اوج و شکوفایی خود رسیدند.

۶۲- کدام مورد درباره ویژگی‌های حکومت‌های ذکر شده درست است؟

- (۱) علویان ← توسط خلیفه طرد شده، ولی مورد قبول مردم بودند. - آن‌ها بر قلمرو وسیع خود در طبرستان، دیلم و گیلان فرمان می‌راندند. - مؤسسان آن‌ها از گروه عیاران بودند.
 - (۲) صفاریان ← آن‌ها همچون حکومت زیاریان، در تأسیس حکومت خود حمایت خلیفه را نداشتند. - نقش مؤثری در ترویج اسلام داشتند. - خاستگاه جغرافیایی آنان مشخص نیست.
 - (۳) طاهریان ← نیشابور جزء قلمرو حکومت آنان بوده است. - در به دست گرفتن حکومت با دشواری زیادی مواجه نشدند. - فرمانروایی آنان به دست حکومت سامانی به پایان رسید.
 - (۴) سامانیان ← امیران سامانی در حکومت بر قلمرو خود نیازی به کسب تأیید از سوی خلیفه عباسی نداشتند. - یک نویسنده فارسی‌زبان در این دوره می‌توانست زندگی خوبی داشته باشد. - آن‌ها تجربه جنگ با علویان و صفاریان را داشته‌اند.
- ۶۳- مورخان ایرانی که در دوران سلسله‌های مسلمان ایرانی می‌زیستند، شاهد و قادر به انجام کدام یک از گزاره‌های زیر بوده‌اند؟
- (الف) آن‌ها می‌توانستند از شهرهای آباد و پررونقی همچون مراکز شهری خلیج فارس، بخارا، ری، اصفهان، بندر سیراف، همدان و شیراز بازدید کنند.
- (ب) آن‌ها شاهد گسترش تجارت همه شهرهای ایران با هندوستان، چین، جنوب شرقی آسیا و حوزه شرق آفریقا بوده‌اند.
- (ج) آن‌ها می‌توانستند از نگارش نخستین کتاب جغرافیایی به زبان فارسی با عنوان حدودالعالم من المشرق الی المغرب حکایت کنند.
- (د) آن‌ها شاهد ساخت پل‌ها، سدها، قنات‌ها و ابزارها و ادوات جنگی‌ای بوده‌اند که حاصل نوآوری اعراب مسلمان در این عصر است.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «ب» (۳) «ج» - «د» (۴) «ب» - «د»

۶۴- کدام مورد، در دوران حکومت علویان طبرستان، رخ داده است؟

- (۱) حمله محمود غزنوی به مناطق تحت فرمان آل بویه شیعه‌مذهب
- (۲) سفر ابونصر فارابی از خراسان به بغداد
- (۳) نگارش دانش‌نامه‌ی علایی و ترجمه‌ی دوره فلسفه به فارسی
- (۴) ابداع ابزارهایی برای تعیین طول و عرض جغرافیایی توسط ابوریحان بیرونی

۶۵- کدام موارد درباره حدود مرزی و جغرافیایی حکومت‌های گوناگون صحیح است؟

- (الف) سرزمین‌های ماوراءالنهر تا آن سوی رود سیحون، از جمله مناطقی است که مسلمانان در قرون نخست هجری به آنجا لشکرکشی کردند.
- (ب) بخشی از مرزهای شرقی و نیز سرزمین‌های سیستان و کابل تا نیشابور در مرزهای خراسان تحت حاکمیت صفاریان بود.
- (ج) مرز شرقی سرزمین‌های اسلامی با هند غیرمسلمان (یا همان کوهستان‌های نواحی شرقی افغانستان) به خاستگاه جغرافیایی غزنویان اختصاص دارد.
- (د) سرزمین‌هایی از رود سیحون تا دریای مدیترانه، وسیع‌ترین قلمرو حکومت غزنویان بود که در ایران دوران اسلامی بی‌سابقه به شمار می‌رفت.

(۱) «الف» - «ب» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «ج» - «د» (۴) «د» - «ب»

۶۶- در کدام مورد، مقایسه‌ی درستی میان فرمانروایی حکومت سامانیان (۱) و حکومت غزنویان (۲) در قلمرو خود صورت گرفته است؟

- (۱) برخلاف (۲)، (۱) در دستگاه حکومت خود، فردی را از (۲) به کار گرفت.
- (۲) روش هر دو در برخورد با پیروان مذاهب مختلف یکسان بود.
- (۳) خاستگاه اقتصادی (۱) در دوران حاکمیت (۲) دچار ضعف شد.
- (۴) هر دو با فرمان خلیفه‌ی عباسی به حکومت رسیدند.

۶۷- در رابطه با تقدم و تأخر زمانی وقایع زمان غزنویان (قبل و بعد از تأسیس) کدام گزینه صحیح است؟

- (الف) حکومت بر افغانستان کنونی و شمال غربی هند پس از شکست در دندانقان
- (ب) گشودن دروازه‌ی شهرها بر روی مهاجمان توسط ساکنان خراسان در دوره‌ی مسعود غزنوی
- (ج) حکومت محمود غزنوی بر تمامی خراسان و بخش‌هایی از قلمرو سامانیان
- (د) آغاز سرودن اثر ادبی «شاهنامه» به دست حکیم ابوالقاسم فردوسی

- (۱) «د» مقدم بر «الف» و «الف» مقدم بر «ب» و «ج» است.
- (۲) «ب» مقدم بر همه و «ج» مؤخر از همه است.
- (۳) «الف» بر «د»، و «ب» بر «ج» مقدم است.
- (۴) «الف» مؤخر از «د»، و «ج» مقدم بر «ب» است.

۶۸- کدام مورد درباره‌ی اقدامات طغرل سلجوقی درست است؟

- (۱) وی که با لقب سلطان رکن‌الدوله نیز شناخته می‌شود، امپراطوری سلجوقی را به اوج قدرت رساند.
- (۲) به مناطق تحت نفوذ محمود غزنوی هجوم برد و توانست وی را در نبرد سرنوشت‌ساز دندانقان شکست دهد.
- (۳) برای اولین بار، تغییر بزرگی در تصرف مناطق تحت نفوذ یک سلسله‌ی ترک‌تبار، ایجاد کرد.
- (۴) خلافت عباسیان در بغداد را از تسلط علویان طبرستان خارج کرد و مورد حمایت خلیفه قرار گرفت.

۶۹- کدام مورد درباره‌ی حکومت سلجوقیان درست است؟

- (۱) حکومت از بین برنده‌ی سلجوقیان، خود به دست مغولان نابود گردید.
- (۲) با تصرف آسیای صغیر زبان فارسی و دین اسلام به شبه‌قاره‌ی هند گسترش یافت.
- (۳) خاستگاه جغرافیایی آنان نخست به خراسان و سپس به ماوراءالنهر بازمی‌گردد.
- (۴) پس از یک دوره اوج و شکوفایی، به دنبال تقسیم قلمرو بین امیران مختلف، زوال آنان آغاز گردید.

۷۰- کدام موارد در رابطه با هنر و معماری دوران سلجوقیان درست است؟

- (الف) هنر سفالگری اگرچه به کیفیت دوره‌ی سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه یافت و برای اولین بار سمرقند مرکز مهم سفالگری در این دوره شد.
- (ب) هنر کاشی‌کاری در این دوره به اوج خود رسید و در تزئین بناهای مذهبی و غیرمذهبی و با نقوش متنوع، کاربرد فراوانی یافت.
- (ج) معماری از جمله ساخت مسجد، الگویی برای معماران مساجد در دوره‌های بعدی شد و مسجد جمعه‌ی اصفهان با تأثیرپذیری از آن در سلسله‌های بعدی بنا شده است.
- (د) فلزکاری موفق‌ترین هنر این دوره بود و از دلایل آن می‌توان به تولید انبوه این آثار، صدور آن‌ها به دیگر کشورها و انتقال به سرزمین‌های غرب قلمرو اسلامی اشاره کرد.

- (۱) «الف» - «ج» (۲) «د» - «ج» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ب» - «د»

۷۱- کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«بخشی از فعالیت‌های اقتصادی مربوط به فعالیت‌های نوع چهارم است که، به طور مثال»
 (۱) مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های ICT و پژوهش است - تولیدکنندگان گوشی‌های تلفن همراه هر ساله گزینه‌های جدیدی به مدل‌های قبلی اضافه می‌کنند تا سود بیشتری نصیب خود کنند
 (۲) با میکروالکترونیک‌ها و ریزپردازنده‌ها و به طور کل صنایع‌های تک سروکار دارند - شرکت‌های چندملیتی که شعبه اصلی آن‌ها در کشور مادر قرار دارد شعبه‌هایی نظیر صنایع مونتاژ یا شرکت وابسته در کشورهای دیگر ایجاد می‌کنند
 (۳) در آن نوسانات قیمت در بازار جهان کنترل می‌شود و بیشتر ناظر بر تولیدات داخلی است - برخی کشورهای صادرکننده نفت و گاز برای دفاع از منافع خود و جلوگیری از آسیب‌پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت، سازمان‌های متعددی تشکیل می‌دهند
 (۴) طی آن خدمات و انواع گوناگون فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی ارائه می‌شود - امروزه بسیاری از کالاهایی که در زندگی روزمره از آن استفاده می‌کنیم، در کارخانه‌های صنعتی پیشرفته تولید می‌شوند و باعث قطب‌بندی صنعتی جهان می‌شوند

۷۲- متن زیر با کدام مورد مطابقت دارد؟

«شرکت‌های چندملیتی به سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر علاقه‌مند هستند؛ زیرا از این طریق به امتیازات زیادی دست پیدا می‌کنند.»
 (۱) معمولاً بخش مرکزی این شرکت‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارند و با احداث مزارع در کشورهای نواحی استوایی، از نیروی کارگر ارزان قیمت آن‌ها در مزارع خود بهره می‌برند.
 (۲) بیشتر مزارع تک‌محصولی در کشورهایی که مبدأ این شرکت‌ها محسوب می‌شوند، قرار دارند تا بتوانند بدون واسطه، محصولات خود را به فروش و صادرات برسانند.
 (۳) از نظر کارشناسان، این شرکت‌ها با سرمایه‌گذاری خود در مزارع کشت پلانتیشن، موجب رونق و شکوفایی کشاورزی کشور مبدأ و افزایش صادرات آن می‌شوند.
 (۴) شرکت‌های چندملیتی شعبه‌های مونتاژ خود را در کشور مادر تأسیس می‌کنند تا از این طریق کالاها و خدمات خود را سریع‌تر در بازار هدف به فروش برسانند.

۷۳- کدام مورد، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«یکی از ویژگی‌های صنایع نوین یا های تک که به طور عمده با میکروالکترونیک‌ها و ریزپردازنده‌ها سروکار دارند، عبارت است از؛ این صنایع با ارتباط نزدیکی دارند.»
 (۱) صادر کردن کالاها و ارائه خدمات به کشورهای دیگر - پارک‌های علم و فناوری
 (۲) قراردادش بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان - قطب‌بندی‌های اقتصادی
 (۳) صادر کردن کالاها و ارائه خدمات به کشورهای دیگر - قطب‌بندی‌های اقتصادی
 (۴) قراردادش بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان - پارک‌های علم و فناوری

۷۴- با توجه به مشخصات مناطق صنعتی اروپای غربی (الف)، آمریکای شمالی (ب) و اروپای شرقی (ج)، کدام مورد به درستی تدوین شده است؟

(۱) «ب» یکی از مهم‌ترین نواحی صنعتی و قطب‌های سیلیکون در جهان است، اما هم در «الف» و هم در «ج»، گرچه صدها شرکت بزرگ مرتبط با نرم‌افزار و رایانه وجود دارد، ولی به اندازه «ب» نیستند.
 (۲) «الف» و «ب» دارای صنایع‌های تک هستند که عمدتاً بر محور خدمات الکترونیکی و ارائه آن‌ها به شرکت‌های چندملیتی استوارند، ولی در «ج» کمیت و کیفیت تولیدات کارخانه‌ای به اندازه دو ناحیه دیگر نیست.
 (۳) در «ج» جمهوری چک و لهستان و در «الف» ناحیه رور در آلمان از نواحی صنعتی مهم هستند که بخش وسیعی از نواحی صنعتی از کوه‌های آپالاش تا دریاچه‌های پنج‌گانه گسترده شده‌اند.
 (۴) هم در «ج» و هم در «الف» صنایع کارخانه‌ای در پیرامون شهرهای پرجمعیت احداث شده‌اند، اما در «الف» که دارای شرکت‌های چندملیتی است، کارخانه‌های صنعتی بیشتری در شهرهای صنعتی قرار دارند.

۷۵- با بررسی موارد «الف» و «ب» کدام گزینه درست است؟

الف) از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا مزارع وسیع گندم در چین، هند و ... است که بخش عمده گندم جهان را تولید می‌کنند.

ب) در بخش‌هایی از عربستان، ایران و آسیای مرکزی و ... چرای شبانی و کوچ افراد و دام‌ها به منظور یافتن آب و علوفه در استپ‌ها انجام می‌شود.

۱) هر دو نوع کشاورزی معیشتی و تجاری در مجموعه فعالیت‌های نوع اول می‌گنجد؛ اما نوع تجاری آن به دلیل پیشرفته‌تر بودن، با فعالیت‌های سوم اقتصادی، ارتباط بهتری دارد.

۲) در کشاورزی معیشتی تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار کشاورز یا فروش محلی صورت می‌گیرد، ولی در کشاورزی تجاری، کشاورزی یا پرورش دام به منظور فروش در بازارهای داخلی یا صادرات به کشورهای دیگر انجام می‌شود.

۳) در کشاورزی معیشتی، گرچه هدف کسب سود فراوان نیست، اما با توجه به تولید مازاد و فروش در نواحی داخلی، میزان درآمد حاصل از این نوع، تفاوت چندانی با کشاورزی تجاری ندارد.

۴) کشاورزی از گذشته‌های بسیار دور و شکل‌گیری اولین سکونتگاه‌ها در کنار رودها تا امروز که تقریباً در همه کشورهای انجام می‌شود، اهمیت خود را در زندگی بشر حفظ کرده است.

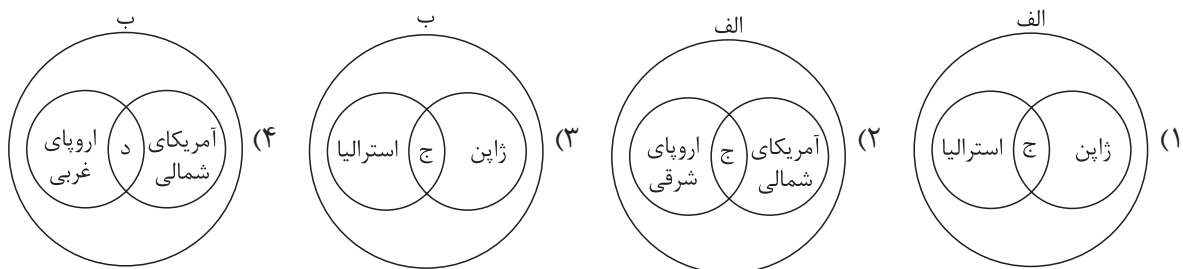
۷۶- با توجه به موارد زیر، کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟

الف) منظور از مرکز، کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان است.

ب) کشورهای پیرامون عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند.

ج) برخورداری از صنایع نو و خدمات پیشرفته، فناوری بالا و نیروی ماهر و متخصص

د) کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و زیرساخت‌ها و تجهیزات لازم برای توسعه صنعتی

۷۷- با توجه به عبارت‌های زیر کدام‌یک از موارد، در خصوص عوامل شاخص توسعه انسانی درست است؟

الف) درآمد و رفاه

ب) امید به زندگی یا متوسط طول عمر

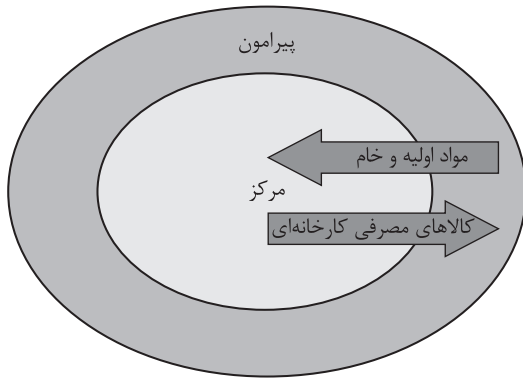
ج) سواد و آموزش

۱) شرکت‌های چندملیتی با هدف دستیابی به سطح بالایی از «ج»، محور فعالیت‌های خود را بر مدار افزایش سطح «الف» و «ب» در کشورهای مبدأ قرار دادند.

۲) پس از جنگ جهانی دوم، کشورهای جهان به دو بلوک غرب و شرق تقسیم شدند که مبنای آن «الف» و «ب» بود و در نهایت «ج» را تحت تأثیر قرار دادند.

۳) «الف» جنبه اقتصادی دارد و باعث پیدایش نابرابری اقتصادی و فضایی در سطح جهان می‌شود و خود بر «ب» و «ج» تأثیر می‌گذارد.

۴) مبنای تقسیم‌بندی جهان به دو بخش مرکز و پیرامون «ب» است که در نهایت موجب نابرابری پراکندگی «الف» و «ج» در نواحی گوناگون می‌شود.

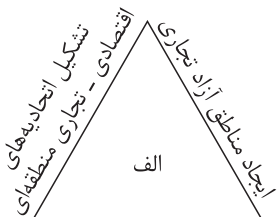

- ۷۸- در ارتباط با تصویر روبه‌رو، کدام گزینه درست است؟
- ۱) در کشورهای پیرامون بیشتر، فعالیت نوع اول اقتصادی انجام می‌شود.
 - ۲) در کشورهای مرکز، فعالیت‌های نوع اول بیشتر از نوع دوم به چشم می‌خورد.
 - ۳) کشورهای پیرامون ضمن انجام فعالیت‌های نوع سوم با فعالیت‌های نوع چهارم سروکار دارند.
 - ۴) کشورهای پیرامون، فعالیت‌های نوع چهارم را در کشورهای مرکز افزایش می‌دهند.

۷۹- از بین عبارات زیر، کدام موارد به ترتیب با مناطق آزاد تجاری و اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای مرتبط هستند؟

- الف) تلاش برای کاهش مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی
- ب) توسعه صادرات یک کشور و ایجاد رونق اقتصادی
- ج) از بین رفتن شکاف میان مناطق مرکز و پیرامون
- د) مغایرت قوانین و مقررات با دیگر نواحی سرزمین

۱) «الف» - «ب» و «د» ۲) «ب» و «ج» - «د» ۳) «ج» و «الف» - «ب» ۴) «ب» و «د» - «الف»

وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی

۸۰- با بررسی شکل مقابل، کدام مورد مطابق با پدیده «الف» تدوین شده است؟

۱) نابرابری اقتصادی در فضای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شود؛ به عبارت دیگر چون منابع، امکانات و خدمات به طور عادلانه توزیع نمی‌شود، نابرابری را می‌توان در سطح زمین مشاهده کرد.

۲) اگر ارزش واردات یک کشور بیشتر از صادرات آن باشد، موازنه منفی است که به آن کسری تجاری می‌گویند و برای اقتصاد کشور نامطلوب است.

۳) اگر ارزش صادرات یک کشور بیشتر از واردات آن باشد، موازنه تجاری مثبت است و آن کشور می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، رفاه کشور خود را بهبود بخشد.

۴) کشورها در پی آن هستند که تأثیرات منفی تجارت خارجی (صادرات و واردات) را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند و به رونق و توسعه اقتصادی دست یابند.

- ۸۱- بهره‌مندی از کدام ابزار موجب استفاده از لباس‌های بافتنی در میان انواع مختلف لباس‌ها می‌شود؟
 (۱) حس (۲) عقل (۳) قلب (۴) شهود
- ۸۲- کدام گزینه درباره‌ی انواع شناخت درست است؟
 (۱) خطاهای موجود در شناخت حسی، اعتبار آن را کم‌رنگ می‌کند.
 (۲) موجودات عالم ماده صرفاً از طریق حواس پنج‌گانه قابل درک هستند.
 (۳) برای تشخیص و اصلاح خطاهای حسی، باید به حس رجوع کنیم.
 (۴) شناخت عقلی فقط شامل امور نامحسوس می‌شود.
- ۸۳- کدام گزینه را نمی‌توان یک شناخت تجربی دانست؟
 (۱) پی‌بردن به وجود کسی پشت در، هنگامی که زنگ در به صدا درمی‌آید.
 (۲) پی‌بردن به عبور کسی، با دیدن ردپا در برف
 (۳) پی‌بردن به آتش در هنگام دیدن شعله‌ها از راه دور
 (۴) تشخیص طلوع آفتاب با دیدن روشنایی روز
- ۸۴- کدام گزینه درباره‌ی شناخت تجربی درست است؟
 (۱) علوم تجربی، قواعدی را اثبات می‌کنند که مبنای همه‌ی شناخت‌های تجربی هستند.
 (۲) شناخت تجربی، نوعی از شناخت است که از طریق همکاری حس و عقل برای کشف اسرار کل هستی به دست می‌آید.
 (۳) برای رسیدن به شناخت تجربی باید از شناخت عقلی استفاده کنیم.
 (۴) ابن سینا فیلسوف دوره‌ی اسلامی، اولین دانشمندی بود که درباره‌ی قانون علیت و مبنای علوم تجربی سخن گفت.
- ۸۵- کدام گزینه مورد پذیرش سوفیست‌ها می‌باشد؟
 (۱) شناخت حسی که ما از اشیا به دست می‌آوریم تطابقی با واقعیت ندارد ولی شناخت عقلی مطابق با واقع است.
 (۲) تنها ابزار شناخت انسان حس است که می‌تواند واقعیت را آن‌چنان که هست دریابد.
 (۳) انسان هر شیئی را که بشناسد، این شناخت تغییرپذیر نیست.
 (۴) حس غیرقابل انکار است اما واقع‌نما نیست.
- ۸۶- از نظر کنت و تجربه‌گرایان هم‌مسلك او، هر آن‌چه که با حس قابل شناخت نیست:
 (۱) وجود ندارد. (۲) بی‌معنا است. (۳) با عقل درک می‌شود. (۴) شهودی است.
- ۸۷- جریان نسبی‌گرایی در دوره‌ی جدید اروپا به کدام فیلسوف یا کدام گروه شباهت فکری بیشتری دارند؟
 (۱) سوفسطائیان (۲) عقل‌گرایان (۳) ارسطو (۴) پوزیتیویست‌ها
- ۸۸- نظر کدام فیلسوف یا فیلسوفان درباره‌ی روش‌های شناخت به افلاطون شبیه‌تر است؟
 (۱) اوگوست گنت (۲) فارابی (۳) نسبی‌گرایان (۴) ویلیام جیمز
- ۸۹- اساس معرفت فلسفی در نگاه فیلسوفان مسلمان کدام است؟
 (۱) تکیه بر استدلال عقلی و معرفت شهودی
 (۲) تکیه بر استدلال عقلی و توجه به معارف و حیانی پیامبر
 (۳) تکیه بر استدلال عقلی که بدون آن اساساً فلسفه وجود ندارد.
 (۴) تکیه بر عقل و شهود و وحی به عنوان ابزارهای متنوع شناخت
- ۹۰- تفاوت اصلی دکارت که او را از تجربه‌گرایان جدا کرد چه بود؟
 (۱) عدم قبول گزاره‌ها و مفاهیم حسی و تجربی (۲) عدم قبول شهود و حیانی در ادیان آسمانی
 (۳) قبول گزاره‌ها و قواعد ریاضی و فلسفی (۴) قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی محض

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛
فایل پاسخ‌نامهٔ این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از
صفحهٔ شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.
همچنین شما می‌توانید همین امشب کارنامهٔ اولیهٔ آزمونتان را در صفحهٔ شخصی خود مشاهده بفرمایید.
برای دسترسی به صفحهٔ شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید
و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در
سایت ثبت بفرمایید.

پایه
یازدهم

دفترچه
پاسخ
آزمون چهارم
حضور

۱۴۰۲/۱۲/۰۴

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

آزمون آزمایشی خیلی سبز

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی - محسن فراهانی
زبان و ادبیات فارسی	عصمت بقائی راوری - کوروش بقائی راوری - زهرا صادقی - مهدی کرانی - یعقوب کیانی - حسینعلی موسی زاده
جامعه‌شناسی	سید هانی رکن‌الدینی - فاطمه صفری - محمدابراهیم مازنی - فروغ نجمی تیموریان
زبان عربی	کاظم غلامی
تاریخ	خدیدجه جنت علیپور
جغرافیا	علیرضا کاهیدوند
فلسفه	علی اکبر آخوندی - مجید قدرتی‌پور
روان‌شناسی	مهدی جاہدی - سید هانی رکن‌الدینی - سیمین زاہدی

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی - محتوایی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی	علی شهبازی	علی شهبازی	مرتضی محمدی‌نژاد	زهرا جالینوسی - شقایق راهبریان - زهرا فتحی
زبان و ادبیات فارسی	کوروش بقائی راوری	کوروش بقائی راوری	مهدی کرانی	جمال طباطبائی‌نژاد	الیه آرائی - فرزانه حاجی
جامعه‌شناسی	حبیبه صالح‌نژاد	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان	علی سلوکی - کوثر شاه‌حسینی
زبان عربی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	سمانه ریحانی	جمال‌الدین هنرور - امیرحسین ثابتی - حسام حاج‌مومن	مختار حسامی - آریا ذوقی
تاریخ	خدیدجه جنت علیپور	خدیدجه جنت علیپور	خدیدجه جنت علیپور	علیرضا کاهیدوند	نادیا فیلی - بهروز یحیی
جغرافیا	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	مریم طاهری	نادیا فیلی - بهروز یحیی
فلسفه	علی اکبر آخوندی	مجید قدرتی‌پور	مجید قدرتی‌پور	احمد منصوری	علی سلوکی
روان‌شناسی	مهدی جاہدی	مهدی جاہدی	مهدی جاہدی	سیمین زاہدی - محسن پیرحسینلو - محمدجواد حیدر	محمدحسین غلامی - زهره قموشی

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانیپور

مشاور محتوایی: محمدابراهیم مازنی

Azmoon.kheilasabz.com

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی و آمار: صفحه‌های ۲۱ تا ۵۴

تست و پاسخ ۱

کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نقطه $A(a^2 - a, a - a^2)$ روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم قرار دارد.(۲) تابع $y = \frac{2x+6}{x+3}$ ، تابعی ثابت است.(۳) اگر نمودار تابع $y = |x-1|$ را نسبت به محور x ها قرینه کنیم، به تابع $y = |1-x|$ می‌رسیم.(۴) تابع $y = [x] + 2$ یک تابع پلکانی است.

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس‌های ۱ و ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی هر گزینه را در یک گام بررسی می‌کنیم:

گام اول: $a - a^2$ و $a^2 - a$ ، قرینه هم هستند، پس طول و عرض نقطه A قرینه هم می‌باشد و در نتیجه این نقطه روی نیمساز ناحیه دوم و چهارم قرار دارد.

$$y = \frac{2x+6}{x+3} = \frac{2(x+3)}{x+3} = 2$$

گام دوم: در صورت کسر از ۲ فاکتور می‌گیریم:

پس تابع ثابت است.

گام سوم: اگر نمودار تابع $y = |x-1|$ را نسبت به محور x ها قرینه کنیم، به ضابطه $y = -|x-1|$ می‌رسیم. دقت کنید منفی را نمی‌توانیم به داخل قدرمطلق ببریم. از طرفی چون $|A| = |-A|$ ، پس $|x-1| = |1-x|$ و تابعی که به عنوان تابع دوم در سؤال داده شده با تابع اولیه برابر است (یعنی $y = |x-1|$ و $y = |1-x|$ یکی هستند!) پس این گزینه نادرست است.گام چهارم: تابع $y = [x]$ ، تابعی پلکانی است. حالا اگر با عدد ۲ جمع شود، باز هم پلکانی می‌ماند.

تست و پاسخ ۲

اگر تابع $f(x) = (x+a)(x+b) - (x-1)(x+2)$ تابعی همانی باشد، مقدار $a^2 + b^2$ کدام است؟

۱۸ (۴)

۱۵ (۳)

۱۲ (۲)

۹ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس‌نامه در نمایش ضابطه‌ای تابع همانی، ضریب x ، یک می‌باشد و ضریب x^2 ، x^3 ، ... صفر و عدد ثابت هم صفر می‌شود؛ مثلاً اگر تابع $f(x) = (a-2)x^2 + (b-3)x + c-1$ تابعی همانی باشد، باید $a-2$ و $c-1$ صفر و $b-3$ برابر با یک باشد؛ یعنی $a=2$ ، $b=4$ و $c=1$ هستند.

پاسخ تشریحی گام اول: ضابطه f را ساده‌تر می‌نویسیم:

$$f(x) = \underbrace{(x+a)(x+b)}_{\text{جمله مشترک}} - \underbrace{(x-1)(x+2)}_{\text{جمله مشترک}} \Rightarrow f(x) = (x^2 + (a+b)x + ab) - (x^2 + 2x - 3)$$

$$\Rightarrow f(x) = x^2 + (a+b)x + ab - x^2 - 2x + 3$$

$$f(x) = x(a+b-2) + ab + 3$$

در دو جمله‌ای که زیرشان یک خط کشیدیم، از x فاکتور می‌گیریم:گام دوم: اگر بخواهیم $f(x)$ همانی باشد، ضریب x باید ۱ و عدد ثابت انتهایی باید صفر باشد:

$$f(x) = x \underbrace{(a+b-2)}_1 + \underbrace{ab+3}_{\text{صفر}} \Rightarrow \begin{cases} a+b-2=1 \Rightarrow a+b=3 (*) \\ ab+3=0 \Rightarrow ab=-3 (**) \end{cases}$$

$$(a+b)^2 = a^2 + b^2 + 2ab$$

(**) به دست می‌آوریم. (*)

گام سوم: از اتحاد مربع می‌دانیم:

$$ab = -3, a + b = 3 \text{ را در تساوی بالا جای گذاری می‌کنیم:}$$

$$(a+b)^2 = a^2 + b^2 + 2ab \Rightarrow 9 = a^2 + b^2 - 6 \Rightarrow a^2 + b^2 = 15$$

تست و پاسخ ۳

نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} x^2 - 4 & x < -1 \\ 2x - 6 & x \geq -1 \end{cases}$ در سه نقطه A، B، C محورهای مختصات را قطع می‌کند. مساحت مثلث ABC چند واحد مربع است؟

۱۵ (۴)

۳ (۳)

۱۲ (۲)

۱۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

- برای به دست آوردن طول نقطه تلاقی یک تابع با محور Xها باید y را صفر بدهیم. معادله را حل می‌کنیم، جواب آن طول نقطه تلاقی تابع با محور Xها را می‌دهد.
- برای به دست آوردن عرض نقطه تلاقی یک تابع با محور Yها باید x را صفر بدهیم. y به دست آمده، عرض نقطه تلاقی تابع با محور Yها را می‌دهد.

پاسخ تشریحی گام اول: برای به دست آوردن طول نقطه تلاقی یک تابع با محور Xها باید y را صفر بدهیم.

یک بار در ضابطه بالا: $x^2 - 4 = 0 \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow x = \pm 2$

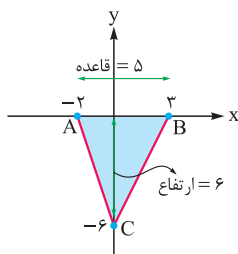
چون دامنه این ضابطه $x < -1$ بود، فقط $x = -2$ قبول است.

یک بار در ضابطه پایین: $2x - 6 = 0 \Rightarrow 2x = 6 \Rightarrow x = 3$

چون $x = 3$ در دامنه $x \geq -1$ قرار دارد؛ پس قبول است.

گام دوم: برای به دست آوردن عرض نقطه تلاقی یک تابع با محور Yها باید x را صفر بدهیم. $x = 0$ در دامنه $x \geq -1$ قرار دارد؛ پس در ضابطه پایینی باید x را صفر بدهیم:

$$2x - 6 \xrightarrow{x=0} f(0) = 2(0) - 6 = -6$$

گام سوم: پس تابع f، محور Xها را در -2 و 3 و محور Yها را در -6 قطع می‌کند.

مساحت مثلث ABC را حساب می‌کنیم:

$$S = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{5 \times 6}{2} = 15$$

تست و پاسخ ۴

اگر $f = \{(2, a), (3, b), (4, 2a)\}$ و $g = \{(1, a), (2, 3b), (3, 2a)\}$ تابعی همانی باشد، مقدار $\frac{a}{b}$ کدام است؟

۷ (۴)

۶ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس‌های ۱ و ۳)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی گام اول: دامنه تابع $f + g$ از اشتراک دامنه توابع f و g به دست می‌آید:

$$D_{f+g} = D_f \cap D_g = \{2, 3, 4\} \cap \{1, 2, 3\} = \{2, 3\}$$

گام دوم: در $x = 2$ و $x = 3$ ، مقدار تابع $f + g$ را حساب می‌کنیم:

$$\bullet (f + g)(2) = f(2) + g(2) = a + 3b \xrightarrow{\text{زوج مرتب}} (2, a + 3b)$$

$$\bullet (f + g)(3) = f(3) + g(3) = b + 2a \xrightarrow{\text{زوج مرتب}} (3, b + 2a)$$

پس تابع $f + g$ به صورت $\{(2, a + 3b), (3, b + 2a)\}$ است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

گام سوم: برای آن که تابع $\{(2, a + 3b), (3, b + 2a)\}$ ، همانی باشد باید مؤلفه اول و دوم زوج مرتب‌هایش یکسان باشد.

$$(2, a + 3b) \Rightarrow a + 3b = 2$$

$$(3, 2a + b) \Rightarrow 2a + b = 3$$

$$\begin{cases} a + 3b = 2 & \xrightarrow{\times(-2)} -2a - 6b = -4 \\ 2a + b = 3 & \xrightarrow{\text{خودش}} 2a + b = 3 \oplus \\ \hline -5b = -1 & \Rightarrow b = \frac{1}{5} \end{cases}$$

دو معادله به دست آمده را در یک دستگاه حل می‌کنیم:

$$a + \frac{3}{5} = 2 \Rightarrow a = 2 - \frac{3}{5} = \frac{7}{5}$$

با جای گذاری $b = \frac{1}{5}$ در $a + 3b = 2$ ، داریم:

$$\frac{a}{b} = \frac{\frac{7}{5}}{\frac{1}{5}} = 7$$

گام چهارم: نسبت a به b برابر است با:

تست و پاسخ ۵

چند عدد حقیقی بین ۱۰ و ۲۵ داریم که در تساوی $\frac{x}{3} = [\frac{x}{3}]$ صدق کنند؟

- (۲) ۵
(۴) بی‌شمار
(۳) ۷

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه •• تعریف جزء صحیح یا برکت

$[4] = 4$	$x \in \mathbb{Z} \Rightarrow [x] = x$	جزء صحیح هر عدد صحیح، خودش می‌شود:
$[3/2] = 3$ یا $[-3/2] = -4$	$k < x < k + 1 \xrightarrow{k \in \mathbb{Z}} [x] = k$	جزء صحیح هر عدد غیر صحیح، عدد صحیح ماقبل آن می‌شود:
		تعریف

$$\frac{x}{3} \in \mathbb{Z}$$

گام اول: چون جزء صحیح $\frac{x}{3}$ با خود $\frac{x}{3}$ برابر شده؛ پس $\frac{x}{3}$ باید عددی صحیح باشد:

$$\{12, 15, 18, 21, 24\}$$

گام دوم: برای آن که عددی تقسیم بر ۳، حاصلش عددی صحیح باشد، خودش باید مضرب ۳ باشد.

در محدوده ۱۰ تا ۲۵، مضارب ۳ را می‌نویسیم:

پس x ، ۵ مقدار حقیقی در این محدوده دارد.

تست و پاسخ ۶

حاصل $\text{sign}(\sqrt{7} - 3) + 2\text{sign}(\frac{\pi}{4} - 1) + \text{sign}([\sqrt{2} - 1])$ کدام است؟

- (۲) صفر
(۴) ۳
(۱) ۱
(۳) -۱

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

درس نامه •• تابع علامت

دامنه و بُرد	نمودار	ضابطه
$D = \mathbb{R}$ $R = \{-1, 0, 1\}$		$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$

ستون سمت راست را می‌توانیم به شکل زیر هم بیان کنیم:

$$\text{sign}(\text{عدد مثبت}) = 1 \quad \text{sign}(\text{صفر}) = 0 \quad \text{sign}(\text{عدد منفی}) = -1$$

پاسخ تشریحی گام اول: $\sqrt{7}$ ، عددی بین ۲ و ۳ است؛ پس $\sqrt{7} - 3$ عددی منفی می‌شود و داریم:

$$\text{sign}(\underbrace{\sqrt{7} - 3}_{\text{منفی}}) = -1$$

گام دوم: $\frac{\pi}{2}$ می‌شود $\frac{3/14}{2}$ که برابر با $1/57$ است؛ پس $1 - \frac{\pi}{2}$ ، عددی مثبت است و داریم:

$$\text{sign}(\underbrace{\frac{\pi}{2} - 1}_{\text{مثبت}}) = 1$$

$$[\sqrt{2} - 1] = [1/4 - 1] = [0/4] = 0$$

گام سوم: $\sqrt{2}$ تقریباً $1/4$ است؛ پس:

$$\text{sign}([\underbrace{\sqrt{2} - 1}_0]) = \text{sign}(0) = 0$$

در نتیجه:

گام چهارم: حاصل عبارت داده‌شده برابر است با:

$$\underbrace{\text{sign}(\sqrt{7} - 3)}_{-1} + 2 \underbrace{\text{sign}(\frac{\pi}{2} - 1)}_1 + \underbrace{\text{sign}([\sqrt{2} - 1])}_0 = -1 + 2(1) + 0 = -1 + 2 = 1$$

تست و پاسخ ۷

اگر $f(x) = a[2x - 3] + a$ و $f(-\frac{27}{8}) = 6$ باشد، حاصل $f(\frac{-1}{3})$ کدام است؟

$$1 - a \quad (4)$$

$$a - 1 \quad (3)$$

$$-3a \quad (2)$$

$$3a \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: برای محاسبه $f(-\frac{27}{8})$ ، در ضابطه f جای x ، $-\frac{27}{8}$ قرار می‌دهیم:

$$\begin{aligned} f(x) &= a[2x - 3] + a \xrightarrow{x = -\frac{27}{8}} f(-\frac{27}{8}) = a[2(-\frac{27}{8}) - 3] + a = a[-\frac{27}{4} - 3] + a \\ &= a[-\frac{6}{75} - 3] + a = a[-\frac{9}{75}] + a = -1 \cdot a + a = -9a \end{aligned}$$

$$-9a = 6 \Rightarrow a = \frac{6}{-9} = -\frac{2}{3}$$

پس $-9a$ باید برابر با ۶ باشد:ضابطه f به صورت $f(x) = \frac{-2}{3}[2x - 3] - \frac{2}{3}$ شد.گام دوم: برای محاسبه $f(\frac{-1}{3})$ ، جای x ، $\frac{-1}{3}$ قرار می‌دهیم:

$$f(\frac{-1}{3}) = \frac{-2}{3}[2(\frac{-1}{3}) - 3] - \frac{2}{3} = \frac{-2}{3}[\frac{-2}{3} - 3] - \frac{2}{3} = \frac{-2}{3}(-\frac{11}{3}) - \frac{2}{3} = \frac{22}{9} - \frac{2}{3} = \frac{22}{9} - \frac{6}{9} = \frac{16}{9} = 2$$

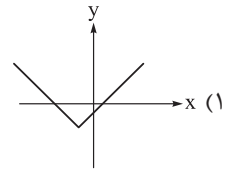
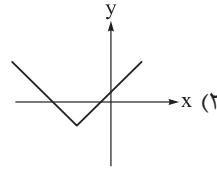
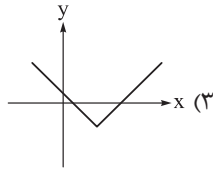
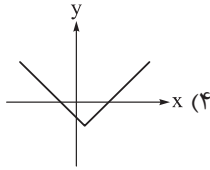
گام سوم: باید دنبال گزینه‌ای باشیم که به ازای $a = -\frac{2}{3}$ ، حاصلش همان ۲ شود. فقط $-3a$ این ویژگی را دارد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۸

نمودار تابع $y = |x + \frac{3}{4}| - 2$ به کدام صورت است؟

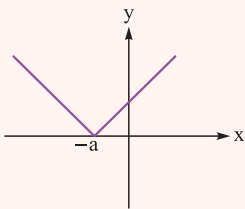
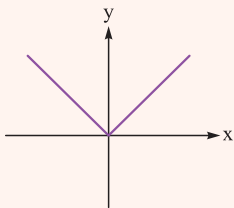

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

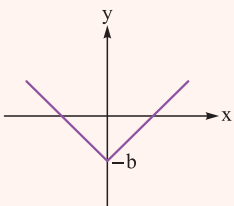
پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

(۱) نمودار تابع $y = |x|$ به صورت مقابل است:

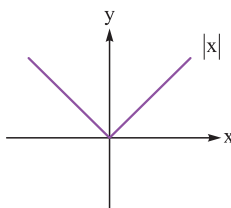

(۲) اگر $a > 0$ ، برای رسم نمودار تابع $y = |x + a|$ باید نمودار $y = |x|$ را a واحد به چپ ببریم:

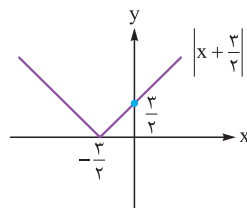

(۳) اگر $b > 0$ ، برای رسم نمودار تابع $y = |x - b|$ باید نمودار $y = |x|$ را b واحد به پایین ببریم:

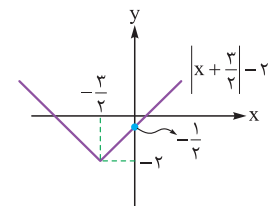
طبق درس نامه، برای رسم تابع $y = |x + \frac{3}{4}| - 2$ باید نمودار $y = |x|$ را $\frac{3}{4}$ به چپ و ۲ واحد به پایین ببریم:

→ $\frac{3}{4}$ به چپ

→ ۲ واحد پایین

تست و پاسخ ۹

تابع $f(x) = |2x - 1| + b$ را به صورت $f(x) = \begin{cases} ax + 6 & x \geq c \\ -ax + d & x < c \end{cases}$ می نویسیم. مقدار $a + b + c + d$ کدام است؟

۴۵ (۲)

۴۳ (۱)

۴۹ (۴)

۴۷ (۳)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه •• دوضابطه‌ای نوشتن تابع $y = |ax + b|$ (با شرط $a > 0$)

مثال	دوضابطه‌ای نوشتن	نقطه شکستگی نمودار
$ 2x - 6 = \begin{cases} 2x - 6 & x \geq 3 \\ -(2x - 6) & x < 3 \end{cases}$	$ ax + b = \begin{cases} ax + b & x \geq \frac{-b}{a} \\ -(ax + b) & x < \frac{-b}{a} \end{cases}$ <p>ریشه داخل قدرمطلق</p> <p>ریشه داخل قدرمطلق</p>	$x = \frac{-b}{a}$

تذکر علامت مساوی مربوط به دامنه ضابطه‌ها می‌تواند فقط در یکی از ضابطه‌ها باشد. (به دلخواه)

پاسخ تشریحی گام اول: با توجه به نکته درس نامه بالا، عبارت قدرمطلق $|2x - 10|$ را دوضابطه‌ای می‌نویسیم:

$$|2x - 10| = \begin{cases} 2x - 10 & 2x - 10 \geq 0 \\ -(2x - 10) & 2x - 10 < 0 \end{cases} = \begin{cases} 2x - 10 & 2x \geq 10 \\ -2x + 10 & 2x < 10 \end{cases} = \begin{cases} 2x - 10 & x \geq 5 \\ -2x + 10 & x < 5 \end{cases}$$

گام دوم: برای آن که به $|2x - 10| + b$ برسیم باید به هر دو ضابطه، b تا اضافه کنیم:

$$f(x) = |2x - 10| + b = \begin{cases} 2x - 10 + b & x \geq 5 \\ -2x + 10 + b & x < 5 \end{cases}$$

گام سوم: تابع دوضابطه‌ای به دست آمده را با تابع دوضابطه‌ای $f(x) = \begin{cases} ax + c & x \geq c \\ -ax + d & x < c \end{cases}$ برابر قرار می‌دهیم؛ پس:

$$f(x) = \begin{cases} \overset{a}{2}x - \underbrace{10 + b}_c & x \geq \underbrace{5}_c \\ -\underbrace{2x + 10 + b}_d & x < \underbrace{5}_c \end{cases}$$

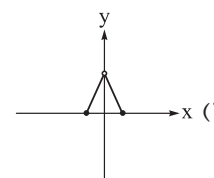
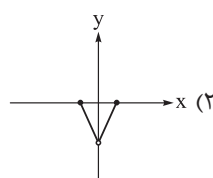
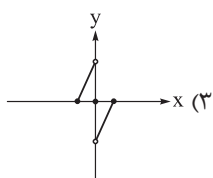
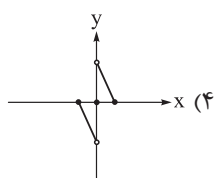
$$\begin{cases} a = 2 \\ -10 + b = c \Rightarrow b = 16 \\ c = 5 \\ 10 + b = d \xrightarrow{b=16} d = 26 \end{cases}$$

$$a + b + c + d = 2 + 16 + 5 + 26 = 49$$

گام چهارم:

تست و پاسخ ۱۰

اگر $f(x) = -|x| + 1$ با دامنه $-2 \leq x \leq 1$ و $g(x) = 2\text{sign}(x)$ با دامنه $-1 \leq x < 3$ باشد، نمودار تابع $f \times g$ به کدام صورت است؟

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

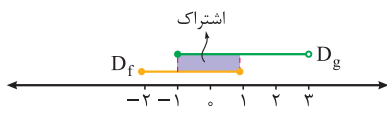
پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی

گام اول: دامنه تابع $f \times g$ از اشتراک دامنه توابع f و g به دست می آید.

$$D_{f \times g} = D_f \cap D_g = -1 \leq x \leq 1$$

$$-1 \leq x < 0, x = 0, 0 < x \leq 1$$

گام دوم: محدوده $-1 \leq x \leq 1$ را به سه قسمت تقسیم می کنیم:

در این سه محدوده، تابع $f \times g$ را تشکیل می دهیم:

$$1) -1 \leq x < 0: f(x) \times g(x) = \underbrace{-|x|}_{-x} + 1 \times \underbrace{2}_{-1} \text{sign}(x) = (x+1)(-2) = -2x - 2$$

$$2) x = 0: f(0) \times g(0) = \underbrace{-|0|}_{1} + 1 \times \underbrace{2}_{0} \text{sign}(0) = 0$$

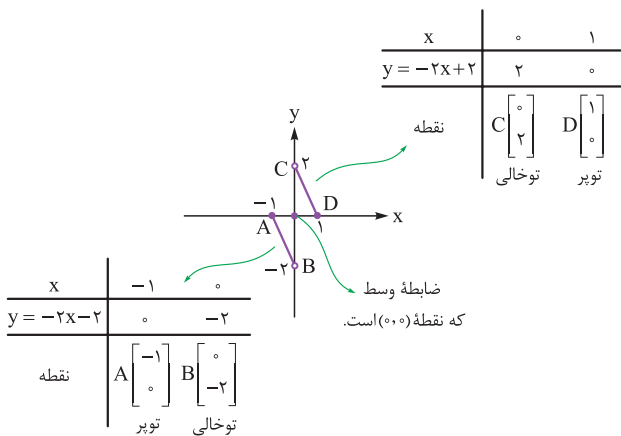
$$3) 0 < x \leq 1: f(x) \times g(x) = \underbrace{-|x|}_{x} + 1 \times \underbrace{2}_{1} \text{sign}(x) = (-x+1)(2) = -2x + 2$$

$$(f \times g)(x) = \begin{cases} -2x - 2 & -1 \leq x < 0 \\ 0 & x = 0 \\ -2x + 2 & 0 < x \leq 1 \end{cases}$$

ضابطه $f \times g$ این شکلی شد:

گام سوم: ضابطه های اول و سوم، خطی شدند، پس با دادن دو نقطه سرورته محدوده هایشان، آن ها را رسم می کنیم. ضابطه وسطی هم که تک

نقطه $(0, 0)$ است:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی: صفحه‌های ۵۷ تا ۷۰

تست و پاسخ ۱۱

بیت زیر سروده کیست؟

«بخیه کفشم اگر دندان نما شد عیب نیست خنده می آرد همی بر هرزه‌گردی‌های من»

(۱) بیدل دهلوی (۲) صائب تبریزی (۳) کلیم کاشانی (۴) وحشی بافقی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره اگرچه وجود چنین سؤالاتی از تاریخ ادبیات در کنکور چندان معقول به نظر نمی‌رسد، اما در سال‌های اخیر نمونه‌هایی داشته و پرداختن به آن ضروری است؛ پس خود را برای این تیپ از سؤالات نیز آماده کنید.

پاسخ تشریحی این بیت سروده صائب تبریزی است که در خودارزیابی‌های درس هفتم آمده است.

تست و پاسخ ۱۲

کدام یک از موارد زیر از جمله دلایل روی آوردن شاعران به دربارهای هند، در قرن دهم است؟

(۱) تألیف کتاب و سرودن شعر به زبان فارسی از سوی فضلی هند (۲) ترویج زبان ترکی از سوی شاهان صفوی در کنار زبان فارسی
(۳) کم توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران (۴) چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی در قرن دهم، به دو دلیل شاعران به دربارهای هند روی آوردند: (۱) کم توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران (۲) شاعرانویزی و ادب‌گرایی سلاطین هند.

به همین دلایل، شاعران با شوق و ذوق راهی هند شدند و برخی از آنان پس از کسب شهرت و ثروت، به ایران برگشتند. «آشنایی با تفکرات و معارف هندوان» کم‌وبیش در تغییر سبک دخیل بود.

تست و پاسخ ۱۳

کدام عبارت از نظر تاریخ ادبیات، کاملاً درست است؟

(۱) در دوره صفویه توجه ویژه‌ای به شعر و شاعری، معماری و هنر شد؛ از جمله کمال‌الدین بهزاد در دوره شاه عباس، یکی از مفاخر هنر است.
(۲) یکی از جریان‌های شعری که در قرن دهم در ایران رایج بود، مکتب وقوع بود که خود نتیجه چاره‌اندیشی برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود.

(۳) از نمایندگان جریان شعر لطیف و فصیح در قرن دهم، بابافغانی شیرازی را می‌توان نام برد که «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.

(۴) «کلیم کاشانی» از شاعران معروف قرن دهم در سرایش اشعار مذهبی است؛ ترکیب‌بند عاشورایی او هنوز هم زبانزد است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی «مکتب وقوع» از جریان‌های قرن دهم بود که خود، نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از تقلید بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

① «بهزاد» در دوره شاه اسماعیل صفوی بود، نه شاه عباس.

② «خلاق‌المعانی ثانی» لقب «کلیم کاشانی» از شاعران قرن یازدهم است.

④ توضیح ذکرشده درباره «محتشم کاشانی» از شاعران قرن دهم است (کلیم کاشانی شاعر قرن یازدهم بود).

نکته مراقب تشابهات موجود در نام افراد و کتاب‌ها باشید. اسم‌ها را کامل به خاطر بسپارید، نه بخشی از آن‌ها را؛ مثلاً دانستن این که نام

شاعر ترکیب‌بند عاشورایی مشهور، «کاشانی» دارد، کافی نیست و باید نام «محتشم کاشانی» را به طور کامل حفظ باشید.

تکنیک وقتی قبلاً مطالب هر دوره را به صورت دسته‌بندی شده به خاطر سپرده‌اید، حالا وقت آن رسیده که در هر گزینه نام‌ها و اطلاعات

نامتناسب با هر دوره را کشف و با آن رد گزینه کنید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۱۴

سبک شعر از شاعران قرن دهم، حد واسط سبک دوره عراقی و سبک هندی است که شاخصه اصلی آن است.

- (۱) بابافغانی شیرازی - ابهام و تخیل‌های رمزآمیز
(۲) بابافغانی شیرازی - واقع‌گرایی
(۳) وحشی بافقی - ابهام و تخیل‌های رمزآمیز
(۴) وحشی بافقی - واقع‌گرایی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی: شعر «وحشی بافقی» که از شاعران قرن دهم است، حد واسط سبک عراقی و هندی است و شاخصه اصلی آن «واقع‌گرایی» است.

تست و پاسخ ۱۵

کدام مورد، از ویژگی‌های عمده شعر «بیدل» محسوب نمی‌شود؟

- (۱) کاربرد ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره
(۲) تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه
(۳) مضمون‌های پیچیده
(۴) استعاره‌های رنگین و سرشار از ابهام

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ● توضیحات زیر را درباره شاعران قرن یازدهم به خاطر بسپارید:

نام شاعر	توضیح
کلیم کاشانی	(۱) ابداع‌کننده معانی و خیال‌های رنگین است. (۲) در غزل‌هایش ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره برجسته است. (۳) لقب «خلاق‌المعانی ثانی» گرفت.
صائب تبریزی	(۱) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و بسیار پرکار است. (۲) در غزل‌سرایی شهرت دارد. (۳) تک‌بیت‌های غزل او شاهکار ذوق و اندیشه‌اند که به صورت ضرب‌المثل رواج یافته است. (۴) او را «خداوندگار مضامین تازه شعری» دانسته‌اند.
بیدل دهلوی	(۱) غزل‌های او خیال‌انگیز و همراه با مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن است. (۲) از ویژگی‌های عمده شعر بیدل، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.

پاسخ تشریحی: مورد ۱ از ویژگی‌های برجسته سخن «کلیم کاشانی» است. سایر موارد از ویژگی‌های عمده شعر بیدل است.

تست و پاسخ ۱۶

در همه ابیات زیر، به جز، عضوی از بدن در معنای «مجازی» به کار رفته است.

- (۱) ساز در دست تو سوز دل من می‌گوید
(۲) تو خود به جامه خوابی و ساقیان صبح
(۳) مرا نه دولت وصل و نه احتمال فراق
(۴) آفرین بر زبان شیرین
من هم از دست تو دارم گله چون ساز امشب
به یاد چشم تو گیرند جام صهبا را (صهبا: شراب سرخ)
نه پای رفتن از این ناحیت نه جام مقام
کاین همه شور در جهان انداخت

(علوم و فنون ادبی یازدهم - فودارزیابی درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ● اعضای بدن انسان، گاهی در معنای مجازی به کار می‌روند. جدول زیر در این راستا می‌تواند به شما کمک کند.

عضو	معنای مجازی
بازو	قدرت جسمانی / کتف و شانه
پا	توان / قدم
چشم	انسان جاسوس / مردمک / نگاه / عقیده و نظر
چشم و گوش	حواس ظاهری
چنگ	اختیار
حلق	دهان
دست	اختیار و تملک / انگشت / توان و قدرت / عمل

معنای مجازی	عضو
جرأت / کلّ وجود	دل
سخن / گوینده	زبان
جرأت	زهره
آغاز / انسان یا وجود / چشم / قصد و اندیشه / گردن / مو	سر
زلف	طرّه
عاطفه و احساس	قلب
دهان	کام
انسان جاسوس / شنونده	گوش
دهان / کلّ وجود (لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید)	لب و دندان
قدرت تفکر و اندیشه	مغز
دندانها	نیش
گردن	یال

توجه حواستان باشد همان‌طور که گفتیم، این کلمات، گاهی در معنای مجازی به کار می‌روند و قرار نیست که همواره و اجباراً معنای مجازی داشته باشند؛ مثلاً «چشم» در (۲) معنای مجازی ندارد و در معنای حقیقی خود به کار رفته است.

پاسخ تشریحی در (۲) «چشم» عضوی از بدن است که در معنای حقیقی خود آمده و معنای مجازی ندارد. شاعر در این بیت می‌گوید: «ساقیان به یاد چشم تو - که خمار است - جام شراب در دست می‌گیرند.» بررسی سایر گزینه‌ها:

«دست» در مصراع اول (۱) در معنای حقیقی خودش آمده؛ اما در مصراع دوم آن، در معنای مجازی «کارها و اعمال آزاردهنده» به کار رفته است. در (۳) «پا» در معنای مجازی «توان» و در (۴) «زبان» در معنای مجازی «سخن و گفتار» نشسته است.

تست و پاسخ ۱۷

در کدام یک از گزینه‌های زیر، واژه «شهر» در معنای مجازی «مردم» به کار نرفته است؟

- (۱) تا همه شهر بیایند و ببینند که ما
- (۲) در همه شهر ای کمان‌ایرو
- (۳) گو همه شهر به جنگم به درآیند و خلاف
- (۴) آن را که جای نیست، همه شهر جای اوست

(علوم و فنون ادبی یازدهم - فودارزیابی درس ۷)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره بین توی کدوم بیت نمی‌تونی به جای «شهر»، «مردم شهر» بذاری!

درس نامه یکی از موارد پرکاربرد «مجاز»، جایگزینی محل استقرار افراد به جای خود آن‌هاست که به آن مجاز به علاقه محلیه می‌گویند. به نمونه‌های زیر دقت کنید:

- از آن پس برآمد ز ایران خروش
- چو خواهد ز هر کشوری صدهزار
- گر خون من و جمله عالم تو بریزی
- پدید آمد از هر سوی جنگ و جوش (ایران: مردم ایران)
- کمر بسته او را کند کار زار اقرار (کشور: مردم کشور)
- اقرار بیاریم که جرم از طرف ماست (عالم: مردم عالم)

پاسخ تشریحی «شهر» در (۴) در معنای حقیقی خود «شهر» آمده و مجاز از «مردم» نیست؛ اما در سایر گزینه‌ها، «شهر» مجاز از «مردم شهر» است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۱۸

اگر پایه‌های آوایی مصراع‌های زیر، را با توجه به نشانه‌های «UU--»، «U--U»، «--UU» و «UU--» مرتب کنید، به ترتیب کدام گزینه درست است؟

- (الف) گر جان عاشق دم زند، آتش در این عالم زند
(ب) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ
- (ج) دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا
(د) همه اسمند و تو جسمی همه جسمند و تو روحی
- (۱) د - الف - ج - ب (۲) الف - ج - د - ب (۳) الف - د - ب - ج (۴) ب - الف - ج - د

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی بررسی همه مصراع‌ها:

- (الف) گر جانِ عا / شقِ دمِ زَند / آتشِ دَ رین / عالمِ زَ ند: تکرار مستفعلن (UU--)
(ب) فَ لک با / خت از سَه / م آن جَن / گ زَنگ: تکرار فعولن (UU--)
(ج) دی دِ ی سی / زَس ت مَ را / جانِ دِ لی / زَس ت مَ را: تکرار مفتعلن (UU--)
(د) مَ اِس مَن / دُ تْ جِس می / مَ جِس مَن / دُ تْ رو حی: تکرار فعلاتن (UU--)

تست و پاسخ ۱۹

نشانه‌های هجایی کدام گزینه با مصراع «وارهد از حدّ جهان، بی حد و اندازه شود» یکسان است؟

- (۱) نفاتح صبح دانی ز چه روی دوست دارم
(۲) که این دنیا نمی‌ارزد به گاهی
- (۳) حضوری گر همی‌خواهی از او غایب مشو حافظ
(۴) شکر کند عارف حق کز همه بردیم سبق

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی بررسی مصراع سؤال: واژه دز / حدّ دج هان / بی حدّ آن / دا ز ش ود: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن (UU-- / UU-- / UU-- / UU--)

۴ شک رگُ ند / عا رِ فِ حق / کز مَ بُر / دی م سَ بق: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن (UU-- / UU-- / UU-- / UU--)
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ نَ ف حاتِ / صُب ح دانی / ز چ روی / دو ست دا زم: فعلات فعلاتن فعلاتن (UU-- / UU-- / UU-- / UU--)
۲ کِ این دُن یا / نِ می آر ز د / بِ گاهی: مفاعیلن مفاعیلن فعولن (UU-- / UU-- / UU-- / UU--)
۳ حُ ضوری گر / هَ می خاهی / اَزو غایب / مَ شُو حافظ: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (UU-- / UU-- / UU-- / UU--)

تست و پاسخ ۲۰

کدام گزینه از چهار پایه آوایی تشکیل شده است؟

- (۱) هر چه خواهی در سوادش رنج برد
(۲) برق با شوقم شراری بیش نیست
(۳) بیا عاشقی را رعایت کنیم
(۴) در بن این پرده نیلوفری
- تیغ صرصر خواهدش حالی سترد
شعله، طفل نی سواری بیش نیست
زاران عاشق حکایت کنیم
کیست کند با چو منی همسری

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی ب یا عا / شِ قی را / رِ عا یَت / گِ نیم: چهار پایه آوایی (فعولن فعولن فعولن فعولن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ هَر چِ خا هی / دَر سَ وا دَش / زَن ج بُرد: سه پایه آوایی (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
۲ بَر ق با شُو / قَم شَ را ری / بی ش نیست: سه پایه آوایی (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
۴ دَر بُن این / پَر دِ ی نی / لو ف ری: سه پایه آوایی (مفتعلن مفتعلن فاعلن)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۱

نشانه‌های هجایی کدام مصراع از تکرار چهار بار «--U-» تشکیل شده است؟

- (۱) تو نمایندهٔ فضلی تو سزاوار ثنایی
(۲) پرویز کنون گم شد زان گم شده کم تر گو
(۳) رُبِع از دلم پر خون کنم اطلال را جیحون کنم
(۴) گر نکته‌دان عشقی بشنو تو این حکایت

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی ۳ رُبِعَ از دَلَمِ پر خُونِ کَنَمِ اَطالالِ را / جی حون کُ نَم: «--U- / --U- / --U- / --U-»:

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تُ نَ ما یَن / دِ یَ فُض لَی / تُ سِ زَا وا / رِ ثَ نَ اِی: «--UU / --UU / --UU / --UU»:

۲) پَر وی ز / کُ نون گُم شُد / زان گُم شُ / دِ گُم تر گو: «--U / U-- / --U / U--»:

۴) گَر نُک تِ دا / نِ عِش قِی / بِش نُو تِ اِین / حِ کَایت: «--U / U-- / --U / U--»:

تست و پاسخ ۲۲

نشانه‌های هجایی کدام گزینه نظم همسان تکراری ندارد؟

- (۱) سوزد مرا سازد مرا در آتش اندازد مرا / وز من رها سازد مرا بیگانه از خویشم کند
(۲) چو خواهی که گویی نفس بر نفس / نخواهی شنیدن مگر گفت کس
(۳) بسازم خنجری نیشش ز فولاد / زخم بر دیده تا دل گردد آزاد
(۴) یک جمع نکوشیده رسیدند به مقصد / یک قوم دویدند و به مقصد نرسیدند

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

۴) یَک جَم ع / نَ کوشِ دِ / رِ سی دَن دِ / بِ مَق صَد: «--U / U--U / U--U / U--U»:

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سوزَد مَ را / سازَد مَ را / دَر آتِ شَن / داژَد مَ را: «--U / --U / --U / --U»:

۲) چُ خا هی / کِ گو بی / نَ فَس بَر / نَ فَس: «--U / --U / --U / --U»:

۳) بِ ساژم حَن / حِ ری نی شَش / زِ فولا د: «--U / --U / --U / --U»:

نکته توجه داشته باشید که وزن‌های همسان، گاهی از تکرار یک رُکن واحد - بی کم و کاست - تشکیل می‌شوند (مانند ۱) و گاهی از

آخر رکن پایانی آن‌ها، یک هجا حذف می‌شود (مانند ۲ و ۳).

تست و پاسخ ۲۳

نشانه‌های هجایی کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) تشنه را آب محال است که از یاد رود
(۲) شکر ایزد که به اقبال گله‌گوشه گل
(۳) آتش است این بانگ نای و نیست باد
(۴) نرگس غمزه‌زنش این همه بیمار نداشت

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی ۳ آتِ شَس تین / بان گِ نای / نیست ت باد: «--U / --U / --U»:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) تیش ن را / آب م حائس / ت کب آز یا / د ر ود: «-UU / --UU / --UU / --U-»
 ۲) شک رای زد / کب ابق با / ل ک نه گو / ش ی گل: «-UU / --UU / --UU / --U-»
 ۴) تر گب س عم / ز ز نش این / ه م بی ما / ر ن داشت: «-UU / --UU / --UU / --U-»

تست و پاسخ ۲۴

مفهوم کدام بیت با بقیه ابیات متفاوت است؟

- ۱) لاله و گل زخمی خمیازه‌اند
 ۲) غرقه وهمیم؛ ور نه این محیط
 ۳) می‌رود صبح و اشارت می‌کند
 ۴) ای شرر، از هم‌رهان غافل مباش
- عیش این گلشن خماری بیش نیست
 از تنک‌آبی کناری بیش نیست
 کاین گلستان خنده‌واری بیش نیست
 فرصت ما نیز باری بیش نیست

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در تمام ابیات فوق به جز ۲ مفهوم کوتاهی عمر و دم را غنیمت‌شمردن به چشم می‌خورد، ولی ۲ به این موضوع اشاره دارد که انسان به راز هستی دسترسی ندارد.

تست و پاسخ ۲۵

کدام گزینه با بیت «خدایا به خواری مران از درم / که صورت نبندد دری دیگرم» ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱) خدایا تو دانی که فیاض مجرم
 ۲) خدایا گر تو سعدی را برانی
 ۳) خدایا در زبان من صواب آر
 ۴) خدایا به جاه خداوندی‌ات
- ندارد به‌جز درگه شاه ملجأ
 شفیع آرد روان مصطفی را
 دعای بنده خود مستجاب آر
 که بخشی مقام رضامندی‌ات

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۱

درس‌نامه یکی از مفاهیم رایج در ادبیات عرفانی این است که خدا، تنها یاریگر است.

این مفهوم را در کتاب دهم نیز دیده‌اید:

«چاره ما ساز که بی‌یاوریم / گر تو برانی، به که روی آوریم؟»

پاسخ تشریحی مفهوم «خدا، تنها یاریگر است» علاوه بر بیت صورت سؤال، در ۱ نیز دیده می‌شود. منظور از «شاه» در این بیت، پادشاه

عالم یعنی خداوند است و «ملجأ» به معنی «پناهگاه» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) شفاعت‌خواستن از حضرت پیامبر (ص)
 ۳) درخواست اجابت دعا از درگاه الهی
 ۴) رسیدن به مقام رضا که در آن، عارف راضی به رضای خداوند است.

تست و پاسخ ۲۶

در ارتباط با چالش‌های جهانی که محصول عملکرد فرهنگ معاصر غرب است، کدام گزینه اطلاعات درستی ارائه می‌دهد؟

(۱) چالش و نزاع بین کشورهای کمونیستی با بلوک غرب در سراسر قرن بیستم تا سال ۱۹۹۱ میلادی ادامه یافت. - مارکس برای حل چالش شمال و جنوب، در قرن نوزدهم لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد و به دنبال انقلاب طبقاتی بود.

(۲) لیبرالیسم با تکیه بر شعار عدالت راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و چالش فقر و غنا را که نخستین چالش کشورهای غربی است پدید آورد. - از دیدگاه آگوست کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

(۳) چالش‌های جدید غرب می‌توانند چندین صورت داشته باشند، برای مثال برخی از آن‌ها در عین حال که اقتصادی یا اجتماعی اند می‌توانند خرد و یا کلان نیز باشند. - جنگ ویتنام جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم است که محصول چالش فقر و غنا است.

(۴) چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ پدید می‌آید، زیرا رویکرد مارکس به عالم رویکردی سکولار و دنیوی بود. - با توجه به مفاهیم طبیعی و جغرافیایی مانند شمال و جنوب، از تقابل کشورهای فقیر و غنی به تقابل شمال و جنوب یاد می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

● مارکس منتقد عملکرد لیبرالیسم بود، اما رویکرد او نیز رویکردی سکولار بود و در درون فرهنگ غرب به نقد لیبرالیسم می‌پرداخت؛ بنابراین چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن (فرهنگ غرب) پدید می‌آید و از نوع چالش‌های بین فرهنگی و بین تمدنی محسوب نمی‌شود.

● برخی مفاهیم طبیعی و جغرافیایی مانند شمال و جنوب، معنای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی پیدا کرده‌اند؛ برای مثال از آن‌جا که بیشتر کشورهای صنعتی و ثروتمند در نیمکره شمالی زمین و اغلب کشورهای فقیر در نیمکره جنوبی قرار دارند، از تقابل کشورهای فقیر و غنی به تقابل شمال و جنوب یاد می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (مارکس برای حل چالش فقر و غنا به نقد لیبرالیسم اقتصادی پرداخت و از انقلاب طبقاتی سخن به میان آورد.)
- ۲) نادرست (لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی به‌ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت و در نهایت منجر به چالش فقر و غنا شد.) - درست
- ۳) درست - نادرست (جنگ ویتنام عرصه تقابل آمریکا و شوروی بود؛ بنابراین در این جنگ، بلوک شرق و غرب در مقابل هم قرار گرفتند و ارتباطی با چالش فقر و غنا ندارند.)

تست و پاسخ ۲۷

به ترتیب عبارات درست در ارتباط با مفاهیم «لیبرالیسم اقتصادی»، «چالش شرق و غرب» و «سوسیالیسم» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) رویکردی فردی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود. - چالشی منطقه‌ای نبود، بلکه چالشی جهانی بود. - مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم است.

(۲) آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانست. - طرفین آن‌ها سیاست، جغرافیا و فرهنگ‌های متفاوتی داشتند. - رویکردی فردگرا است که به مالکیت خصوصی قائل نیست.

(۳) مالکیت خصوصی را از بین برد و رویکردی فردی و سکولار داشت. - از نوع چالش‌هایی بود که بین فرهنگ‌های مختلف پدید می‌آید. - در مقابل فردگرایی لیبرال، نوعی رویکرد جامعه‌گرا است.

(۴) کشاورزان را از بردگی رها کرد و به آن‌ها اجازه مهاجرت داد. - هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند. - به مالکیت خصوصی معتقد است و آن را مطلق می‌داند.

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۹)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

درس نامه ●●

ماهیت چالش بلوک شرق و غرب

- ۱) چالشی جهانی است. ← این چالش، چالشی منطقه‌ای نبود؛ بلکه چالشی جهانی بود. بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند و آمریکا و شوروی به عنوان دو ابر قدرت در مرکز این دو قطب قرار داشتند.
- ۲) دارای حوزه‌های متفاوت سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی است. ← این دو قطب از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند.
- ۳) چالشی درون فرهنگی است. ← این دو قطب به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند. رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت؛ بنابراین چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد.

نکته

- لیبرالیسم ← رویکردی فردگرا، معتقد به مالکیت خصوصی
- سوسیالیسم ← رویکردی جامعه‌گرا، معتقد به مالکیت خصوصی به طور غیرمطلق، مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم
- کمونیسم ← رویکردی جامعه‌گرا، عدم اعتقاد به مالکیت خصوصی

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) درست - نادرست (بلوک شرق و غرب، سیاست، اقتصاد و جغرافیای متفاوتی دارند، اما به فرهنگی واحد یعنی فرهنگ غرب تعلق دارند). - نادرست (سوسیالیسم رویکردی جامعه‌گرا است که به مالکیت خصوصی قائل است، اما آن را مطلق نمی‌داند).
- ۳) نادرست (از بین بردن مالکیت خصوصی مربوط به رویکردهای کمونیستی است). - نادرست (چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌های درون فرهنگی است، نه چالش‌های بین فرهنگی). - درست
- ۴) درست - درست - نادرست (مربوط به لیبرالیسم است).

تست و پاسخ ۲۸

پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- اقتصاد قرون وسطی بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟
 - کدام یک از اندیشمندان زیر از جمله منتقدان لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم میلادی بود؟
 - کدام یک، از ویژگی‌های نظریات مارکس محسوب می‌شود؟
 - از دیدگاه مالتوس، انسانی که در دنیایی از قبل تملک‌شده به دنیا می‌آید، در چه صورتی حق چون‌وچرا دربارهٔ مقام و موقعیت خود را دارد؟
- روابط اجتماعی ارباب و رعیتی - آیزایا برلین - عدم عبور از بنیان‌های نظری فرهنگ غرب - قدرت خود را از والدینش دریافت کند.
 - وابستگی کشاورزان به زمین - مارکس - اعتقاد به آزادی اقتصادی و توزیع مناسب ثروت - سرمایه‌اش را در پرسودترین راه دنبال کند.
 - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - دیوید ریکاردو - شکل‌گیری طبقه‌ای جدید بر مدار قدرت - استعداد و توانایی واقعی داشته باشد.
 - شکل‌گیری قشر جدید سرمایه‌داران - لرد جان راسل - اعتقاد به حرکت انقلابی علیه چالش‌های سرمایه‌داری - جامعه خواهان کار او باشد.

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۱

نکته

- نظریه پردازان لیبرالیسم ← توماس مالتوس، دیوید ریکاردو، لرد جان راسل (رد ۳ و ۴)
- مخالفان اقتصاد لیبرالیستی ← مارکس، آیزایا برلین، چارلز دیکنز

پاسخ تشریحی

- اقتصاد قرون وسطی براساس روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود که در آن کشاورزان وابسته به زمین بودند و امکان جابه‌جایی نداشتند.
- آیزایا برلین در نقد لیبرالیسم اولیه از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته است.
- رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت.
- از نظر مالتوس، کسانی که در فقر متولد می‌شوند حق حیات ندارند. از نظر او انسانی که در دنیایی از قبل تملک‌شده به دنیا می‌آید، در صورتی می‌تواند دربارهٔ مقام و موقعیت خود چون و چرا کند که ← قدرت را از والدین خود دریافت کند. ← جامعه خواهان کار او باشد.

دام تستی

- «شکل‌گیری طبقه‌ای جدید بر مدار قدرت» از پیامدهای نظریات مارکس است، نه خود نظریات او. (رد ۳)
- این که در سرمایه باید پرسودترین راه خود را دنبال کند، از نظریات ریکاردو است، نه مالتوس. (رد ۲)

تست و پاسخ ۲۹

جوامع سوسیالیستی به پیروی از آرای کارل مارکس به دنبال آن بودند که با توزیع برابر ثروت، عدالت اجتماعی را برقرار سازند؛ اما در عمل حکومت‌هایی که براساس این مدل شکل گرفتند به مشکلات عمده‌ای برخوردند. کدام گزینه بیانگر مسائل و مشکلات اساسی این جوامع است؟

(۱) به بهانه عدالت اقتصادی، آزادی‌های دنیوی و معنوی افراد از بین رفت و به دنبال اهمیت‌دادن به اقتصاد، طبقه جدیدی بر مدار ثروت سامان دادند.

(۲) طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و با انتقاد از فردگرایی لیبرالیسم، رویکردی جامعه‌گرا را سازمان دادند که موجب از بین رفتن نظام کمونیستی شد.

(۳) نه تنها آزادی‌های معنوی بلکه آزادی‌های دنیوی افراد را نیز از بین بردند و در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل دادند که بر مدار قدرت حکمرانی می‌کردند.

(۴) با رویکرد سکولار در چارچوب بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های لیبرالیسم پرداختند و به بهانه عدالت اجتماعی طبقه‌ای جدید بر مدار قدرت سازمان دادند.

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۳

خودت حل کنی بهتره

هدف ← لیبرالیسم ← آزادی، به‌ویژه آزادی اقتصادی
 ← مارکسیسم ← عدالت و برابری، به‌ویژه عدالت اقتصادی

پاسخ تشریحی جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند، اما آن‌ها نیز با مشکلات اساسی مواجه شدند:

(الف) از بین رفتن آزادی افراد: به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

(ب) پیدایش طبقه جدید: با این که مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند، در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت، بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.

تست و پاسخ ۳۰

عبارات کدام گزینه درباره «جنگ‌های جهانی» درست است؟

(۱) جنگ جهانی دوم به مرزها محدود نماند، به درون شهرها کشیده شد و غیرنظامیان، زنان و کودکان را نیز درگیر جنگ ساخت. - پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی جنگ سرد بین بلوک شرق و غرب و جنگ گرم بین مناطق پیرامونی آن‌ها ادامه یافت. - نظریه پردازان غربی بعد از فروپاشی بلوک غرب، جنگ را از کشورهای غربی به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کردند که تحت سلطه غرب قرار داشتند.

(۲) در جنگ جهانی اول برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی و در جنگ جهانی دوم برای اولین بار از بمب اتم استفاده شد. - از مهم‌ترین عوامل وقوع جنگ‌های جهانی، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. - جنگ ویتنام که پس از جنگ کره آغاز شد، نمونه‌ای از جنگ گرم بین مناطق پیرامونی است.

(۳) وقوع دو جنگ جهانی در نیمه اول قرن نوزدهم خطابودن نظریه کنت درباره جنگ در جوامع غربی را نشان داد. - جنگ‌های جهانی منشأ دینی نداشتند، اما با درگیر شدن کشورهای غیرغربی در جنگ، ظاهر دینی به خود گرفتند. - طرف‌های درگیر این دو جنگ در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و کمونیستی رفتار خود را توجیه می‌کردند.

(۴) جنگ‌های جهانی به کشورهای اروپایی و غربی محدود نشدند، بلکه همه جهان را درگیر خود ساختند. - وقوع جنگ سرد بین مناطق پیرامونی بلوک شرق و غرب، به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود رونق بخشید. - پس از جنگ جهانی دوم صلحی پایدار برقرار شد و بلوک شرق و غرب هر یک بخشی از جهان را تحت نفوذ خود قرار دادند.

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

جنگ‌های جهانی اول و دوم	
عوامل وقوع	از مهم‌ترین عوامل وقوع این دو جنگ، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود.
ریشه‌ها و زمینه‌ها	دو جنگ جهانی، با درگیری کشورهای اروپایی آغاز شد. هیچ‌یک از این دو جنگ، منشأ دینی نداشت و ظاهر مذهبی و دینی نیز به خود نگرفت. طرف‌های درگیر در این دو جنگ، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی رفتار خود را توجیه می‌کردند. بر این اساس این دو جنگ ریشه در فرهنگ غرب داشتند.
تلفات و خسارات	● این دو جنگ، بزرگ‌ترین جنگ‌های تاریخی بشریت‌اند. کشته‌های آن‌ها را تا صد میلیون نفر برآورد کرده‌اند. ● در جنگ جهانی اول، برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی و در جنگ جهانی دوم برای اولین بار از بمب اتم استفاده شد.
محدوده جغرافیایی	با این که دو جنگ جهانی اول و دوم با درگیری کشورهای غربی آغاز شدند، اما به کشورهای اروپایی و غربی محدود نشدند؛ بلکه همه جهان را درگیر خود ساختند.
وقایع بعد از پایان جنگ‌ها	● بعد از جنگ جهانی دوم نیز، صلحی پایدار برقرار نشد. ● پس از جنگ جهانی دوم، بلوک شرق و غرب هر یک بخشی از جهان را زیر نفوذ خود قرار دادند و تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین این دو بلوک، به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی (مثل جنگ ویتنام)، ادامه یافت و به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود رونق بخشید.

پاسخ تشریحی

در جنگ جهانی اول، برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی و در جنگ جهانی دوم برای اولین بار از بمب اتم استفاده شد. / از مهم‌ترین عوامل وقوع این دو جنگ، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. / جنگ ویتنام زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود، در این دو جنگ، نیروهای آمریکا و شوروی در برابر یکدیگر صف‌آرایی کردند؛ بنابراین نمونه‌ای از جنگ‌های گرم بین مناطق پیرامونی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین این دو بلوک، به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو، ادامه یافت.) - نادرست (نظریه پردازان غربی، پس از فروپاشی بلوک شرق، طرف دیگری را برای جنگ جست‌وجو می‌کنند و جنگ را از کشورهای غربی، به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کردند که در دوران استعمار تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند).
- ۳) نادرست (جنگ‌های جهانی در نیمه اول قرن بیستم رخ دادند.) - نادرست (هیچ‌یک از جنگ‌های جهانی، منشأ دینی نداشت و ظاهر مذهبی و دینی نیز به خود نگرفت.) - درست
- ۴) درست - نادرست (جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب وجود داشت و جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو بلوک برقرار بود.) - نادرست (بعد از جنگ‌ها، صلحی پایدار برقرار نشد).

تست و پاسخ ۳۱

به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

اصطلاحات سیاسی	توضیحات
«ب»	حل چالش‌های درونی از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی (پیرامونی)
استعمارگر و استعمارزده	«ج»
«الف»	پیگیری مسیر برخی جوامع توسط برخی جوامع دیگر

- عدم محدودیت چالش و نزاع به ابعاد اقتصادی و توجه به ابعاد فرهنگی
 - تقسیم جوامع به کشورهای توسعه یافته و عقب‌مانده
 - نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی
- ۱) ج - الف - ب
 - ۲) ج - ب - الف
 - ۳) ب - ج - الف
 - ۴) ب - الف - ج

پاسخ: گزینه ۱

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۱۰)

درس نامه ●● برای تقابل کشورهای فقیر و غنی، از عناوین و اصطلاحات خاصی استفاده می‌شود:

توضیحات		عناوین و اصطلاحات
دلیل نام گذاری	تقسیم‌بندی	
از آن‌جا که بیشتر کشورهای صنعتی و ثروتمند در نیمکره شمالی زمین و اغلب کشورهای فقیر در نیمکره جنوبی قرار دارند. از تقابل کشورهای فقیر و غنی به تقابل شمال و جنوب یاد می‌کنند.	شمال: کشورهای صنعتی و پیشرفته	شمال و جنوب
از نظر جداسازی بلوک شرق و غرب کشورهای جهان به سه دسته تقسیم می‌شوند.	جهان اول: کشورهای سرمایه‌داری بلوک غرب	جهان اول، دوم و سوم
	جهان دوم: کشورهای بلوک شرق	
	جهان سوم: کشورهای خارج از بلوک شرق و غرب و تحت نفوذ آن‌ها	
به کشورهای صنعتی و ثروتمند، کشورهای توسعه‌یافته گفته می‌شود و به کشورهای دیگر (هنگامی که با آن‌ها مقایسه می‌شوند) کشورهای عقب‌مانده، توسعه‌نیافته یا در حال توسعه می‌گویند. این اصطلاحات به این نکته اشاره دارند که کشورهای توسعه‌یافته، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.	توسعه یافته: کشورهای صنعتی و ثروتمند	توسعه یافته و عقب‌مانده
	عقب‌مانده: کشورهای غیرصنعتی و فقیر	
این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی ضعیف و فقیر شده‌اند. براساس این نظریه، جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی کشورهای غیرغربی حل می‌کنند و مشکلات حاد درونی‌شان را به بیرون از مرزهای خود انتقال می‌دهند.	مرکز: کشورهای ثروتمند و صنعتی	مرکز و پیرامون
	پیرامون: کشورهای فقیر غیرغربی	
این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.	استعمارگر: کشورهای صنعتی غربی	استعمارگر و استعمارزده
	استعمارزده: کشورهای غیرغربی	

پاسخ تشریحی

- دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن‌ها نیز توجه دارند. (ج)
- اندیشمندانی که کشورها را به توسعه یافته و عقب‌مانده تقسیم می‌کنند، معتقدند کشورهای توسعه یافته الگوی سایر کشورها هستند. (الف)
- کشورهای مرکزی برای حل چالش‌های خود از کشورهای غیرغربی (پیرامون) بهره‌کشی می‌کنند. (ب)

تست و پاسخ ۳۲

به ترتیب «تفاوت سوسیالیسم و کمونیسم»، «اشتراک نظریات مالتوس و ریکاردو» و «تفاوت دیدگاه کنت و هانتینگتون» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) کمونیسم به مالکیت خصوصی به طور مطلق معتقد است. - هر دو آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند. - هانتینگتون عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.
- (۲) سوسیالیسم رویکردی فردگرا و کمونیست رویکردی جامعه‌گراست. - مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. - کنت معتقد است جنگ در جوامع غربی عارضی است و هانتینگتون آن را ذاتی می‌داند.
- (۳) سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است. - هر دو در چارچوب فرهنگ غرب به حل مسائل این فرهنگ می‌پرداختند. - از نظر هانتینگتون جنگ بین دولت ملتهاست و از نظر کنت، جنگ بین تمدن‌ها و فرهنگ‌ها به وقوع می‌پیوندد.
- (۴) کمونیسم قائل به مالکیت خصوصی نیست. - کمک به مستمندان را بیپرده می‌دانستند. - کنت معتقد است بعد از انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد و هانتینگتون از جنگ تمدن‌ها سخن به میان آورد.

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

درس نامه ●● (۱) دیدگاه مالتوس و ریکاردو درباره اقتصاد لیبرال:

توماس مالتوس	<ul style="list-style-type: none"> از نظر مالتوس (جمعیت‌شناس انگلیسی)، کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند. او در این‌باره گفته است: «انسانی که در دنیایی از قبل تملک شده به دنیا می‌آید، اگر نتواند قدرت خود را از والدینش دریافت کند و اگر جامعه خواهان کار او نباشد، هیچ حقی برای دریافت کم‌ترین غذا یا چون‌وچرا درباره مقام و موقعیت خود ندارد. بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای او وجود ندارد، طبیعت حکم به رفتن او می‌دهد و این حکم را اجرا می‌کند.»
دیوید ریکاردو	<p>ریکاردو، اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد، حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند و معتقد است: «اگر حکومتگران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت نیز مجازات طبیعی خود را ببیند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد.»</p>

(۲) دیدگاه کنت و هانتینگتون درباره جنگ:

آگوست کنت	<p>آگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید، به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است. وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطاب‌بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.</p>
ساموئل هانتینگتون	<ul style="list-style-type: none"> نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد. <p>آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌شود.</p> <p>از نظر هانتینگتون - در این مرحله، دیگر دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهند پیوست.</p> <p>در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.</p>

پاسخ تشریحی

- سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است، اما آن را مطلق نمی‌داند اما کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست (رد ۱). از سوی دیگر، سوسیالیسم و کمونیسم، هر دو رویکردهایی جامعه‌گرا هستند (رد ۲).
- آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانند.
- مالتوس و ریکاردو هر دو از نظریه‌پردازان اقتصاد لیبرال هستند که - مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد هستند.
- کمک به مستمندان را بهبود می‌دانند.
- کنت معتقد است با انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت می‌بندد، در مقابل هانتینگتون از جنگ تمدن‌ها صحبت می‌کند. (تأیید ۴)

تست و پاسخ ۳۳

علت پدیدآیی هر یک از وضعیت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- پایان جنگ و نزاع بین بلوک شرق و غرب
 - پیشرفت کشور از نظر ریکاردو
 - خودداری دولت انگلستان از مقابله با قحطی ایرلند
 - ضعف و فقر کشورهای پیرامونی
- ۱) جنگ جهانی اول و دوم - دخالت دولت در اقتصاد - حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - انتقال ثروت از پیرامون به مرکز
 - ۲) فروپاشی بلوک شرق - لغو مالکیت خصوصی - تکیه بر شعار آزادی در لیبرالیسم - بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی
 - ۳) تجزیه شوروی - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - تکیه بر شعار آزادی در لیبرالیسم - خودباختگی فرهنگی کشورهای استعمارزده
 - ۴) فروپاشی بلوک شرق - دنبال شدن پرسودترین راه سرمایه - حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - عملکرد کشورهای مرکزی

پاسخ: گزینه ۴

(پایانه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰)

پاسخ تشریحی

- چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در سراسر قرن بیستم تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱ میلادی ادامه یافت.
- ریکاردو معتقد است: «اگر حکومتگران بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت نیز مجازات طبیعی خود را ببیند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد».
- حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب آن شد که دولتمردان انگلیسی از جمله لرد جان راسل، از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.
- اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی ضعیف و فقیر شده‌اند.

تست و پاسخ ۳۴

- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- کشورهای مرکزی با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.
 - بلوک شرق و غرب با اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده و آمریکا و شوروی در مرکز این دو قطب قرار گرفتند.
 - از نظر آگوست کنت با رشد علم تجربی و صنعت، دیگر ثروت از طریق غنائم جنگی به دست نمی‌آید.
 - مطابق با نظریه استعمارگر و استعمارزده، کشورهای غربی از طریق ثروت به‌دست‌آمده از کشورهای غیرغربی، رفاه اقشار ضعیف خود را تأمین می‌کنند.

- (۱) درست - درست - نادرست - نادرست
- (۲) درست - درست - درست - نادرست
- (۳) نادرست - نادرست - درست - درست
- (۴) نادرست - درست - درست - نادرست

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰)

نکته

بلوک شرق و غرب ← از نظر سیاست، اقتصاد و جغرافیا ← متفاوت بودند.
بلوک شرق و غرب ← از نظر فرهنگی ← واحد بودند و به فرهنگ سکولار غرب تعلق داشتند.

پاسخ تشریحی

مطابق نظریه مرکز و پیرامون، کشورهای غربی (مرکز) از طریق ثروت به‌دست‌آمده از کشورهای غیرغربی (پیرامون)، رفاه کارگران و اقشار ضعیف خود را تأمین می‌کنند.

تست و پاسخ ۳۵

- به ترتیب هر یک از موارد زیر، مصادیق کدام مفهوم است؟
- آیه «و همانا این است امت شما، یک امت واحد و منم پروردگار شما».
 - قاره آفریقا از منابع و معادن ارزشمندی برخوردار است، اما فقیرترین قاره مسکونی دنیاست.
 - دیکنز در رمان الیور توئیست، نوانخانه‌ها و فیلسوفان مدافع آن‌ها را به سخره گرفت.
 - (۱) جامعه‌ای که به گروه‌های پراکنده و متخصص تجزیه می‌شود - عملکرد کشورهای مرکزی - بهره‌کشی در دوره انقلاب صنعتی
 - (۲) جامعه‌ای که هرگونه ستیز ناشی از ملیت را از بین می‌برد - عملکرد جوامع استعمارگر - انتقاد به لیبرالیسم اقتصادی
 - (۳) جامعه‌ای که در آن همه انبای بشر بر مدار آرمانی حقیقی جمع می‌شوند - عملکرد کشورهای مرکزی - چالش فقر و غنا
 - (۴) جامعه‌ای که نزاع ناشی از خون و نژاد را از بین می‌برد - عملکرد جوامع استعمارگر - طرفداری از لیبرالیسم سیاسی

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰)

نکته: انواع جوامع از دیدگاه قرآن کریم:

ویژگی	آیه مرتبط
جامعه‌ای که در آن هرگونه ستیز و نزاع ناشی از خون، نژاد، طبقه، ملیت، جغرافیا و ... از بین می‌رود و همه بشر بر مدار آرمانی حقیقی و اصیل جمع می‌شوند.	آیه ۵۲ سوره مؤمنون: «و همانا این است امت شما، یک امت واحد و منم پروردگار شما ...»
جامعه‌ای که به گروه‌ها و دسته‌های پراکنده و متخاصم تجزیه می‌شود، امکانات گروهی آن پراکنده می‌شود و ظرفیت‌ها و نیروهای آن نابود می‌گردد.	آیه ۴ سوره قصص: «همانا فرعون روی زمین برتری‌جویی کرد و اهالی‌اش را گروه‌گروه گردانید، گروهی را به ضعف و ناتوانی کشاند ...»

پاسخ تشریحی

- قرآن کریم جامعه‌ای را توصیف می‌کند که در آن هرگونه ستیز و نزاع ناشی از خون، نژاد، طبقه، ملیت، جغرافیا و ... از بین می‌رود و همه بشر بر مدار آرمانی حقیقی و اصیل جمع می‌شوند. خداوند در توصیف این وضعیت می‌فرماید: «و همانا این است امت شما، یک امت واحد و منم پروردگار شما.»
- قاره آفریقا از منابع و معادن ارزشمندی مانند نفت، الماس، طلا، اورانیم، آهن، مس و نقره برخوردار است، اما در نتیجه استعمار، فقیرترین قاره مسکونی دنیاست.
- در نتیجه حاکمیت اقتصاد لیبرال، در انگلستان که در انقلاب صنعتی پیشگام بود، وضعیت نوانخانه‌ها به گونه‌ای بود که فقیران ساکن در آن‌جا مرگ را بر زندگی ترجیح می‌دادند. دیکنز در رمان «الیور توئیست» نوانخانه‌ها و فیلسوفانی را که مدافع آن‌ها بودند، به سخره گرفت.

تست و پاسخ ۳۶

در رابطه با مفهوم «حل مسئله» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ندانستن راه حل مسئله باعث می‌شود بسیاری نسبت به مسئله احساس خوشایندی نداشته باشند.
- (۲) اگر هدف موجود نباشد، اصلاً مسئله شکل نمی‌گیرد.
- (۳) فردی که در حال حل مسئله است نسبت به محتوا و روش حل مسئله آگاهی کامل دارد.
- (۴) اگر راه حل مسئله را بدانیم مسئله به جای موضوعی تهدیدکننده به موضوعی مطلوب تبدیل می‌شود.

(درس ۵ - مقدمه، تعریف مسئله)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه •• ویژگی‌های مسئله

<ul style="list-style-type: none"> • زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست. • وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود. • یکی از دلایل نرسیدن به راه حل عدم تعریف صریح هدف است. 	هدفمند است (وضعیت مطلوب دارد).
<ul style="list-style-type: none"> • فرد در حال حل مسئله نسبت به آنچه انجام می‌دهد آگاه است و کاملاً درگیر موضوع است. • هر چه قدر در جریان حل مسئله جدی‌تر باشیم، احتمال انتخاب راه حل بهتر بیشتر است. 	یک فرایند و جریان تحت کنترل است.
<ul style="list-style-type: none"> • وقتی توانمندی‌ها و امکانات محدود باشد، با مسئله مواجه می‌شویم. • عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌های غیرمنطقی (تصور غیرواقع‌بینانه) می‌شود. 	در مسئله توانمندی‌های ما محدود است.
<ul style="list-style-type: none"> • شناخت بهتر موقعیت موجود (مانند دانش فعلی برای پیشرفت تحصیلی) سبب شناخت بهتر موانع می‌شود و حل مسئله منتج به راه‌های بهتر می‌شود. 	در مسئله موقعیت فعلی (مبدأ) باید مشخص باشد.

پاسخ تشریحی اگر به حل مسئله بپردازیم، مسئله به جای تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصتی برای پیشرفت تبدیل می‌شود. اگر پیش از شروع مسئله راه حل آن را بدانیم، اساساً مسئله شکل نمی‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها: بسیاری از مردم نسبت به مسئله تصور مثبتی ندارند، چون راه حل مسئله را نمی‌دانند. (۱)
مسئله زمانی شکل می‌گیرد که هدف و موانع مشخص بوده و توانمندی‌ها و امکانات فرد حل‌کننده مسئله محدود باشد؛ اگر هدف نباشد، اصلاً مسئله شکل نمی‌گیرد. (۲)
تفکر (شامل حل مسئله) کاملاً آگاهانه است، یعنی به آنچه اندیشیده می‌شود (محتوا) و روش تفکر (فرم و فرایند) آگاهی کامل داریم. (۳)

تست و پاسخ ۳۷

بعد از چند سال کار کردن در کافه‌های مختلف، هدیه تصمیم گرفته تا کافه خود را تأسیس کند. کدام یک از مسائلی که او با آن‌ها روبه‌رو خواهد بود، «خوب تعریف نشده» است؟

- (۱) از کجا وسایل و مبلمان کافه را با بهترین قیمت تهیه کند؟
- (۲) چه طور مواد اولیه کافه خود را تازه و به‌روز بخرد؟
- (۳) دستور پخت میان‌وعده‌های کافه را از کجا پیدا کند؟
- (۴) چه طور بازاریابی کند و مشتریان بیشتری داشته باشد؟

(درس ۵ - انواع مسئله)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه •• انواع مسئله: با استفاده از شاخص‌های شناسایی موقعیت اولیه، فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس، تعریف دقیق هدف و امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف، مسائل به دو دسته خوب تعریف شده و خوب تعریف نشده تقسیم می‌شوند.

<ul style="list-style-type: none"> • موانع روشن‌تر است. • قوانین استاندارد برای حل مسئله وجود دارد. 	خوب تعریف شده
<ul style="list-style-type: none"> • قوانین استاندارد برای حل مسئله وجود دارد. • خوب تعریف نشده به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است؛ به عبارت دیگر مسئله‌های پیچیده از آنجایی که علل متعدد دارند به راحتی قابل تعریف نیستند. • اقدامات مشخص و استاندارد نداریم و نمی‌دانیم استفاده از اقداماتمان ما را به هدف می‌رساند یا نه. • مسئله‌هایی که در علوم انسانی با آن‌ها مواجه هستیم عمدتاً از نوع خوب تعریف نشده هستند، زیرا علت‌های متعدد دارند (چندعلیتی هستند). 	خوب تعریف نشده

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

پاسخ تشریحی مسائلی که در علوم انسانی با آن‌ها مواجهیم عمدتاً از نوع خوب تعریف نشده هستند. «بازاریابی» موضوعی مربوط به علوم انسانی بوده و به همین دلیل خوب تعریف نشده است.

تست و پاسخ ۳۸

حسین برای افزایش فروش آنلاین شاپ (فروشگاه مجازی) خود تصمیم گرفت به صفحات پربازدید تبلیغ دهد. حسین برای خود جدولی تشکیل داد و بعد از هر تبلیغ، افزایش دنبال‌کننده‌ها و فروش خود را ثبت کرد و با توجه به اطلاعات به دست آمده تصمیم گرفت تا به کدام صفحات دوباره تبلیغ دهد. هر یک از اقدامات مشخص شده‌ او، به ترتیب مربوط به کدام یک از مراحل حل مسئله هستند؟

- (۱) تشخیص مسئله - ارزیابی راه حل - بازبینی و اصلاح راه حل
- (۲) به کارگیری راه حل مناسب - ارزیابی راه حل - بازبینی و اصلاح راه حل
- (۳) تشخیص مسئله - بازبینی و اصلاح راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین
- (۴) به کارگیری راه حل مناسب - بازبینی و اصلاح راه حل - انتخاب راه حل‌های جایگزین

(درس ۵ - مراحل حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● مراحل حل مسئله

<ul style="list-style-type: none"> ● قبل از حل مسئله باید خود مسئله مشخص شود. ● تشخیص دقیق مسئله، اولین گام حل آن است. ● تشخیص مسئله با احساس مبهم از مسئله متفاوت است، زیرا تصویر مبهم از یک مسئله به راه حل‌های منطقی و درست نمی‌انجامد. ● در تشخیص مسئله بهتر است دیگران نقش راهنما داشته باشند و خود فرد آن را مشخص کند. ● مشخص کردن بسیاری از مسائل که در زندگی وجود دارند چندان آسان نیست. 	(۱) تشخیص مسئله
یکی از راه‌های برطرف کردن مشکل درسی مطالعه خرد خرد و راه دیگر تمرین مکرر است.	(۲) به کارگیری راه حل مناسب (اجرا)
<ul style="list-style-type: none"> ● باید راه حل انتخاب شده را ارزیابی کرده و بعد و قبل اجرای راه حل مقایسه کرد. ● باعث می‌شود ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم. 	(۳) ارزیابی راه حل
<ul style="list-style-type: none"> ● افرادی که مسائل را به خوبی حل می‌کنند دوست دارند روش‌های قبلی را بهبود بخشند و اصلاح کنند. ● این مرحله به نسبت به مرحله ارزیابی راه حل اجرایی‌تر است. 	(۴) بازبینی و اصلاح راه حل
به راه حل‌های جایگزین فکر کردن.	(۵) انتخاب راه حل‌های جایگزین

یازدهم انسانی

آزمون چهارم حضوری

تشخیص مسئله	افزایش فروش آنلاین شاپ (فروشگاه مجازی)
به کارگیری راه حل مناسب (اجرا)	تبلیغ دادن به صفحات پربازدید
ارزیابی راه حل	تشکیل جدول و مقایسه شرایط بعد از اقدام
بازبینی و اصلاح راه حل	دوباره تبلیغ دادن به برخی صفحات
انتخاب راه حل‌های جایگزین	تغییر در سبک تولید محتوای صفحه (موقعیت فرضی)

پاسخ تشریحی

تست و پاسخ ۳۹

نرگس به عنوان روان‌درمانگر در مورد مراجعین خود با استادش مشورت می‌کند. موارد زیر، توصیه‌های استاد نرگس در مورد مراجعین اوست. این دو توصیه، به ترتیب به کدام یک از عوامل مؤثر بر حل مسئله نرگس اشاره دارد؟

- لازم است فراموش نکنیم که هر مراجع، انسانی منحصر به فرد است و نمی‌توانی اقدامات مراجعین قبلی را در مورد او تکرار کنی.
- برداشت قبلی که از مراجع و اقدامات لازم داری، درمان به بن‌بست رسیده است و باید از زاویه نگاهی تازه به این مراجع نگاه کنی.

- (۱) نوع نگاه به مسئله - تجربه گذشته
- (۲) نوع نگاه به مسئله - نوع نگاه به مسئله
- (۳) انتقال - تجربه گذشته
- (۴) انتقال - نوع نگاه به مسئله

(درس ۵ - عوامل مؤثر بر حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

<p>● کسی که روش‌های حل مسئله را می‌داند، در موقعیت‌های جدید از آن‌ها برای حل مسئله استفاده می‌کند.</p> <p>● تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله را انتقال می‌گویند.</p> <p>● بزرگسالان بیشتر از کودکان از تجربه منفی گذشته تأثیر می‌گیرند.</p> <p>● اثر تجربه گذشته همیشه آسان کردن راه حل نیست (مثال انبردست در کتاب درسی) زیرا پیروی صرف از تجربه گذشته موجب عدم موفقیت می‌شود. تجربه در صورت بازبینی، راهگشای مفیدی خواهد بود.</p>	تجربه گذشته (اثر انتقال)
<p>● نوع نگاه حل‌کننده مسئله باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد برای حل مسئله تحت شعاع آن نگاه خاص قرار می‌گیرد.</p> <p>● بن بست زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد. راه حل خروج از این بن بست تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله (در ذهن) است.</p> <p>● نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی بسیار متفاوت است و این نگاه متفاوت موجب موفقیت آن‌هاست.</p> <p>● مشاهده نحوه برخورد افراد دیگر با مسائل می‌تواند راه حل‌های جدیدی را به ذهن انسان بیاورد.</p>	نوع نگاه به مسئله
<p>● وقتی سماجت بر حل مسئله برای مدت زمانی نادیده گرفته می‌شود، عواملی که مانع حل آن مسئله هستند، فراموش می‌شود؛ در نتیجه هنگام مراجعه مجدد و با نبود عواملی که مانع حل مسئله می‌شدند حل مسئله محقق می‌شود.</p> <p>● این روش از دیرباز سنت حکما و دانشمندان بوده است. معروف است ابوعلی سینا برای اثر نهفتگی و بهره‌گیری از الطاف الهی در زمانی که بعد از تلاش زیاد قادر به حل مسئله نبود، اعمال عبادی و نماز به جا می‌آورد.</p> <p>● به اثر نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی مشخص، اثر نهفتگی می‌گویند.</p>	نادیده گرفتن حل مسئله برای مدتی محدود (اثر نهفتگی)

پاسخ تشریحی

- توصیه اول: نرگس از تجربیات گذشته خود برای مواجهه با مراجع تازه خود استفاده کرده است، اما تجربه گذشته او در صورتی راهگشا خواهد بود که تجربه گذشته مورد بازبینی قرار بگیرد. استفاده از تجربه گذشته بعد از «بازبینی» توصیه استاد نرگس به او بوده است.
- توصیه دوم: در فرایند حل مسئله بن بست زمانی ایجاد می‌شود که فرد با نگاه فعلی قادر به حل مسئله نباشد. توصیه استاد نرگس هم تغییر زاویه نگاه نرگس به مراجع و روند درمان اوست.

تست و پاسخ ۴۰

هر یک از افراد زیر، به ترتیب از کدام دسته از «روش‌های حل مسئله» استفاده کرده‌اند؟

- معاون مدرسه‌ای که بدون شمردن تعداد رضایت‌نامه جمع شده، برای اردوی دانش‌آموزی برنامه‌ریزی می‌کند.
 - شرکت‌کننده‌ای که با دادن امتیاز کم به تمام رقبای خود به دنبال رسیدن به جایزه مالی مسابقه است.
 - فردی که پیش از تهیه هدیه برای دوستش، سایز لباس متناسب با او را از همسر دوستش می‌پرسد.
 - طراح سؤالی که بدون توجه به قواعد سؤالات کنکور در سال‌های اخیر اقدام به طراحی سؤال می‌کند.
- (۱) اکتشافی - تحلیلی - اکتشافی
(۲) اکتشافی - اکتشافی - تحلیلی - اکتشافی
(۳) تحلیلی - تحلیلی - اکتشافی - تحلیلی
(۴) تحلیلی - تحلیلی - اکتشافی - اکتشافی

(درس ۵ - روش‌های حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●●

مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است و به همین دلیل به آن روش تحلیلی می‌گویند.		
روش‌های تحلیلی مورد قبول همه است.	منطقی است.	تحلیلی
خطای کم‌تری دارد.	زمان‌بر است.	
راه حل یافته‌شده دلایل مشخص دارد.	دستیابی به راه حل را تضمین می‌کند.	اکتشافی
عمدتاً تابع نظر احساس شخصی است، با خطا مواجه بوده و اجرای آن دستیابی به راه حل را تضمین نمی‌کند.	غیرمنطقی است.	
نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارند.	اعتبار راه حل پیدا شده با گذشت زمان متزلزل می‌شود.	
در حداقل زمان به راه حل می‌رسد.	افراد عجول و کم‌حوصله از این روش استفاده می‌کنند.	

پاسخ تشریحی

- موقعیت اول: معاون مدرسه، روشی را استفاده کرده که رسیدن به راه حل درست را تضمین نمی کند و ممکن است برنامه ریزی های او به دلیل نداشتن آمار دانش آموزان حاضر دچار خطا شود؛ پس روش او اکتشافی است.
- موقعیت دوم: شرکت کننده ای که با دادن امتیاز کم به دیگران به دنبال بردن جایزه مسابقه است، روشی استفاده کرده است که مبتنی بر نظرات شخصی بوده؛ پس روش او اکتشافی است.
- موقعیت سوم: در صورتی که فرد با نیازسنجی درست از طریق پرس و جو لباسی با اندازه درست تهیه کند، روش مورد استفاده او تحلیلی بوده است.
- موقعیت چهارم: طراحى که بدون نیازسنجی درست اقدام به طرح سؤال کند، روشش تابع نظر شخصی اوست و مورد توافق همه نیست و به همین خاطر روش او اکتشافی است.

تست و پاسخ ۴۱

موفقیت در هر یک از اسباب بازی های زیر با کمک کدام یک از روش های حل مسئله است؟

- مکعب روبیک
- پازل
- منچ

- (۱) مکعب روبیک و پازل کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب و منچ خرد کردن
- (۲) مکعب روبیک کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب و پازل و منچ خرد کردن
- (۳) هر سه بازی با استفاده از روش خرد کردن
- (۴) هر سه بازی استفاده از کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب

(درس ۵ - روش های اکتشافی حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه در هر دو روش خرد کردن و کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب، ما گام هایی را برای رسیدن به هدف طی می کنیم با این تفاوت که در روش خرد کردن با طی کردن هر گام به بخشی از هدف می رسیم، ولی در کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب زمانی به تمام هدف می رسیم که تمام گام های مورد نیاز را طی کرده باشیم و با طی کردن برخی گام ها به بخشی از هدف نرسیده ایم.

پاسخ تشریحی

- هدف بازی مکعب روبیک، ردیف شدن خانه های هم رنگ در هر سطح است و زمانی این هدف محقق می شود که تمامی حرکات مورد نیاز انجام شده باشد؛ پس روش مورد استفاده کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب است.
- هدف بازی پازل، تشکیل تصویر نهایی است و زمانی که تمامی قطعات پازل در جای خود قرار بگیرند به این هدف می رسیم؛ پس روش مورد استفاده، کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب است.
- در بازی منچ زمانی که هر چهار مهره به خانه خودی برسند فرد برنده بازی می شود و رسیدن هر مهره به تنهایی مشخص کننده برنده نیست. به همین دلیل روش مورد استفاده در بازی منچ کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب است.

تست و پاسخ ۴۲

به ترتیب کدام یک از افراد زیر با «ناکامی» مواجه بوده و کدام یک ممکن است «رفتارهای پر خاشگروانه» از خود بروز بدهد؟

- خانم سعیدی مجبور است از میان دو شغلی که هیچ کدام را دوست ندارد، یکی را انتخاب کند.
 - آقای اکبری در هیچ یک از مصاحبه های شغلی خود پذیرفته نشده و باید مجدد دنبال کار بگردد.
- (۱) آقای اکبری - خانم سعیدی
 - (۲) آقای اکبری - آقای اکبری
 - (۳) خانم سعیدی - خانم سعیدی
 - (۴) خانم سعیدی - آقای اکبری

(درس ۵ - پیامدهای ناتوانی در حل مسئله / درس ۶ - تعریف تصمیم گیری)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی خانم سعیدی در تصمیم گیری و آقای اکبری در حل مسئله ناتوان هستند؛ به همین دلیل آقای اکبری با ناکامی مواجه است و پر خاشگرو پیامد ناکامی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

تست و پاسخ ۴۳

کدام گزینه درست است؟

- (۱) در حل مسئله با تعارض روبه‌رو هستیم، چون نمی‌دانیم کدام را باید انتخاب کنیم.
- (۲) حل مسئله نوعی تصمیم‌گیری است، زیرا باید از میان راه‌حل‌های مختلف انتخاب کنیم.
- (۳) در تصمیم‌گیری با ناکامی مواجهیم، چون نمی‌دانیم کدام راه حل را باید انتخاب کنیم.
- (۴) تصمیم‌گیری نوعی حل مسئله است، زیرا باید یکی از راه‌حل‌های ممکن را انتخاب کنیم.

(درس ۶ - تعریف تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی تصمیم‌گیری نوعی حل مسئله است، چون تصمیم‌گیرندگان با این مسئله مواجه‌اند که «بهترین انتخاب چیست؟» در واقع افراد هم در تصمیم‌گیری و هم در حل مسئله با مسئله روبه‌رو هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ در صورت ناتوانی در حل مسئله با ناکامی و فشار روانی مواجهیم، نه تعارض.
- ۲ تصمیم‌گیری نوعی حل مسئله است، نه برعکس.
- ۳ در صورت ناتوانی در تصمیم‌گیری با تعارض مواجهیم، نه ناکامی.

تست و پاسخ ۴۴

هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام‌یک از انواع تصمیم‌گیری است؟

- انتخاب «آری» یا «نه» به انحلال مجلس در همه‌پرسی ۱۲ مرداد ۱۳۳۲
- انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ از میان ۴ کاندیدای باقی‌مانده تا روز انتخابات
- انتخاب تعطیل اعلام کردن یا نکردن مدارس تهران به دلیل آلودگی هوا

- (۱) پیچیده مهم - پیچیده معمولی - پیچیده معمولی
- (۲) ساده مهم - پیچیده مهم - ساده مهم
- (۳) پیچیده مهم - پیچیده مهم - پیچیده مهم
- (۴) ساده مهم - پیچیده معمولی - ساده مهم

(درس ۶ - انواع تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه •• انواع تصمیم‌گیری

براساس نوع تصمیم	
اهمیت تصمیم	تعداد اولویت‌ها
معمولی	ساده (تعداد اولویت کم (تا دوتا))
مهم	پیچیده (تعداد اولویت زیاد)

نکته به این مثال کتاب درسی دقت کنید: تصمیم‌گیری مینا برای انتخاب از بین تعداد زیادی مانته از نوع ساده است و تصمیم‌گیری پدر مینا برای انتخاب شهر محل سکونت با وجود محدود بودن بین دو گزینه تصمیم‌گیری پیچیده است. تصمیم‌گیری یک پزشک نیز برای نوع درمان، با وجود تعداد اولویت کم از نوع پیچیده است. با توجه به اهمیت تصمیم، حتی اگر تعداد اولویت محدود باشد، تصمیم‌گیری پیچیده است و اگر تصمیم اهمیت کمی داشته باشد، تکرر اولویت‌ها نمی‌تواند منجر به پیچیده‌بودن تصمیم شود.

پاسخ تشریحی

• عبارت نخست: درست است که تعداد اولویت در این تصمیم‌گیری منحصر به دو اولویت بوده، اما با توجه به اهمیت موضوع تصمیم‌گیری و پیامدهای درازمدت آن، این تصمیم‌گیری پیچیده و مهم است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

- عبارت دوم: با توجه به تکرر تعداد اولویت‌ها و اهمیت موضوع تصمیم‌گیری این تصمیم از نوع پیچیده مهم است.
- عبارت سوم: درست است که تعداد اولویت در این تصمیم منحصر به دو اولویت بوده است، اما با توجه به اهمیت موضوع تصمیم‌گیری و پیامدهای آن بر سلامت افراد جامعه این تصمیم‌گیری پیچیده و مهم است.

تست و پاسخ ۴۵

پروین تصمیم گرفته برای فرار از آلودگی هوا کوهنوردی کند و با وجود بارش ناگهانی برف در میانه مسیر به کوهنوردی خود ادامه می‌دهد. کدام گزینه ملاک‌های تصمیم‌گیری او را به ترتیب نشان می‌دهد؟

- (۱) هزینه - هزینه
(۲) سودمندی - هزینه
(۳) خطر - خطر
(۴) سودمندی - خطر

(درس ۶ - ملاک‌های تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

● خطر در تصمیم‌گیری به این معناست که اطمینان کافی از نتایج تصمیم‌گیری وجود ندارد. (ریسک) ● تصمیم‌گیری براساس ضرر نمی‌تواند انتخاب دخانیات و اعتیاد را تشریح کند.	خطر (خطر از دست دادن)
فرد به خاطر هزینه‌های مادی، زمانی یا معنوی از تصمیم خود منصرف نمی‌شود.	هزینه‌ها
تصمیم‌گیری براساس میزان سودمندی	مزیت‌ها

پاسخ تشریحی

- تصمیم نخست پروین، یعنی خروج از شهر برای فرار از ضرر است که بودن در شهر برای او دارد؛ به همین دلیل ملاک این تصمیم او سودمندی است.
- تصمیم دوم پروین، یعنی ادامه‌دادن به کوهنوردی به خاطر زمان و انرژی‌ای است که او برای رسیدن به میانه مسیر داده، به همین خاطر ملاک این تصمیم او هزینه است.

عربی، زبان قرآن: صفحه‌های ۵۳ تا ۷۴

عین الأنسب للجواب في ترجمة العبارات من أو إلى العربية (۴۶ - ۵۱):

تست و پاسخ ۴۶

﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾:

- (۱) اوست که بر شما و فرشتگانش درود می‌فرستد، تا شما را از تاریکی‌ها به سوی روشنی بیرون بیاورد.
- (۲) او کسی است که با فرشتگانش بر شما درود می‌فرستد، تا شما از تاریکی‌ها به سمت نور بیرون بیاید.
- (۳) او و فرشتگانش هستند که بر شما درود فرستاده‌اند، برای این که شما از تاریکی‌ها به سوی روشنی بیرون بروید.
- (۴) او کسی است که با فرشتگان خود بر شما درود می‌فرستند، برای این که شما را از تاریکی‌ها به سمت نور بیرون بیاورد.

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره سؤال اول آزمون‌های سراسری غالباً یک آیه قرآن از کتاب درسی هستند که باید قبل از کنکور اون‌ها را خوب بررسی کرده باشی؛ چون بعضی‌شون نکاتی دارند که بدون مطالعه قبلی نمی‌شه سر کنکور اون رو بفهمی.

خودت حل کنی بهتره به نقش «ملائکته» توجه کن و بین «يُخْرِجُ» لازمه یا متعدی؟

درس نامه

- (۱) «و» حرفی است که می‌تواند دو جمله یا دو کلمه را به هم ربط دهد. مثل آیه شریفه بالا که «مَلَائِكَةٌ» توسط «و» به فاعل فعل «يُصَلِّي» ربط داده شده و «مَلَائِكَةٌ» به صورت مرفوع آمده است.
- (۲) به تفاوت فعل «يُخْرِجُ» به معنای «خارج می‌شود» که لازم است و فعل «يُخْرِجُ» به معنای «خارج می‌کند» که متعدی است، توجه کنید. برخی افعال برای این که معنای متعدی پیدا کنند به باب‌های مختلف می‌روند. از جمله این باب‌ها، باب «إفعال» است.

مثال:

نَزَلَ: نازل شد، پایین آمد (مجرد ثلاثی) ← أَنْزَلَ: نازل کرد، پایین آورد (مزید ثلاثی، از باب افعال)

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «هُوَ الَّذِي»: او کسی است که، «يُصَلِّي»: درود می‌فرستد (در این جا به صورت جمع می‌تواند ترجمه شود)، «مَلَائِكَةٌ»: فرشتگانش، «لِيُخْرِجَكُم»: تا بیرون بیاورد، «الظُّلُمَاتِ»: تاریکی‌ها.

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) بر شما و فرشتگانش (به درس‌نامه توجه کنید و دقت کنید که «او بر شما و فرشتگان» درود نمی‌فرستد، بلکه «او به همراه فرشتگان» بر شما درود می‌فرستد).
- ۲) بیرون بیاید («يُخْرِجُ» متعدی است نه لازم: تا بیرون بیاورد)
- ۳) هستند («الَّذِي» مفرد است نه جمع و فقط برای «هُوَ» به کار رفته است.)، درود فرستاده‌اند («يُصَلِّي» مضارع است)، بیرون بروید (مانند ۲)

تست و پاسخ ۴۷

﴿إِنَّ الَّذِي يَسْتَعِينُ بِالْإِحْتِيَالِ لِكِي يَرْتَفِعَ شَأْنُهُ عِنْدَ النَّاسِ فَهُوَ خَاسِرٌ لَّأَنَّ كَذِبَهُ سَوْفَ يَتَّبِعُنَّ!﴾:

- (۱) همانا آن که با کمک گرفتن از فریبکاری می‌خواهد جایگاهش نزد مردم بالا برود زیانکار است، زیرا دروغش آشکار خواهد شد!
- (۲) به راستی کسی که از فریبکاری کمک می‌گیرد تا شأنش پیش مردم بالا برود زیانکار است، چون دروغش آشکار خواهد شد!
- (۳) بدون شک کسی که از فریبکاران یاری می‌گیرد تا مقامش را پیش مردم بالا ببرد بازنده است، زیرا دروغ یقیناً آشکار خواهد شد!
- (۴) بی‌گمان هر کس از فریبکار یاری بگیرد تا مقامش را نزد مردم بالا ببرد بازنده خواهد شد، برای این که دروغ آشکارشدنی است!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره در تست‌های تک‌عبارتی حتماً به تفاوت‌های بین گزینه‌ها دقت کنید و با توجه به عبارت عربی ببینید کدام مورددها خطا هستند. یادتون باشه وقتی سه گزینه رو حذف کردین حتماً گزینه آخر رو هم بررسی کنید چون ممکنه گزینه‌ای رو اشتباهی حذف کرده باشید.

خودت حل کنی بهتره «یستعین» فعله یا اسم؟ ضمیر «ه» در «کذبه» رو جدی بگیر! با همین دو مورد می‌تونی به جواب برسی گرچه که خطاهای دیگه‌ای هم وجود داره.

درس نامه ●●

بیشتر افعالی که به باب «افتعال» می‌روند متعدی نیستند. یکی از این فعل‌ها، فعل «ارتفع، یرتفع» است به معنای «بالا رفت، بالا می‌رود». «یرفع» به معنای «بالا می‌برد» متعدی است.

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «إِنَّ الذی»: همانا کسی که، «یستعین»: کمک می‌گیرد، «الاحتیال»: فریبکاری، «لکی یرتفع»: تا بالا برود، «خاسر»: زیانکار، «سوف یتبین»: آشکار خواهد شد. خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) کمک گرفتن («یستعین» فعل است نه اسم، می‌خواهد اضافی است).

۲) فریبکاران («الاحتیال» مصدر است و معنای اسم فاعل ندارد)، بالا ببرد («یرتفع» لازم است، نه متعدی)، دروغ (ضمیر «ه» در «کذبه» ترجمه نشده است)، «یقیناً» اضافی است.

۳) هرکس («الذی» موصول است و اسم شرط نیست)، فریبکار (مانند ۳)، یاری بگیرد (دلیلی برای مضارع التزامی ترجمه کردن آن نیست)، بالا ببرد (مانند ۳)، بازنده خواهد شد (در این جا هم دلیلی برای مستقبل ترجمه کردن جمله «فهو خاسر» نیست)، دروغ (مانند ۳)، آشکارشدنی است (اولاً «یتبین» فعل است، نه اسم، ثانیاً این جمله به خاطر وجود «سوف» باید به صورت مستقبل ترجمه شود).

تست و پاسخ ۴۸

«کلما أردت أن أضر حزني أظهرته عيني و أمي كانت أول من تدرک أني أخفيت شيئاً فتسألني عینه!»: هر بار ...

- ۱) خواستم ناراحتی‌ام را پنهان کنم چشم آن را آشکار کرد و مادرم اولین کسی بود که می‌فهمید من چیزی را پنهان کرده‌ام، پس از من درباره‌اش سؤال می‌کرد!
- ۲) اراده‌ام این بود که غم را پنهان کنم در چشم آشکار شد و مادرم نخستین کسی بود که می‌فهمید من چیزی را پنهان کرده‌ام و درباره‌اش از من می‌پرسید!
- ۳) اراده کردم که اندوه خود را پنهان کنم چشمانم آن را آشکار کرد و مادرم اولین کسی بود که می‌فهمید که من چیزی را پنهان می‌کنم، پس درباره‌اش از من سؤال می‌کرد!
- ۴) خواستم که اضطرابم را در خودم پنهان کنم چشم آشکارش کرد و مادرم اولین فردی است که می‌فهمد چیزی در من پنهان است و از من درباره‌اش سؤال می‌کند!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره در این سؤال خیلی خطاهای مشترک وجود نداره. پس بین «أظهرت» لازمه یا متعدی؟ «عین» جمعه یا مفرد؟ «کان» به چه معناست؟

درس نامه ●●

۱) کان + فعل مضارع = ماضی استمراری

دقت کنید که «کان» در یک فعل یا چند فعلی که بعدش می‌آیند، می‌تواند تأثیر بگذارد.
مثال:

«کان علیٌّ یذهب إلى المكتبة و یطالع کتباً مختلفة و یحفظ أكثر مطالبها.»

ترجمه: «علی به کتابخانه می‌رفت و کتاب‌های مختلفی را مطالعه می‌کرد و بیشتر مطالب آن را حفظ می‌کرد.»

۲) «ظَهَرَ: آشکار شد» لازم است و «أظهرَ: آشکار کرد» که از باب افعال است، متعدی محسوب می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «أردت»: خواستم، «أن أضمر»: پنهان کنم، «أظهرته»: آن را آشکار کرد، «عيني»: چشمم، «كانت»: بود، «أول من»: اولین کسی که، «تُدرک»: می فهمید (كانت... + تُدرک = ماضی استمراری)، «أخفيت»: پنهان کرده ام، «فَسألني»: پس از من می پرسید (كانت+ تسألني = ماضی استمراری).

خطاهای سایر گزینه ها:

۲) اراده ام این بود (ترجمه دقیق برای «أردت» نیست.)، «در» زائد است، آشکار شد («أظهرت» متعدی است، نه لازم).

۳) چشمانم («عین» مفرد است نه جمع)، پنهان می کنم («أخفيت» ماضی است، نه مضارع).

۴) اضطرابم («حزني»: غم)، «در خودم» اضافی است، است («كانت»: بود)، می فهمد و سؤال می کند (باید به صورت ماضی استمراری ترجمه شوند)، در من پنهان است (اولاً «در من» اضافی است، ثانیاً «أخفيت» ماضی و متعدی است).

تست و پاسخ ۴۹

«طلب الأستاذ من التلاميذ أن يهيئوا قائمة تضم أسماء الذين يستطيعون أن يسبحوا في مياه البحار!»: استاد ...

- از دانش آموزان خواست فهرستی تهیه کنند که در آن نام های کسانی که می توانند در آب های دریاها شنا کنند، آورده شود!
- از همکلاسی ها خواست لیستی را تهیه کنند که نام کسانی را که قادرند در آب های دریاها شنا کنند، در بر بگیرد!
- از دانش آموزان خواسته بود نام های کسانی را که در آب های دریاها می توانند شنا کنند، در یک فهرست گردآوری کنند!
- از دانش آموزان درخواست کرد فهرستی را تهیه کنند که نام های کسانی را که می توانند در آب های دریاها شنا کنند، در بر بگیرد!

(عربی یازدهم - درس های ۴ و ۵)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره در این سؤال غلط های مشترکی وجود ندارد. به زمان و معنای فعل های «طلب» و «تضم» دقت کن!

درس نامه

«أن+ فعل مضارع» را به صورت مضارع التزامی ترجمه می کنیم.

مثال: أن يكتبوا: که بنویسند - أن يشترى: که بخرد

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «طلب»: درخواست کرد، «التلاميذ»: دانش آموزان، «أن يهيئوا»: که تهیه کنند، «قائمة»: فهرستی، «تضم»: در بر بگیرد (به خاطر این که قبل از آن فعل «أن يهيئوا» آمده، این فعل هم به صورت مضارع التزامی ترجمه می شود)، «يستطيعون»: می توانند، «أن يسبحوا»: که شنا کنند، «مياه البحار»: آب های دریاها.

خطاهای سایر گزینه ها:

۱) در آن (اضافی است)، آورده شود (اولاً معنای درستی برای «تضم» نیست، ثانیاً مجهول نیست).

۲) همکلاسی ها («التلاميذ»: دانش آموزان)، نام («أسماء» جمع است نه مفرد)

۳) خواسته بود («طلب» ماضی ساده است، نه بعید)، فعل «تضم» اصلاً ترجمه نشده است.

تست و پاسخ ۵۰

عَيْن الصَّحِيح:

- الشَّابُّ نَادَى مَرَاتِ «النَّجْدَةَ» وَ لَكِنْ مَا التَّفْتُ أَحَدٌ إِلَيْهِ: جوان چندین بار فریاد زد «کمک»، ولی هیچ کس به فریادش توجهی نداشت!
- رَجَاءٌ اشْحَنِي رَصِيدَ جَوَالِي لِأَتَّصِلَ بِأَصْحَابِي فِي الْفَنْدُقِ: لطفاً باتری موبایلم را شارژ کن تا با دوستانم در هتل تماس بگیرم!
- الْإلتِزَامُ بِالصَّدَقِ أَفْضَلُ وَسِيلَةٌ لِمَنْ يَحِبُّ أَنْ يَتْرَكَ الذَّنُوبَ: پایبندی به صداقت بهترین وسیله کسی است که به دنبال ترک گناهان است!
- أَخَذَ الْمُعَلِّمُ يَكْرُرُ دَرَساً مَا فَهَمَهُ أَكْثَرَ التَّلَامِيذِ فِي الصَّفِّ: معلم شروع کرد به تکرار درسی که بیشتر دانش آموزان در کلاس آن را نفهمیده بودند!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره توی متون کتاب‌های درسی، گاهی ساختارها و نکاتی هست که جایی از کتاب اون‌ها رو توضیح نداده. باید خودتون با داشتن یک منبع خوب اون‌ها رو پیدا کنین تا سر کنکور سوپر ایز نشین.

خودت حل کنی بهتره به نظرت «رصدید» به چه معناست؟ و «أَنْ يَنْزِكَ» فعله یا اسم؟

درس نامه

۱) وقتی «أخذ» با یک فعل مضارع همراه می‌شود به معنای «شروع کرد» است که می‌توان فعل مضارعی را که بعدش آمده، به صورت مصدر هم ترجمه کرد.

مثال:

أخذ الطالبُ يكتُبُ وظائفه: دانش‌آموز شروع کرد به نوشتن تکالیفش.

۲) وقتی یک فعل ماضی در جمله قرار بگیرد و بعد از آن یک فعل ماضی دیگر با آن وابستگی معنایی داشته باشد، فعل دوم را می‌توان به شکل ماضی بعید یا ماضی ساده ترجمه کرد. مثل [۴] که فعل «ما فهم» چون بعد از «أخذ» آمده، به صورت ماضی بعید ترجمه شده است. مثال: وجدتُ ألبسةً جميلةً في ذلك المتجر ما رأيتُ مثلها: لباس‌های زیبایی در آن فروشگاه یافتم که مثل آن را ندیده بودم (ندیدم).

پاسخ تشریحی

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) فریاد زد (معادل دقیقی برای «نادی: صدا زد» نیست. «صَرَخَ» یعنی «فریاد زد».)، هیچ کس (اضافی است، «أحد: کسی»)، به فریادش (إليه: به او).
 - ۲) باتری («رصدید: اعتبار مالی»)
 - ۳) کسی است که («لِی» در «لِیمن» ترجمه نشده است: برای کسی است که)، «به دنبال... است» (ترجمه درستی برای «يُحِبُّ» نیست)، ترک («أَنْ يَنْزِكَ» فعل است، نه اسم: که ترک کند).
- ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

- ۱) جوان چندین بار صدا زد «کمک»، ولی کسی به او توجه نکرد.
- ۲) لطفاً اعتبار موبایلم را شارژ کن...
- ۳) پایبندی به صداقت بهترین وسیله برای کسی است که دوست دارد، گناهان را ترک کند.

تست و پاسخ ۵۱

«گردباد نزدیک بود خانه‌هایی را نزدیک ساحل خراب کند!»:

- ۱) كَادَ الإِصْعَارُ أَنْ يُخْرِبَ بَيْوتًا قَرِبَ الشَّاطِئِ!
- ۲) كَادَ إِعْصَارٌ أَنْ يُخْرِبَ الْبَيْوتَ جَنْبَ الشَّاطِئِ!
- ۳) بَدَأَ الإِصْعَارُ تَخْرِيبَ بَيْتٍ قَرِبَ السَّاحْلِ!
- ۴) الإِصْعَارُ بَدَأَ أَنْ يُخْرِبَ بَيْتًا جَنْبَ السَّاحْلِ!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره کافیه فقط بدونی برای بیان «نزدیک بود...» از چه فعلی استفاده می‌کنیم؟ و «خانه‌هایی» به عربی چی می‌شه؟

درس نامه

«كَادَ» به معنای «نزدیک بود» و «يَكَادُ» به معنای «نزدیک است» فعل‌های کمکی هستند که با فعل مضارع به کار می‌روند و به نزدیکی وقوع آن فعل دلالت دارند.

مثال:

كَادَ الْبَيْتُ يَخْرِبُ: نزدیک بود خانه خراب شود. (خانه داشت می‌ریخت).

يَكَادُ الْبَيْتُ يَخْرِبُ: نزدیک است که خانه خراب شود. (خانه دارد می‌ریزد).

پاسخ تشریحی: خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) إحصار («گردباد» به شکل معرفه آمده: الإحصار)، البيوت («خانه‌هایی» نکره است: بيوتاً)، جنب (نزدیک: قُرب).
 ۳) بدأ (به معنای «شروع کرد» است)، تخريب («خراب کند» فعل است نه مصدر)، بيت («خانه‌هایی» جمع است)، كان (اضافی است).
 ۴) بدأ (مانند ۳)، بيناً (مانند ۳)، جنب (مانند ۲).

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۵۲ - ۵۴) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

الموهبة (استعداد) أو العملُ الجاد؟! في رأيكم إنَّ الإنسانَ الَّذِي يُريدُ النَّجَاحَ إلى أَيُّهما يحتاجُ أكثر؟ و هل أنتَ ممَّنَ يعتقدونَ بأنَّ كلَّ إنسانٍ يجبُ أن يعملَ في المجالاتِ التي لديه موهبةٌ فيها فقط و العملُ في المجالاتِ الأخرى سيؤدِّي إلى فشله و خيبة أمله؟ أخيراً أدرك الباحثون و العلماء علم التربية أنَّ الإنسانَ يمكنُ له النَّجَاحُ في أيِّ مجالٍ يعزمُ عليه، بشرطِ أن يحبَّ الحصولَ عليه جداً و يبذلَ كلَّ جُهوده لتحقيقه. إذا بدأنا القيامَ بعملٍ بديعٍ فسنواجهُ صعوباتٍ كثيرةً مواجهةً و سوف نفشلُ مرَّاتٍ، و لكن علينا أن لا نشعرَ باليأسِ و التَّعبُ بعد كلِّ فشلٍ بل يجبُ أن نتعرَّفَ على نقاطِ الضعفِ لدينا لننتعِبَ عليها.

إنَّ ما نسمِّيه بالموهبة ليس إلا سبباً يزيدُ سرعتنا في الوصولِ إلى الهدفِ فلذا من الأفضلِ أن نسمِّيه استعداداً و لكنَّه لا يكفي وحده. كثيراً ما شاهدنا شخصاً له استعداد في أمرٍ و لكنَّه ما ناله لأنَّه لم يجتهدَ له بقدرٍ يحتاجُ إليه.

ترجمه متن

«استعداد یا عمل جدی؟! به نظر شما انسانی که موفقیت را می‌خواهد به کدام یک از آن دو بیشتر نیاز دارد؟! و آیا تو از کسانی هستی که اعتقاد دارند به این که هر انسانی باید فقط در زمینه‌هایی که در آن‌ها استعداد دارد، کار کند؟ و عمل در زمینه‌های دیگر منجر به شکست و ناامیدی‌اش خواهد شد؟ اخیراً پژوهشگران و دانشمندان علم تربیت دریافته‌اند که موفقیت برای انسان در هر زمینه‌ای که بر آن تصمیم محکم بگیرد، ممکن است. به شرط آن که دستیابی به آن را بسیار دوست بدارد و تمام تلاش‌هایش را برای محقق ساختن آن صرف کند. هنگامی که شروع به انجام کاری نو و بدیع کنیم، قطعاً با سختی‌های بسیاری مواجه خواهیم شد و چندین بار شکست خواهیم خورد، اما بر ماست که بعد از هر شکستی احساس ناامیدی و خستگی نکنیم، بلکه باید نقاط ضعفمان را بشناسیم تا بر آن‌ها غلبه کنیم.

آن چه که ما آن را استعداد می‌نامیم، تنها یک عامل است که سرعت ما را در رسیدن به هدف زیاد می‌کند؛ بنابراین بهتر است که آن را آمادگی بنامیم اما آن به تنهایی کافی نیست. بسیاری اوقات شخصی را دیدیم که در کاری استعداد داشته، ولی به آن نرسیده زیرا برای آن (کار) به اندازه‌ای که نیاز دارد، تلاش نکرده است.»

تست و پاسخ ۵۲

أَيُّ إِنْسَانٍ سَيَصِيرُ لَاعِباً مِّمْتَازاً فِي كُرَةِ الْقَدَمِ؟

- ۱) كُلُّ مَنْ يَحِبُّ كُرَةَ الْقَدَمِ وَ لَدَيْهِ مَوْهَبَةٌ فِيهَا!
 ۲) إِنَّ الَّذِي يَبْذُلُ كُلَّ جُوهْدِهِ لَهَا وَ إِنَّ لَمْ يَحِبَّهَا!
 ۳) الَّذِي يَكُونُ لَدَيْهِ قَدْرَاتٌ لَا نَرَاهَا فِي الْأَخْرَيْنِ!
 ۴) مَنْ يَسْعَى لَهَا سَعَباً كَثِيراً وَ هُوَ رَاغِبٌ فِيهَا!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره

- ۱) بهتره که سوالات مربوط به متن رو در آخر سوالات عربی جواب بدین چون معمولاً وقت‌گیر هستن.
 ۲) متن رو دقیق و کامل و البته با سرعت بخونین. خوندن نصفه و نیمه متن عربی، می‌تونه شما رو به اشتباه بندازه. چون سوالات گاهی مطالب بسیار جزئی یا ریزی رو می‌پرسن.

پاسخ تشریحی: کدام انسان بازیکن خاصی در فوتبال خواهد شد؟

- ۴) صحیح است: «کسی که بسیار برای آن (فوتبال) تلاش کند در حالی که به آن علاقه‌مند است». (طبق عبارت «بشرط آن که حبب الحصول علیه... لتحقيقه»، تلاش همراه با علاقه به آن کار از استعداد داشتن مؤثرتر است).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ترجمه سایر گزینه‌ها:

- ۱) هر کس که فوتبال را دوست دارد و در آن استعداد دارد. (طبق متن، استعداد داشتن سرعت رسیدن به هدف را بیشتر می‌کند، ولی به تنهایی کافی نیست.)
- ۲) کسی که تمام تلاش‌هایش را برای آن (فوتبال) صرف می‌کند اگرچه آن را دوست نداشته باشد. (تلاش کردن همراه با علاقه منجر به موفقیت می‌شود نه تلاش به تنهایی.)
- ۳) کسی که توانایی‌هایی دارد که آن را در دیگران نمی‌بینیم. (در این جا هم به توانایی یا همان استعداد اشاره دارد که آن به تنهایی کافی و مثر نیست.)

تست و پاسخ ۵۳

«الفشل عند القيام بعمل ...» عین الخطأ:

- ۱) أمرٌ طبيعيٌّ يحدث لكل من يبدأ العمل!
 ۲) لا يحدث إلا للذين لا يتعرفون على نقاط ضعفهم!
 ۳) قد يتسبب إلى تقرّبنا الأكثر من النجاح!
 ۴) يُصبح عاملاً مهماً لنجاحنا إذا نواجهه راجين!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

شکست هنگام انجام کاری... (خطا را مشخص کن.)

۲) نادرست است.

«اتفاق نمی‌افتد مگر برای کسانی که نقاط ضعفشان را نمی‌شناسند.» به عبارت دیگر «فقط برای کسانی که نقاط ضعفشان را نمی‌شناسند، اتفاق می‌افتد.» (شکست ممکن است هم برای کسانی که نقاط ضعف خود را می‌شناسند اتفاق بیفتد هم برای کسانی که آن‌ها را نمی‌شناسند؛ بنابراین در شکست افراد عوامل دیگری نیز مثل تلاش نکردن، علاقه‌نداشتن و ... تأثیرگذار است.)

ترجمه سایر گزینه‌ها:

- ۱) امری طبیعی است که اتفاق می‌افتد برای هر کسی که شروع به کار می‌کند. (بله درسته، شکست برای هر کسی ممکن است پیش بیاید.)
- ۳) گاهی منجر به نزدیکی بیشتر ما به موفقیت می‌شود. (بله، وقتی ما شکست بخوریم، با بررسی نقاط ضعفمان می‌توانیم به موفقیت نزدیک‌تر شویم.)
- ۴) عامل مهمی می‌شود برای موفقیت ما، زمانی که امیدوارانه با آن (شکست) مواجه می‌شویم. (بله تقریباً هم مفهوم با ۲ است. به خصوص این‌که چون امیدوار هستیم بیشتر تلاش می‌کنیم برای رسیدن به خواسته‌هایمان.)

تست و پاسخ ۵۴

عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي:

«سنواجه - يزيد - استعداد - شاهدنا»:

- ۱) سنواجه: فعل مستقبل - للمتکلم مع الغير - مزيد ثلاثي من باب مفاعلة - معلوم/ فعل و مفعوله «صعوبات»
- ۲) يزيد: فعل مضارع - للغائب - حروفه أصلية كلها (= مجرد ثلاثي) - متعدّد/ فعل مع فاعله يصف نكرة
- ۳) استعداداً: مفرد مذكر - مصدر مزيد ثلاثي (ماضيه: استعدّ) - معرب - نكرة / مفعول و منصوب بالفتحة
- ۴) شاهدنا: فعل ماض - للمتکلم وحده - اسم مفعوله: مُشاهد - متعدّد - معلوم/ فعل و مفعوله «شخصاً»

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواند یا خطا رو!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگه سؤال حل نشد موارد سمت چپ

رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

پاسخ تشریحی

۲ غلط است.

خطاها: للمتکلم وحده (للمتکلم مع الغير است)، اسم مفعوله: مُشاهد (برای اسم مفعول عين الفعل فتحه می‌گیرد، نه کسره: مُشاهد).

• عین الجواب الصحیح للأسئلة التالية (۵۵ - ۶۰):

تست و پاسخ ۵۵

عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) الكتابُ صديقٌ مُخلصٌ يُنفذُ أصدفَاءَهُ مِنْ مُصيبةِ الجَهْلِ!
 (۲) المسكُ عطرٌ نَتَّخِذُهُ غالباً مِنْ نَوْعِ مِنَ الغِزَلانِ!
 (۳) مِنْ أخلاقِ الجاهِلِ المُعارِضةُ قَبْلَ أَنْ يَفهَمَ المَوْضُوعَ!
 (۴) الصِّدْقُ مَعَ النَّاسِ هُوَ أَنْ لَا نَكْذِبَ عَلَى الآخِرِينَ!

(عربی یازدهم - درس‌های ۴ و ۵)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکت‌ها بررسی بشن! حتماً ابتدا برید سر اغ فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی! بعد به اسم تفضیل‌ها، اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و در نهایت به فعل‌های مجهول دقت کنید!

پاسخ تشریحی

۲ پاسخ این سؤال است.

خطاها: عطر (حرف عین در این کلمه برخلاف تلفظ رایج آن در فارسی، کسره می‌گیرد: عطر)، نَتَّخِذُ (این فعل از باب افتعال است و مضارع آن بر وزن «يَفْتَعِلُ» می‌آید: «نَتَّخِذُ».)

تست و پاسخ ۵۶

عین الأقرب من مفهوم العبارة: «خيرُ الكلام ما قلَّ و دلَّ»

- (۱) حال پخته در نیاید هیچ خام
 (۲) سخن مانند اندر جهان ماندگار
 (۳) در سنگ خاره نیز اثر می‌کند سخن
 (۴) کم گوی و گزیده گوی چون دُر
 پس سخن کوتاه باید و السلام
 سخن بهتر از گوهر شاهوار
 کوه از همین صدا سخن اظهار می‌کند
 تا ز اندک تو جهان شود پر

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره سؤالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند؛ پس باید از قبل بررسی شده باشند!

پاسخ تشریحی

ترجمه: «بهترین سخن، آن است که کم و راهنما باشد.»

این عبارت با ۲ هم‌مفهوم است.

مفاهیم گزینه‌ها:

- ۱ افراد خام سخنان افراد با تجربه را درک نمی‌کنند پس سخن گفتن با آن‌ها سودی ندارد.
 ۲ این سخن هست که در جهان باقی می‌ماند و گاهی سخن‌ها ارزش فراوانی دارند.
 ۳ به اثرگذاری سخن اشاره دارد که حتی بر سنگ هم اثر می‌گذارد و کوه هم وقتی سخنی می‌شنود، به سخن گفتن می‌افتد!
 ۴ کم حرف بزن، اما سخنان پسندیده و ارزشمند بگو تا سخنان ارزشمند تو همه جهان را فرا گیرد!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۵۷

عین «ال» يُعادل «هذا»:

- (۱) رأيتُ فرساً أسوداً جميلاً يركض مع الأفراس البيضاء!
- (۲) بنى المحسنون بيوتاً في قرية لأن بيوت القرية صارت خربة!
- (۳) ألف الإيرانيون كتباً عن اللغة العربية كانت أفضل من سائر الكتب!
- (۴) السنجاب يقدر على أن يقفز من شجرة إلى شجرة أخرى!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در هر مبحثی از کتاب درسی گاهی نکات ریزی وجود دارد که برای پیدا کردن اون‌ها باید کتاب درسی رو خیلی دقیق بخونین.

خودت حل کنی بهتره به دنبال اسمی باش که اول نکره اومده و بعد همون اسم دوباره با «ال» اومده!

درس نامه ●●

اگر بخواهیم در جمله‌ای، اسم نکره‌ای را چند بار تکرار کنیم، فقط اولین بار آن را به شکل نکره می‌آوریم بعد از آن (در دفعات بعد) باید با «ال» و به شکل معرفه بیاوریم؛ چون دیگر برای ما ناشناس نیست. و ما آن «ال» را به شکل اسم اشاره «این» یا «آن» ترجمه می‌کنیم.

مثال: أعرِفُ مَدِينَةً فِي بَلَدِي. المَدِينَةُ تَضُمُّ غَابَاتٍ جَمِيلَةً!

ترجمه: «شهری را در کشورم می‌شناسم. این شهر جنگل‌های زیبایی را در بر می‌گیرد.»

پاسخ تشریحی

- ۱ در این جا کلمه‌ای دو بار نیامده که ابتدا به صورت نکره آمده باشد، سپس با «ال» همراه شود. دقت کنید که «فرساً» نکره و مفرد است، اما «الأفراس» جمع است؛ پس نمی‌توان «ال» در «الأفراس» را به شکل اسم اشاره ترجمه کرد.
 - ۲ «قرية» یک بار به صورت نکره آمده؛ سپس با «ال» همراه شده است؛ پس می‌توان «ال» در «القرية» را به صورت اسم اشاره ترجمه کرد.
 - ۳ درست است که «کتباً» اول به صورت نکره آمده و سپس به شکل معرفه همراه با «ال»، اما دقت کنید که «الكتب» و «کتباً» به دو گروه مختلف از کتاب‌ها اشاره دارند.
- ترجمه: «ایرانی‌ها کتاب‌هایی را دربارهٔ زبان عربی تألیف کرده‌اند که بهتر از سایر کتاب‌ها بوده است.»
- ۴ در این عبارت اصلاً اسمی نداریم که یک بار نکره باشد و بار دیگر معرفه به «ال». دقت کنید که «شجرة» هر دو بار نکره آمده است.

تست و پاسخ ۵۸

عین اسم نکره تُترجم معرفة:

- (۱) البعيد عن العين بعيدٌ عن القلب!
- (۲) إرضاء الناس غايةٌ لا تُدرَك!
- (۳) قام حميدٌ بأداء واجباته الدراسية!
- (۴) عمارَةٌ خسرو آباد في سَنَدَجِ عَمارةٍ جميلة!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره به دنبال اسم نکره‌ای باش که نقش خبر رو دارد و صفت یا جمله وصفیه نداشته باشه!

درس نامه ●●

- (۱) در جمله اسمیه، اگر خبر، «تنها» یعنی بدون صفت یا جمله وصفیه باشد، به صورت معرفه ترجمه می‌شود.
- مثال: «الله على كل شيء شهيدٌ»: خداوند بر هر چیز گواه است.
- (۲) اسم‌های علم گاهی با «تنوین» همراه می‌شوند، در این حالت باید آن‌ها را اسم علم به حساب بیاوریم، نه نکره.
- مثال: أنقذَ حسينٌ صديقه من النار.

پاسخ تشریحی

- ۱) عبارت ۱) اسمیه است و «بعید» خبری است که بدون صفت یا جمله وصفیه آمده؛ پس می‌توان آن را به شکل معرفه ترجمه کرد.
ترجمه: «دور از چشم، دور از قلب است.»
- ۲) این عبارت، اسمیه است ولی «غایه» که خبر آن است همراه با جمله وصفیه (لا تُدرک) است؛ پس باید به همان صورت نکره ترجمه شود.
ترجمه: «راضی کردن مردم هدفی است که به دست نمی‌آید.»
- ۳) در این عبارت اصلاً جمله اسمیه نداریم ضمن این‌که اصلاً اسم نکره‌ای هم این جمله ندارد. توجه کنید که «حمید» اسم معرفه‌ای است که تنوین گرفته در این حالت باید آن را همان اسم علم به حساب آورد نه اسم نکره.
ترجمه: «حمید به انجام تکالیف درسی‌اش پرداخت.»
- ۴) این عبارت جمله اسمیه است، اما «عمارة» که خبر آن است، صفت (جمیلة) دارد؛ پس باید به همان شکل نکره ترجمه شود.
ترجمه: «عمارت خسروآباد در سنج عمارتی زیباست.»

تست و پاسخ ۵۹

عین عبارة لا يوجد فيها فعل يعادل الالتزامي الفارسي:

- ۱) اجتمع المعلمون في غرفة المدير لتعيين التلميذ المثالي!
۲) أفتش عن كتاب في المكتبة يساعدي في فهم النصوص!
۳) «عسى أن تكرهوا شيئاً و هو خير لكم»
۴) قررنا مع أصدقائنا أن نُدافع عن المظلومين في فلسطين!

(عربی یازدهم - درس‌های ۴ و ۵)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره باید به دسته بندی خوب از فعل‌هایی که به صورت مضارع التزامی یا ماضی بعید ترجمه می‌شوند، انجام بدین.

خودت حل کنی بهتره به دنبال حروف ناصبه باش!

درس نامه

- ۱) حروف ناصبه (به جز «لن») مثل «أن، كي، له، لكي، حتى» وقتی بر سر فعل مضارع قرار می‌گیرند، آن فعل را باید به شکل مضارع التزامی ترجمه کرد.
أن يجعل: که قرار بدهد.
حتى يحكم: تا داوری کند.
- ۲) اگر در عبارتی فعل اول مضارع باشد سپس اسم نکره‌ای قرار بگیرد و بعد از آن فعل مضارع دیگری بیاید، می‌توان فعل دوم را به شکل مضارع التزامی ترجمه کرد.
مثال: هل تعرفُ تلميذاً يكتُبُ واجباته جيّداً؟ آیا دانش‌آموزی را می‌شناسی که تکالیفش را به خوبی بنویسد؟

پاسخ تشریحی

- سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در آن فعلی که معادل مضارع التزامی است، به کار نرفته نباشد.
- در ۱) «اجتمع» فعل ماضی است و در این عبارت اصلاً فعل مضارعی به کار نرفته است. ضمناً دقت کنید که «تعین» بر وزن «تفعیل» مصدر است نه فعل مضارع.
بررسی سایر گزینه‌ها:
- ۲) «يساعدي» فعل مضارعی است که بعد از فعل مضارع «أفتش» آمده که می‌توان آن را به صورت مضارع التزامی ترجمه کرد.
ترجمه: «به دنبال کتابی در کتابخانه می‌گردم که مرا در فهم متون کمک کند.»
- ۳) در این آیه، «أن» به کار رفته؛ بنابراین فعل «تکرها» به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.
ترجمه: «چه بسا از چیزی خوشتان نیاید در حالی که برایتان خوب است.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

۴ «قَرَرنا» که ماضی است، اما «لِ» در «لِنَدافع» از حروف ناصبه است؛ لذا فعل بعد از آن به شکل مضارع التزامی ترجمه می‌شود. ترجمه: «با دوستانمان تصمیم گرفتیم تا از مظلومان در فلسطین دفاع کنیم.»

تست و پاسخ ۶۰

عین صفةً یختلف نوعها:

- (۱) العلم نور و ضیاء یقذفه الله فی قلوب أولیائه!
 (۲) سافرتُ إلى قرية شاهدتُ صورتها أيام صغري!
 (۳) ندم الشاب على أعماله السيئة فعزم على إصلاحها!
 (۴) الثرشفُ قطعةٌ من القماش تُوضع على السرير!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی یازدهم - درس ۵)

درس نامه

صفت دو نوع دارد:

- (۱) صفتی که به صورت اسم باشد: «الغابات الجميلة»
 (۲) صفتی که به صورت جمله و بعد از اسم نکره می‌آید: «رأيتُ طفلاً يبكي من الألم.»

پاسخ تشریحی در ۲۲ «السيئة»، صفت از نوع اسم است، ولی در سایر گزینه‌ها صفت از نوع جمله داریم:

۱ «يقذف...» جمله وصفیه‌ای است که برای اسم نکره «ضیاء» آمده است.

۲ «شاهدتُ...» جمله وصفیه برای «قریة» است.

۴ «توضع...» جمله وصفیه برای «قطعة» است.

نکته اگر ساختار «اسم + ضمیر متصل + اسم ال‌دار» داشته باشیم، آن اسم «ال» دار غالباً صفت است. مانند «أعماله السيئة» در ۳ دقت کنید که در این ساختار، اسم اول به خاطر متصل شدن به ضمیر، معرفه شده برای همین صفتش هم به صورت معرفه (همراه «ال» آمده است).

تاریخ: صفحه‌های ۸۹ تا ۱۱۳

تست و پاسخ ۶۱

کدام گزینه در ارتباط با وضعیت ایران در عهد حکومت خوارزمشاهیان درست است؟

- ۱) در این دوره، یک وزیر در جایگاه خود از آرامش و نفوذ بیشتری نسبت به دوران حکومت‌های پیشین برخوردار بود.
- ۲) پیروان مذهب اسماعیلیه که مهم‌ترین مخالفان خلافت عباسی و حکومت‌های غزنوی و سلجوقی بودند، از سوی این حکومت‌ها تحت آزار قرار داشتند.
- ۳) یکی از پادشاهان این حکومت یعنی سلطان محمد خوارزمشاه، با سیاست‌های توسعه‌طلبانه خود موجب تحریک خلیفه اموی شد.
- ۴) برخی از علوم همچون علم فلسفه و علوم طبیعی در این دوره به نهایت اوج و شکوفایی خود رسیدند.

پاسخ: گزینه ۲ (تاریخ یازدهم - درس ۱۰ - تمولات سیاسی (خوارزمشاهیان)؛ نظام اداری؛ اوضاع اجتماعی و اعتقادی؛ زبان، علم و آموزش)

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌های نادرست:

- ۱) در دوره خوارزمشاهیان، قدرت و نقش وزیر نسبت به دوره سلجوقی به شدت کاهش یافت و حتی در مواردی منصب وزیر حذف گردید.
- ۲) در دوران حکومت سلطان محمد خوارزمشاه، روابط دو طرف به تیرگی گرایید، اما دلیل این امر، خواست خلافت عباسی در احیای قدرت سیاسی و نظامی خود بود که باعث شد از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کند.
- ۳) دوران طولانی حکومت‌های سلسله‌های غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی، هم‌زمان، شاهد تداوم رشد فلسفه و علوم طبیعی در آغاز و سپس افول تدریجی این علوم بود.

تست و پاسخ ۶۲

کدام مورد درباره ویژگی‌های حکومت‌های ذکر شده درست است؟

- ۱) علویان ← توسط خلیفه طرد شده، ولی مورد قبول مردم بودند. - آن‌ها بر قلمرو وسیع خود در طبرستان، دیلم و گیلان فرمان می‌راندند. - مؤسسان آن‌ها از گروه عیاران بودند.
- ۲) صفاریان ← آن‌ها همچون حکومت زیاریان، در تأسیس حکومت خود حمایت خلیفه را نداشتند. - نقش مؤثری در ترویج اسلام داشتند. - خاستگاه جغرافیایی آنان مشخص نیست.
- ۳) طاهریان ← نیشابور جزء قلمرو حکومت آنان بوده است. - در به دست گرفتن حکومت با دشواری زیادی مواجه نشدند. - فرمانروایی آنان به دست حکومت سامانی به پایان رسید.
- ۴) سامانیان ← امیران سامانی در حکومت بر قلمرو خود نیازی به کسب تأیید از سوی خلیفه عباسی نداشتند. - یک نویسنده فارسی‌زبان در این دوره می‌توانست زندگی خوبی داشته باشد. - آن‌ها تجربه جنگ با علویان و صفاریان را داشته‌اند.

پاسخ: گزینه ۴ (تاریخ یازدهم - درس ۹ - زمینه‌های تأسیس؛ فاستگاه اجتماعی و جغرافیایی؛ شیوه کسب قدرت؛ روابط با فلاحت عباسی؛ زبان فارسی)

پاسخ تشریحی حکومت سامانیان با تأیید خلیفه عباسی روی کار آمد و انتقال قدرت نیز با فرمان و تأیید خلیفه صورت می‌گرفت، اما آن‌ها در حکومت و اداره قلمرو تحت فرمان خود، استقلال کامل داشتند. در عصر سامانی هم‌چنین زبان و ادب فارسی اوج گرفت و امیران و وزیران ایرانی، شاعران و نویسندگان فارسی‌گو را تشویق و حمایت می‌کردند. بیشتر دوران حکومت علویان طبرستان به کشمکش و جنگ با سپاهیان خلیفه و لشکریان طاهریان و سامانیان که متحد خلافت بودند، سپری شد. عمرو لیث صفاری نیز با امیراسماعیل سامانی، وارد جنگ شد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (اولاً در هیچ کجای کتاب ذکر نشده که علویان بر قلمرو وسیعی فرمان می‌راندند و این ویژگی مربوط به سامانیان و آل‌بویه است و ثانیاً شهرهای ذکر شده از جمله مناطقی بودند که سادات علوی نقش مؤثری در ترویج اسلام در آن مناطق داشتند، نه این‌که تمام این شهرها جزء مناطق حکمرانی علویان باشد) - نادرست (یعقوب لیث صفاری (نه مؤسسان علویان) فعالیت خود را در گروه عیاران و جنگ علیه خوارج سیستان آغاز کرد).
- ۲) درست - نادرست (مربوط به علویان است) - نادرست (مؤسس این سلسله، یعقوب لیث صفاری رویگرزاده‌ای از دهی به نام قرنین در سیستان بود و فعالیت سیاسی و اجتماعی خود را از آن‌جا شروع کرد).

۳) درست (یعقوب لیث صفاری با حمله به نیشابور، طاهریان را از میان برداشت). - درست (آن‌ها به دستور خلیفه عباسی روی کار آمدند، بنابراین با چالش خاصی مواجه نشدند، علاوه بر آن جنبش‌های سیاسی و اجتماعی ایرانیان در سده‌های نخستین هجری نیز در اعتراض به قدرت خلیفه عباسی و استقلال بیشتر ایرانیان بود). - نادرست (طاهریان به دست صفاریان از میان رفتند و روابط صفاریان با عباسیان فراز و نشیب زیادی داشته و همواره خصومت‌آمیز نبوده است).

تست و پاسخ ۶۳

مورخان ایرانی که در دوران سلسله‌های مسلمان ایرانی می‌زیستند، شاهد و قادر به انجام کدام‌یک از گزاره‌های زیر بوده‌اند؟

الف) آن‌ها می‌توانستند از شهرهای آباد و پررونقی همچون مراکز شهری خلیج فارس، بخارا، ری، اصفهان، بندر سیراف، همدان و شیراز بازدید کنند.

ب) آن‌ها شاهد گسترش تجارت همه شهرهای ایران با هندوستان، چین، جنوب شرقی آسیا و حوزه شرق آفریقا بوده‌اند.

ج) آن‌ها می‌توانستند از نگارش نخستین کتاب جغرافیایی به زبان فارسی با عنوان حدودالعالم من المشرق الی المغرب حکایت کنند.

د) آن‌ها شاهد ساخت پل‌ها، سدها، قنات‌ها و ابزارها و ادوات جنگی‌ای بوده‌اند که حاصل نوآوری اعراب مسلمان در این عصر است.

۱) «الف» - «ج» ۲) «الف» - «ب» ۳) «ج» - «د» ۴) «ب» - «د»

پاسخ: گزینه ۱ (تاریخ یازدهم - درس ۹ - آثار و پیامدها (اقتصادی)؛ سلسله‌های مسلمان ایرانی؛ علم و آموزش (سایر علوم و فنون)؛ توسعه دریانوردی و تجارت دریایی)

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) به واسطه رونق اقتصادی، شهر و شهرنشینی در این دوران و به‌ویژه در حکومت آل‌بویه گسترش یافت. بخارا، نیشابور، ری، اصفهان، شیراز و همدان، از جمله شهرهای بزرگ و آباد آن عصر بوده‌اند. در این سده‌ها، مراکز شهری خلیج فارس رونق یافتند و بندر سیراف به یکی از مراکز مهم مبادلات اقتصادی منطقه‌ای و جهانی آن روزگار تبدیل شد. (درست)

ب) هنگام سقوط ساسانیان، بنادر ایرانی در سواحل خلیج فارس، دریای عمان و دریای سرخ، آباد و پررونق بودند، اما در فاصله سده‌های سوم تا پنجم هجری، تجارت دریایی با مناطق نام‌برده شده تنها از طریق خلیج فارس صورت می‌گرفت؛ بنابراین عبارت شهرهای مختلف ایران، باعث نادرستی این مورد شده است.

ج) در دوره سامانیان، زبان فارسی به عنوان زبان علم و دین در کنار زبان عربی قرار گرفت و چندین اثر علمی و دینی به زبان فارسی تألیف و یا ترجمه شد. ترجمه و تلخیص تاریخ طبری (تاریخ بلعمی) از آن جمله‌اند. همچنین در آن دوره، نخستین کتاب جغرافیایی به زبان فارسی با عنوان حدودالعالم من المشرق الی المغرب نگارش یافت.

د) ایرانیان مسلمان به اتکای تجربیات کهن خویش، در ساخت این سازه‌ها و ادوات، مهارت خوبی از خود نشان دادند و در حوزه هنر و صنایع، دانش ایرانیان باستان به شکل‌های مختلف به دوران اسلامی منتقل شد؛ بنابراین ساخت موارد نام‌برده شده به شکل نوآوری و برای اولین بار نبوده است.

تست و پاسخ ۶۴

کدام مورد، در دوران حکومت علویان طبرستان، رخ داده است؟

فاصله سال‌های ۲۵۰ - ۳۱۶ ق.

۱) حمله محمود غزنوی به مناطق تحت فرمان آل‌بویه شیعه‌مذهب

۲) سفر ابونصر فارابی از خراسان به بغداد

۳) نگارش دانش‌نامه‌ی علائی و ترجمه‌ی یک دوره فلسفه به فارسی

۴) ابداع ابزارهایی برای تعیین طول و عرض جغرافیایی توسط ابوریحان بیرونی

پاسخ: گزینه ۲ (تاریخ یازدهم - درس ۹ - علم و آموزش؛ فلسفه، ریاضیات و نجوم، درس ۱۰ - تحولات سیاسی؛ غزنویان)

مشاوره این سؤال واقعاً سؤال سختی بود، اما تو باید خودت رو برای هر نوع سؤال توی کنکور آماده کنی. یادت باشه که به خاطر سپردن تمام تاریخ‌ها کار غیرممکنیه، اما چیزی که تو می‌تونی انجامش بدی اینه که یک حدود از این تاریخ‌ها داشته باشی و شباهت و همپوشانی اون‌ها رو پیدا کنی. مثلاً به دور ان زندگی ابن سینا و ابوریحان بیرونی نگاه کن، خیلی به هم نزدیکن، پس اون‌ها در یک عصر زندگی می‌کردن و هیچ‌کدوم نتونستن فارابی رو ببینن، چون خیلی قبل‌تر از به دنیا اومدن ابن سینا و ابوریحان، فوت کرده. می‌بینی؟ وقتی مفهومی بخونی می‌تونی از پس خیلی از این نوع سؤالات بر بیایی.

درس نامه ●● برخی از تاریخ‌ها و رویدادهای مهم قرون سوم تا هفتم هجری عبارت‌اند از:

- ۱) انتصاب طاهر بن حسین معروف به ذوالیمینین به حکومت خراسان از سوی مأمون عباسی: ۲۰۵ ق.
- ۲) حکومت علویان طبرستان: ۲۵۰ - ۳۱۶ ق.
- ۳) دوران زندگی فارابی: ۲۵۷ - ۳۳۸ ق.
- ۴) دوران زندگی ابن سینا: ۳۷۰ - ۴۲۸ ق.
- ۵) دوران زندگی ابوریحان بیرونی: ۳۶۲ - ۴۴۰ ق.
- ۶) حمله به مناطق تحت فرمان آل بویه شیعه‌مذهب: ۴۲۰ ق.
- ۷) انتخاب نیشابور توسط طغرل به عنوان مرکز حکومت سلجوقیان: ۴۲۹ ق.
- ۸) فراهم آمدن زمینه ایجاد حکومت محلی در شهر غزنه: ۳۵۰ ق.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) این رویداد در ۴۲۰ ق اتفاق افتاده است و حکومت علویان طبرستان مدت‌ها پیش از آن، از بین رفته بود. (۲۵۰ - ۳۱۶ ق)
- ۲) فارابی در فاصله سال‌های ۲۵۷ - ۳۳۸ ق می‌زیست که با دوران حکومت علویان طبرستان همپوشانی دارد و سفر او به بغداد که از جمله نخستین اقداماتش در مسیر فلسفه است، باید در بین این سال‌ها اتفاق افتاده باشد.
- ۳) نگارش دانش‌نامه‌ی علایی از اقدامات ابن سینا بوده است که در فاصله ۳۷۰ تا ۴۲۸ ق می‌زیسته است؛ پس این گزینه نیز، رد می‌شود.
- ۴) ابوریحان بیرونی این اقدام را به عمل آورده است (۳۶۲ - ۴۴۰ ق). از آن جایی که او بعد از فروپاشی حکومت علویان به دنیا آمده؛ پس این گزینه نیز صحیح نمی‌باشد.

دام تستی در درس ۹، در قسمت‌های مختلفی، هم‌زمان به چند سلسله‌ی مسلمان ایرانی در ارتباط با یک ویژگی اشاره شده است. بیا یک وقت به خاطر کلیدواژه آل بویه و نزدیکی اون‌ها از نظر مذهبی، توی دام ۱ نیفتی و فکر نکنی حتماً در یک عصر حکومت می‌کردند.

تست و پاسخ ۶۵

کدام موارد درباره‌ی حدود مرزی و جغرافیایی حکومت‌های گوناگون صحیح است؟

- (الف) سرزمین‌های ماوراءالنهر تا آن سوی رود سیحون، از جمله مناطقی است که مسلمانان در قرون نخست هجری به آن‌جا لشکرکشی کردند.
 - (ب) بخشی از مرزهای شرقی و نیز سرزمین‌های سیستان و کابل تا نیشابور در مرزهای خراسان تحت حاکمیت صفاریان بود.
 - (ج) مرز شرقی سرزمین‌های اسلامی با هند غیرمسلمان (باهمان کوهستان‌های نواحی شرقی افغانستان) به خاستگاه جغرافیایی غزنویان اختصاص دارد.
 - (د) سرزمین‌هایی از رود سیحون تا دریای مدیترانه، وسیع‌ترین قلمرو حکومت غزنویان بود که در ایران دوران اسلامی بی‌سابقه به شمار می‌رفت.
- ۱) «الف» - «ب» - «ج» ۲) «الف» - «د» ۳) «ج» - «د» ۴) «د» - «ب»

پاسخ: گزینه ۱ (تاریخ یازدهم - درس ۹ - روابط با فلاحت عباسی؛ صفاریان، درس ۱۰ - فتولات سیاسی؛ غزنویان و سلجوقیان)

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

(الف) مسلمانان در سده‌های نخست هجری به ماوراءالنهر و سرزمین‌های آن سوی رود سیحون لشکرکشی کردند که در نتیجه آن، شماری از ترکان به صورت فردی و یا گروهی به دین اسلام گرویدند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ب) یعقوب لیث در سرکوب خوارج سیستان و جهاد با کفار مرزهای شرقی موفق بود. به همین دلیل، خلیفه فرمان حکومت سیستان، کابل و بلخ را برای وی فرستاد. یعقوب صفاری در ادامه به نیشابور حمله کرد و طاهریان را از میان برداشت (نیشابور هم که بجزئی از فراسانه، این طوری هم می‌تونی ببینیش که طاهریان از خلیفه عباسی فرمان حکومت بر فراسان رو دریافت کردند و صفاریان وقتی به نیشابور حمله کردند، طاهریان رو از میان برداشتن)؛ بنابراین تمام مناطق ذکر شده جزئی از مناطق تحت نفوذ صفاریان به شمار می‌رفت.

دقت کنید که در عبارت سؤال، به خراسان اشاره‌ای نشده؛ بلکه نیشابور که در درون مرزهای خراسان قرار دارد، مورد پرسش واقع شده است.

ج) الپتگین در این ناحیه (شهر غزنه در این ناحیه قرار دارد) زمین‌های تأسیس یک حکومت محلی را فراهم آورد و در هنگام ضعف سامانیان، محمود غزنوی، حکومت غزنویان را در این ناحیه تأسیس کرد.

د) در خواندن نواحی جغرافیایی، به دقت به تمام کلمات توجه کنید. سرزمین‌هایی از رود سیحون در شرق، تا دریای مدیترانه، جزء قلمرو سلجوقیان بود. این وسیع‌ترین قلمرو یک حکومت در ایران دوران اسلامی بود.

تست و پاسخ ۶۶

در کدام مورد، مقایسه‌ی درستی میان فرمانروایی حکومت سامانیان (۱) و حکومت غزنویان (۲) در قلمرو خود صورت گرفته است؟

- ۱) برخلاف (۲)، (۱) در دستگاه حکومت خود، فردی را از (۲) به کار گرفت.
- ۲) روش هر دو در برخورد با پیروان مذاهب مختلف یکسان بود.
- ۳) خاستگاه اقتصادی (۱) در دوران حاکمیت (۲) دچار ضعف شد.
- ۴) هر دو با فرمان خلیفه‌ی عباسی به حکومت رسیدند.

پاسخ: گزینه ۳ (تاریخ یازدهم - درس ۹ - علم و آموزش؛ فاستگاه اجتماعی و بیغرافیایی؛ شیوه‌ی کسب قدرت؛ درس ۱۰ - تحولات سیاسی، غزنویان؛ نظام اداری؛ کشاورزی؛ زمین‌داری؛ اوضاع اجتماعی و اقتصادی)

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) الپتگین (پدر بزرگ محمود غزنوی) به سبب استعدادی که در امور نظامی داشت، در دربار سامانیان به مقام سپهسالاری رسید. فرمانروایان غزنوی به خوبی دریافتند که برای اداره‌ی قلمرو روبه‌توسعه‌ی خود، به تشکیلات دیوانی و دیوان‌سالاران ایرانی نیاز دارند. از همین رو، بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی و آل‌بویه را به خدمت گرفتند.
- ۲) امیران سامانی و آل‌بویه با مدارا و اجتناب از تعصب و تنگ‌نظری، شرایطی را فراهم آوردند که اهل علم و اندیشمندان پیرو مذاهب و دین‌های مختلف، در امنیت و آسایش کامل فعالیت کنند.
- از طرف دیگر، دخالت مقام‌های حکومتی به‌ویژه برخی سلاطین و وزیران غزنوی و سلجوقی در امور مذهبی و جانبداری آن‌ها از یک فرقه و مذهب و دشمنی با فرقه و مذهب دیگر، به اختلافات دامن زد.
- ۳) سامانیان که ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی داشتند، از نفوذ و قدرت اقتصادی قابل ملاحظه‌ای در دیار خود برخوردار بودند. یکی از تحولات چشمگیر دوران حاکمیت غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان، زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی دهقانان در ایران بود.
- ۴) سامانیان برخلاف غزنویان، با تأیید و فرمان خلیفه قدرت را به دست گرفتند.

دام تستی ۴ ← دقت کنید که غزنویان در هنگام ضعف سامانیان (که از متحدان خلیفه بودند) قدرت را به دست گرفتند و محمود غزنوی، پس از تأسیس حکومت خود در پی کسب حمایت خلیفه‌ی عباسی برآمد (نه این که با فرمان خلیفه به حکومت برسد).

نکته وضعیت دهقانان در:

- سده‌های نخستین هجری: برخورداری از نفوذ اقتصادی و پشتوانه فرهنگی و اجتماعی
- اواخر قرن چهارم تا اوایل قرن هفتم: زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی

تست و پاسخ ۶۷

در رابطه با تقدم و تأخر زمانی وقایع زمان غزنویان (قبل و بعد از تأسیس) کدام گزینه صحیح است؟

- (الف) حکومت بر افغانستان کنونی و شمال غربی هند پس از شکست در دندانقان
 (ب) گشودن دروازه شهرها بر روی مهاجمان توسط ساکنان خراسان در دوره مسعود غزنوی
 (ج) حکومت محمود غزنوی بر تمامی خراسان و بخش‌هایی از قلمرو سامانیان
 (د) آغاز سرودن اثر ادبی «شاهنامه» به دست حکیم ابوالقاسم فردوسی
- (۱) «د» مقدم بر «الف» و «الف» مقدم بر «ب» و «ج» است.
 (۲) «ب» مقدم بر همه و «ج» مؤخر از همه است.
 (۳) «الف» بر «د»، و «ب» بر «ج» مقدم است.
 (۴) «الف» مؤخر از «د»، و «ج» مقدم بر «ب» است.

(تاریخ یازدهم - درس ۹ - فرهنگ و تمدن؛ زبان فارسی؛ درس ۱۰ - تهولات سیاسی؛ غزنویان)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی ترتیب درست وقایع زیر عبارت است از: د ← ج ← ب ← الف

- حکیم ابوالقاسم فردوسی، در اواخر دوره سامانی شروع به سرودن شاهنامه کرد. (د)
- در هنگام ضعف سامانیان، محمود که سپهسالار سامانیان در خراسان بود، در شهر غزنه اقدام به تأسیس حکومتی مستقل کرد که در تاریخ ایران به حکومت غزنویان مشهور است. وی سپس به تدریج بر تمامی نواحی خراسان و بخشی از قلمرو سامانیان سلطه یافت. (ج)
- مسعود، جانشین محمود غزنوی، از فشار مالیاتی که بر دوش ساکنان خراسان بود غافل ماند و از این رو هنگامی که سلجوقیان به شهرهای خراسان هجوم آوردند، مردم دروازه شهرها را به روی مهاجمان گشودند. (ب)
- با شکست غزنویان از سلجوقیان در نبرد سرنوشت‌ساز دندانقان، سلطه غزنویان بر خراسان به سر رسید، اما حکومت آنان بر مناطقی از سرحدات شرقی ایران (افغانستان کنونی) و شمال غربی هند، تا اواخر قرن ششم هجری ادامه یافت. (الف)

تست و پاسخ ۶۸

کدام مورد درباره اقدامات طغرل سلجوقی درست است؟

- (۱) وی که با لقب سلطان رکن‌الدوله نیز شناخته می‌شود، امپراطوری سلجوقی را به اوج قدرت رساند.
 (۲) به مناطق تحت نفوذ محمود غزنوی هجوم برد و توانست وی را در نبرد سرنوشت‌ساز دندانقان شکست دهد.
 (۳) برای اولین بار، تغییر بزرگی در تصرف مناطق تحت نفوذ یک سلسله ترک‌تبار، ایجاد کرد.
 (۴) خلافت عباسیان در بغداد را از تسلط علویان طبرستان خارج کرد و مورد حمایت خلیفه قرار گرفت.

(تاریخ یازدهم - درس ۱۰ - تهولات سیاسی (سلجوقیان))

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● سلجوقیان

دوران طغرل: سلجوقیان طایفه‌ای از ترکان بودند که پس از گرویدن به اسلام، نخست در ماوراءالنهر و سپس در خراسان مستقر شدند. در زیر به برخی از اقدامات طغرل، بنیان‌گذار سلجوقیان، اشاره می‌کنیم:

- پس از تصرف نیشابور، این شهر را به عنوان مرکز حکومت خود برگزید. (۴۲۹ ق.)
- اقدامات طغرل: سپس شهرها و مناطق مختلف ایران را یکی پس از دیگری تسخیر کرد.
- سرانجام به بغداد رفت و خلیفه عباسی را از تسلط آل‌بویه شیعه‌مذهب درآورد و خود را منجی خلافت معرفی کرد. (۴۴۷ ق.)
- حکومت ایران و عراق را به او بخشید.
- دستور داد به نام او سکه زدند.
- دستور داد نام وی را در خطبه بخوانند.
- لقب «سلطان رکن‌الدوله» را به طغرل داد.
- خلیفه عباسی به این دلیل که طغرل او را از تسلط آل‌بویه رها کرده بود

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) حکومت سلجوقیان در زمان پادشاهی ملکشاه، به اوج قدرت رسید.
- ۲) غزنویان در زمان حکومت جانشین محمود غزنوی، یعنی مسعود غزنوی مورد هجوم ارتش سلجوقیان قرار گرفتند.
- ۳) طغرل پس از تصرف نیشابور و انتخاب این شهر به عنوان مرکز حکومت خود، شهرها و مناطق مختلف ایران را یکی پس از دیگری فتح کرد. او پس از خارج کردن خلیفه عباسی از تسلط آل بویه، از طرف خلیفه عباسی، حاکم عراق و ایران نام گرفت. هیچ کدام از دو سلسله ترک تبار دیگر، (غزنویان و خوارزمشاهیان) نتوانستند به این حجم از متصرفات و قلمرو تحت نفوذ دست یابند.
- ۴) طغرل توانست خلافت عباسیان را از تسلط آل بویه خارج کند.

تست و پاسخ ۶۹

کدام مورد درباره حکومت سلجوقیان درست است؟

- ۱) حکومت از بین برنده سلجوقیان، خود به دست مغولان نابود گردید.
- ۲) با تصرف آسیای صغیر زبان فارسی و دین اسلام به شبه‌قاره هند گسترش یافت.
- ۳) خاستگاه جغرافیایی آنان نخست به خراسان و سپس به ماوراءالنهر بازمی‌گردد.
- ۴) پس از یک دوره اوج و شکوفایی، به دنبال تقسیم قلمرو بین امیران مختلف، زوال آنان آغاز گردید.

(تاریخ یازدهم - درس ۱۰ - تفولات سیاسی؛ سلجوقیان؛ خوارزمشاهیان)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● دلایل انقراض و زوال سلجوقیان

- اختلافات داخلی: به دنبال مرگ خواجه نظام‌الملک و ملکشاه (وزیر و پادشاه قدرتمند این حکومت)، در اثر «اختلافات فراوان بر سر قدرت و جانشینی» دچار ضعف شد.
- اقوام مهاجم: هجوم اقوام مهاجم همچون قراخانیان و غزها منجر به از دست رفتن ماوراءالنهر و وارد آمدن آسیب‌ها و خسارت‌های فراوان به شهرها و روستاهای خراسان و دیگر مناطق ایران شد.
- مبارزات اسماعیلیان و قدرت‌گرفتن اتابکان در نواحی زیر سلطه سلجوقیان
- به دنبال حوادث بالا، قلمرو سلجوقی بین امیران مختلف تقسیم شد و رقابت و کشمکش بر سر قدرت، حکومت سلجوقی را بیش از پیش تضعیف کرد.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) تکش خوارزمشاه با پیروزی بر آخرین سلطان سلجوقی، به حکومت سلجوقیان پایان داد؛ در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، سپاهیان چنگیز به ایران حمله کردند و در پی آن حکومت خوارزمشاهیان نیز، ساقط شد. (درست)
- ۲) توسعه قلمرو سلجوقیان در آسیای صغیر، موجب مهاجرت قبایل و طوایف ترک به آن منطقه و تغییر وضعیت سیاسی و فرهنگی این ناحیه شد. در نتیجه حملات محمود غزنوی دین اسلام و زبان فارسی به شبه‌قاره هند راه یافت. (نادرست)
- ۳) سلجوقیان طایفه‌ای از ترکان بودند که پس از گرویدن به اسلام (و نه برای اولین بار) نخست در ماوراءالنهر و سپس در خراسان مستقر شدند. (نادرست)
- ۴) حکومت سلجوقیان به دنبال مرگ وزیر و پادشاه قدرتمند خود، در اثر اختلافات فراوان بر سر قدرت و جانشینی، دچار ضعف و زوال شد. (نادرست)

نکته

- توسعه قلمرو سلجوقیان در آسیای صغیر: تغییر وضعیت سیاسی و فرهنگی این ناحیه
- نتیجه حملات محمود غزنوی به هند: گسترش دین اسلام و زبان فارسی

تست و پاسخ ۷۰

کدام موارد در رابطه با هنر و معماری دوران سلجوقیان درست است؟

الف) هنر سفالگری اگرچه به کیفیت دوره سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه یافت و برای اولین بار سمرقند مرکز مهم سفالگری در این دوره شد.

ب) هنر کاشی کاری در این دوره به اوج خود رسید و در تزئین بناهای مذهبی و غیرمذهبی و با نقوش متنوع، کاربرد فراوانی یافت.

ج) معماری از جمله ساخت مسجد، الگویی برای معماران مساجد در دوره‌های بعدی شد و مسجد جمعه اصفهان با تأثیرپذیری از آن در سلسله‌های بعدی بنا شده است.

د) فلزکاری موفق‌ترین هنر این دوره بود و از دلایل آن می‌توان به تولید انبوه این آثار، صدور آن‌ها به دیگر کشورها و انتقال به سرزمین‌های غرب قلمرو اسلامی اشاره کرد.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «د» - «ج» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ب» - «د»

(تاریخ یازدهم - درس ۱۰ - هنر و معماری)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) سمرقند از جمله مراکز مهم سفالگری در دوره سامانی در شرق ایران است که به تدریج در عصر سلجوقی به مناطق مرکزی مانند کاشان انتقال یافت.

ج) مسجد جمعه اصفهان که یکی از کهن‌ترین مساجد چهار ایوانی است، الگویی برای معماران مساجد در دوره‌های بعدی شد.

جغرافیا: صفحه‌های ۸۳ تا ۱۱۴

تست و پاسخ ۷۱

کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«بخشی از فعالیت‌های اقتصادی مربوط به فعالیت‌های نوع چهارم است که به طور مثال»

- (۱) مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های ICT و پژوهش است - تولیدکنندگان گوشی‌های تلفن همراه هر ساله گزینه‌های جدیدی به مدل‌های قبلی اضافه می‌کنند تا سود بیشتری نصیب خود کنند
- (۲) با میکروالکترونیک‌ها و ریزپردازنده‌ها و به طور کل صنایع‌های تک سروکار دارند - شرکت‌های چندملیتی که شعبه اصلی آن‌ها در کشور مادر قرار دارد شعبه‌هایی نظیر صنایع مونتاژ یا شرکت وابسته در کشورهای دیگر ایجاد می‌کنند
- (۳) در آن نوسانات قیمت در بازار جهان کنترل می‌شود و بیشتر ناظر بر تولیدات داخلی است - برخی کشورهای صادرکننده نفت و گاز برای دفاع از منافع خود و جلوگیری از آسیب‌پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت، سازمان‌های متعددی تشکیل می‌دهند
- (۴) طی آن خدمات و انواع گوناگون فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی ارائه می‌شود - امروزه بسیاری از کالاهایی که در زندگی روزمره از آن استفاده می‌کنیم، در کارخانه‌های صنعتی پیشرفته تولید می‌شوند و باعث قطب‌بندی صنعتی جهان می‌شوند

پاسخ: گزینه ۱ (بفرمایید یازدهم - درس ۷ - طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی)

درس نامه ●● امروزه فعالیت‌ها را به چهار گروه یا بخش تقسیم می‌کنند:

نوع	توضیحات
اول	با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین و دریا سروکار دارد.
دوم	منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند.
سوم	در فرایند آن‌ها، خدماتی به دیگران ارائه می‌شود.
چهارم	فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش و تحقیق و توسعه است.

پاسخ تشریحی فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم، فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش و تحقیق و توسعه است. در نظر داشته باشید که صنایع الکترونیک شامل رایانه‌ها و تجهیزات آن‌ها، وسایل صوتی و تصویری، تلفن‌های هوشمند همراه، صنایع هوا فضا و به طور کلی صنایع دانش‌بنیان از جمله صنایع نوین (های تک) هستند. این صنایع با فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم ارتباط نزدیکی دارند. مثالی برای این توضیح همان به‌روزرسانی گوشی‌های همراه است. حواستان باشد که ارائه خدمات با این نوع فعالیت‌های اقتصادی ارتباطی ندارد.

دام تستی ۲ دام این تست محسوب می‌شود! چون اولاً توضیح ابتدای این گزینه مربوط به فعالیت‌های نوع چهارم است و دوماً توی بخش دوم، ممکنه واژه صنایع حواست رو پرت کنه؛ در صورتی که خود توضیح غلطه و ارتباطی به مثال فعالیت‌های نوع چهارم نداره. ۴ هم به خاطر واژه فناوری ممکنه تو رو به دام بندازه.

تست و پاسخ ۷۲

متن زیر با کدام مورد مطابقت دارد؟

«شرکت‌های چندملیتی به سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر علاقه‌مند هستند؛ زیرا از این طریق به امتیازات زیادی دست پیدا می‌کنند.»

- (۱) معمولاً بخش مرکزی این شرکت‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارند و با احداث مزارع در کشورهای نواحی استوایی، از نیروی کارگر ارزان قیمت آن‌ها در مزارع خود بهره می‌برند.
- (۲) بیشتر مزارع تک‌محصولی در کشورهایی که مبدأ این شرکت‌ها محسوب می‌شوند، قرار دارند تا بتوانند بدون واسطه، محصولات خود را به فروش و صادرات برسانند.
- (۳) از نظر کارشناسان، این شرکت‌ها با سرمایه‌گذاری خود در مزارع کشت پلانتیشن، موجب رونق و شکوفایی کشاورزی کشور مبدأ و افزایش صادرات آن می‌شوند.
- (۴) شرکت‌های چندملیتی شعبه‌های مونتاژ خود را در کشور مادر تأسیس می‌کنند تا از این طریق کالاها و خدمات خود را سریع‌تر در بازار هدف به فروش برسانند.

پاسخ: گزینه ۱ (بفرمایید یازدهم - ترکیبی درس ۷ (کشت تک‌محصولی تفصیلی)، درس ۸ (نابرابری در اقتصاد جهانی))

درس نامه ●● شرکت‌های چندملیتی نقش مهمی در تجارت جهانی دارند. شعبه اصلی این شرکت‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی (مادر) است و طراحی و فناوری علمی اصلی تولید در کشور مادر صورت می‌گیرد. شرکت‌های چندملیتی شعبه‌هایی نظیر کارخانه‌های مونتاژ یا شرکت‌های وابسته در کشورهای دیگر ایجاد می‌کنند تا بتوانند کالاها و خدمات خود را در آن کشورها تولید کنند و به فروش برسانند.

نکته شرکت‌های چندملیتی از شرکت‌های محلی در کشورهای میزبان برای تولید یا فروش کالاها و خدمات خود استفاده می‌کنند.

پاسخ تشریحی امروزه صاحبان اغلب مزارع تک‌محصولی تخصصی (پلانتیشن‌ها) شرکت‌های بزرگ، به‌ویژه شرکت‌های چندملیتی هستند؛ زیرا این‌گونه مزارع به سرمایه‌گذاری نیاز دارند. شرکت‌های چندملیتی شرکت‌هایی هستند که معمولاً بخش مرکزی آن‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد و شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ آن‌ها در سایر نواحی ایجاد شده‌اند. این شرکت‌ها در خارج از مرزهای کشور مبدأ فعالیت می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) بیشتر مزارع تک‌محصولی نواحی استوایی در نزدیکی سواحل دریاها واقع شده‌اند تا بتوان از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان استفاده کرد.

۳) از نظر کارشناسان محیط زیست، در کشت تک‌محصولی، به دلیل این‌که مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می‌یابند، خطر فرسایش و ضعیف‌شدن خاک زیاد است.

۴) شرکت‌های چندملیتی شعبه‌هایی نظیر کارخانه‌های مونتاژ یا شرکت‌های وابسته در کشورهای دیگر ایجاد می‌کنند تا بتوانند کالاها و خدمات خود را در آن کشورها تولید کنند و به فروش برسانند.

تست و پاسخ ۷۳

کدام مورد، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«یکی از ویژگی‌های صنایع نوین یا های‌تک که به طور عمده با میکروالکترونیک‌ها و ریزپردازنده‌ها سروکار دارند، عبارت است از»
این صنایع با ارتباط نزدیکی دارند.»

۱) صادرکردن کالاها و ارائه خدمات به کشورهای دیگر - پارک‌های علم و فناوری

۲) قراردادن بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان - قطب‌بندی‌های اقتصادی

۳) صادرکردن کالاها و ارائه خدمات به کشورهای دیگر - قطب‌بندی‌های اقتصادی

۴) قراردادن بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان - پارک‌های علم و فناوری

پاسخ: گزینه ۴ (مغرافیای یازدهم - درس ۷ - صنایع نو با فناوری پیشرفته)

پاسخ تشریحی صنایع های‌تک با فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم ارتباط نزدیکی دارند و شامل ویژگی‌های زیر می‌شوند:

۱) این صنایع عمدتاً بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان قرار دارند.

۲) پیشرفت آن‌ها بر مبنای نوآوری و رقابت است.

۳) این صنایع ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا و صادرکردن کالاهای تولیدشده به کشورهای دیگر جهان‌اند.

پارک‌های علم و فناوری، مناطقی هستند که در آن آزمایشگاه‌های متعدد تحقیقاتی و پژوهشگرانی که به ابداع و نوآوری مشغول‌اند، تمرکز یافته است.

تست و پاسخ ۷۴

با توجه به مشخصات مناطق صنعتی اروپای غربی (الف)، آمریکای شمالی (ب) و اروپای شرقی (ج)، کدام مورد به درستی تدوین شده است؟

(۱) «ب» یکی از مهم‌ترین نواحی صنعتی و قطب‌های سلیکون در جهان است، اما هم در «الف» و هم در «ج»، گرچه صدها شرکت بزرگ مرتبط با نرم‌افزار و رایانه وجود دارد، ولی به اندازه «ب» نیستند.

(۲) «الف» و «ب» دارای صنایع‌های تک هستند که عمدتاً بر محور خدمات الکترونیکی و ارائه آن‌ها به شرکت‌های چندملیتی استوارند، ولی در «ج» کمیت و کیفیت تولیدات کارخانه‌ای به اندازه دو ناحیه دیگر نیست.

(۳) در «ج» جمهوری چک و لهستان و در «الف» ناحیه رور در آلمان از نواحی صنعتی مهم هستند که بخش وسیعی از نواحی صنعتی از کوه‌های آپالاش تا دریاچه‌های پنج‌گانه گسترده شده‌اند.

(۴) هم در «ج» و هم در «الف» صنایع کارخانه‌ای در پیرامون شهرهای پرجمعیت احداث شده‌اند، اما در «الف» که دارای شرکت‌های چندملیتی است، کارخانه‌های صنعتی بیشتری در شهرهای صنعتی قرار دارند.

پاسخ: گزینه ۲

(بغرافیای یازدهم - درس ۷ - صنعت)

درس نامه ●● بد نیست بار دیگر درس‌نامهٔ اولین سؤال جغرافیای این آزمون را بخوانید تا دوباره ویژگی‌های فعالیت‌های اقتصادی را مرور کنید. صنعت، فعالیت نوع دوم است که طی آن منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند. صنایع کارخانه‌ای تقریباً در همهٔ کشورها وجود دارد، اما نواحی جهان از نظر تعداد صنایع، کمیت و کیفیت تولیدات کارخانه‌ای و همچنین سودی که از راه صدور کالاهای صنعتی به دست می‌آورند، یکسان نیستند. مهم‌ترین نواحی صنعتی یا قطب‌های صنعتی جهان عبارت‌اند از:

ایالات متحدهٔ آمریکا و کانادا. نواحی صنعتی این بخش در شمال شرق و از کوه‌های آپالاش تا دریاچه‌های پنج‌گانه گسترده شده‌اند.	آمریکای شمالی
شامل ناحیهٔ رور در کشور آلمان و نواحی صنعتی انگلستان، فرانسه و شمال ایتالیا می‌شود.	اروپای غربی
ژاپن از مهم‌ترین نواحی صنعتی در این بخش از جهان است.	شرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا
ناحیهٔ مسکو، قفقاز، ولگا و جمهوری چک و لهستان از اروپای شرقی، نواحی صنعتی مهم این بخش هستند.	روسیه و اروپای شرقی

پاسخ تشریحی اروپای غربی و آمریکای شمالی دارای صنایع‌های تک هستند که عمدتاً بر محور خدمات الکترونیکی و ارائه آن‌ها به شرکت‌های چندملیتی استوارند، ولی در اروپای شرقی، کمیت و کیفیت تولیدات کارخانه‌ای به اندازه دو ناحیه دیگر است.

تست و پاسخ ۷۵

با بررسی موارد «الف» و «ب» کدام گزینه درست است؟ ← هر دو مورد «الف» و «ب» مربوط به کشاورزی: مورد «الف»: تجاری / مورد «ب»: معیشتی

(الف) از مهم‌ترین نواحی کشت غلهٔ تجاری در دنیا مزارع وسیع گندم در چین، هند و ... است که بخش عمدهٔ گندم جهان را تولید می‌کنند.

(ب) در بخش‌هایی از عربستان، ایران و آسیای مرکزی و ... چرای شبانی و کوچ افراد و دام‌ها به منظور یافتن آب و علوفه در استپ‌ها انجام می‌شود.

(۱) هر دو نوع کشاورزی معیشتی و تجاری در مجموعه فعالیت‌های نوع اول می‌گنجد؛ اما نوع تجاری آن به دلیل پیشرفته‌تر بودن، با فعالیت‌های سوم اقتصادی، ارتباط بهتری دارد.

(۲) در کشاورزی معیشتی تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار کشاورز یا فروش محلی صورت می‌گیرد، ولی در کشاورزی تجاری، کشاورزی یا پرورش دام به منظور فروش در بازارهای داخلی یا صادرات به کشورهای دیگر انجام می‌شود.

(۳) در کشاورزی معیشتی، گرچه هدف کسب سود فراوان نیست، اما با توجه به تولید مازاد و فروش در نواحی داخلی، میزان درآمد حاصل از این نوع، تفاوت چندانی با کشاورزی تجاری ندارد.

(۴) کشاورزی از گذشته‌های بسیار دور و شکل‌گیری اولین سکونتگاه‌ها در کنار رودها تا امروز که تقریباً در همهٔ کشورها انجام می‌شود، اهمیت خود را در زندگی بشر حفظ کرده است.

پاسخ: گزینه ۲

(بغرافیای یازدهم - درس ۷ - نواحی عمدهٔ کشاورزی در جهان)

درس نامه ●●

برای طبقه‌بندی نواحی کشاورزی در جهان از معیارهای گوناگونی استفاده می‌شود؛ برای مثال، معیشتی یا تجاری بودن و ... به طور کلی نواحی کشاورزی در جهان دو نوع‌اند: نواحی کشت معیشتی (غیرتجاری) و نواحی کشت تجاری. این بخش در کتاب درسی تحت عنوان «مطالعه برای انجام دادن» آمده است؛ اما سؤال از اطلاعات این جدول نیست و قدرت استدلال شما را می‌خواهد.

ویژگی‌ها - نواحی	نوع کشاورزی	
چرای شبانی و کوچ افراد و دام‌ها به منظور یافتن آب و علوفه در استپ‌ها؛ مانند بخش‌هایی از عربستان، ایران، آسیای مرکزی و جنوب غربی آسیا، ساوانا و ...	گله‌داری شبانی	کشاورزی معیشتی (غیرتجاری)
قطع درختان و سوزاندن پوشش گیاهی در نواحی استوایی توسط ساکنان بومی و کشت محصولاتی چون ذرت و رهاکردن زمین پس از ضعیف‌شدن آن و به جست‌وجوی زمین دیگر رفتن (بسوزان و برو)	کشت نوبتی (کوچنده)	
تراس‌بندی مزارع برنج در آسیای موسمی روی دامنه‌های ملایم و مزارع کم‌وسعت اما پرمحصول، مانند مزارع برنج فیلیپین، تایلند و ...	کشت برنج آبی (غرقابی)	
در نواحی سرد و خشک آسیا، دره‌های رودها در جنوب غربی آسیا و قسمتی از اروپا، کشت غلات، ارزن، لوبیا، سیب‌زمینی و ... توسط خانوار روستایی و پرورش گاو و گوسفند	کشت غله روستایی و دامداری	
در ارتفاعات یا دره‌ها یا جلگه‌های رودخانه‌ای مناطق استوایی مانند ارتفاعات مکزیک و آند، استفاده از وسایل ابتدایی، کشت ذرت و سیب‌زمینی و گندم و پرورش لاما و گوسفند	زراعت بدوی ساکن	
کشت غلاتی مانند گندم، جو، ذرت و برنج در مقیاس وسیع با استفاده از وسایل پیشرفته برای عرضه به بازارهای جهانی؛ مانند ناحیه میدوست در آمریکا، کانادا، روسیه و ...	کشت غله تجاری	
پروراندن دام برای استفاده از گوشت همراه با دامداری مجهز در کنار کشت غله تجاری مانند هلند، فرانسه، استرالیا، آمریکا	دامداری تجاری	
تولید تخصصی یک محصول گرمسیری مانند موز، قهوه و نیشکر در نواحی استوایی برای فروش گسترده در بازارهای جهانی	کشت تخصصی تک‌محصولی (پلاتیشن)	
کشت متمرکز میوه و سبزی با تمرکز روی یک محصول؛ مانند باغ‌های زیتون در یونان	باغداری تجاری	
پرورش درختان انگور، زیتون، انجیر و مرکبات همراه با دامداری نسبتاً کوچک (بز و خوک)	کشاورزی مدیترانه‌ای	
گله‌داری‌های بزرگ توسط خانوارهای کشاورز مانند گله‌داران استرالیا، زلاندنو و آرژانتین	گله‌داری مزرعه‌ای	

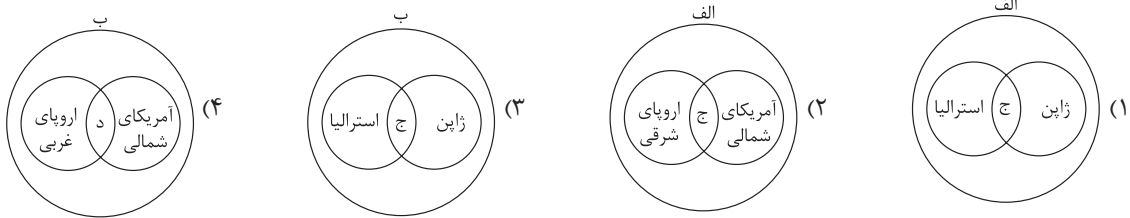
پاسخ تشریحی

- مورد «الف» مربوط به کشاورزی تجاری است. در این نوع، تولید محصول کشاورزی یا پرورش دام به منظور فروش در بازارهای داخلی یا صادرات به کشورهای دیگر و با هدف کسب سود انجام می‌شود. همان‌طور که از عبارت «الف» برمی‌آید، تأمین و صادرات گندم به سرتاسر جهان مربوط به این نوع است. این نوع کشت به سرمایه بسیار نیاز دارد و میزان تولید محصول نیز در آن زیاد است.
- پیداکردن آب و علوفه نه سودی دارد و نه محصولی؛ پس عبارت «ب» مربوط به کشاورزی معیشتی یا غیرتجاری است. در کشاورزی معیشتی، تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار کشاورز یا فروش محلی صورت می‌گیرد و میزان تولید و سود کم است.

تست و پاسخ ۷۶

با توجه به موارد زیر، کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟
 الف) منظور از مرکز، کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان است.
 ب) کشورهای پیرامون عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند.
 ج) برخورداری از صنایع نو و خدمات پیشرفته، فناوری بالا و نیروی ماهر و متخصص
 د) کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و زیرساخت‌ها و تجهیزات لازم برای توسعه صنعتی

(جغرافیای یازدهم - درس ۸ - مرکز - پیرامون)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره کافیه بدونید کدوم مورد با کدوم مورد دیگر ارتباط داره و اون وقت راحت می‌تونید گزینه‌ها رو بررسی کنید.

پاسخ تشریحی در نظر داشته باشید که «الف» و «ج» مربوط به توضیحات مرکز، «ب» و «د» مربوط به توضیحات پیرامون است؛ به عبارت دیگر، «ج» یکی از ویژگی‌های «الف»؛ و «د» یکی از ویژگی‌های «ب» است.

کشورهای مرکز ← آمریکای شمالی، اروپای غربی، ژاپن و استرالیا

کشورهای پیرامون ← افغانستان، بنگلادش، مراکش، نامیبیا، پرو و نیکاراگوئه

دام‌تستی این سؤالای تصویری جدید هستن و دقت زیادی رو می‌طلبین! در غیر این صورت تو دام همه‌گزینه‌ها می‌افتی!

تست و پاسخ ۷۷

با توجه به عبارت‌های زیر کدام‌یک از موارد، در خصوص عوامل شاخص توسعه انسانی درست است؟

الف) درآمد و رفاه ب) امید به زندگی یا متوسط طول عمر ج) سواد و آموزش

۱) شرکت‌های چندملیتی با هدف دستیابی به سطح بالایی از «ج»، محور فعالیت‌های خود را بر مدار افزایش سطح «الف» و «ب» در کشورهای مبدأ قرار دادند.

۲) پس از جنگ جهانی دوم، کشورهای جهان به دو بلوک غرب و شرق تقسیم شدند که مبنای آن «الف» و «ب» بود و در نهایت «ج» را تحت تأثیر قرار دادند.

۳) «الف» جنبه اقتصادی دارد و باعث پیدایش نابرابری اقتصادی و فضایی در سطح جهان می‌شود و خود بر «ب» و «ج» تأثیر می‌گذارد.

۴) مبنای تقسیم‌بندی جهان به دو بخش مرکز و پیرامون «ب» است که در نهایت موجب نابرابری پراکندگی «الف» و «ج» در نواحی گوناگون می‌شود.

(جغرافیای یازدهم - درس ۸ - نابرابری اقتصادی، نابرابری فضایی)

پاسخ: گزینه ۳

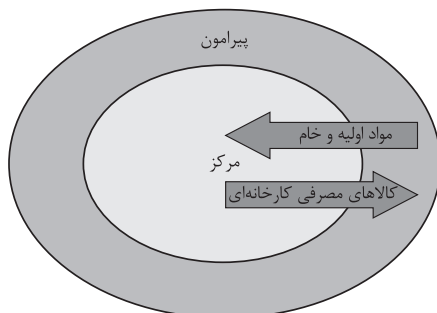
پاسخ تشریحی عامل «الف» (درآمد و رفاه) جنبه اقتصادی دارد. امروزه ثروت و درآمد جهان به شدت در دست برخی کشورهای متمرکز شده است، به طوری که مردم برخی از کشورها درآمد و سطح زندگی و رفاه خوبی دارند؛ در حالی که برخی کشورهای دیگر، بخش بزرگی از مردم با فقر و کمبود امکانات زندگی مواجه‌اند.

نکته در نظر داشته باشید که «الف» به مراتب تأثیر بیشتری بر «ب» و «ج» دارد.

تست و پاسخ ۷۸

در ارتباط با تصویر روبه‌رو، کدام گزینه درست است؟

- ۱) در کشورهای پیرامون بیشتر، فعالیت نوع اول اقتصادی انجام می‌شود.
- ۲) در کشورهای مرکز، فعالیت‌های نوع اول بیشتر از نوع دوم به چشم می‌خورد.
- ۳) کشورهای پیرامون ضمن انجام فعالیت‌های نوع سوم با فعالیت‌های نوع چهارم سروکار دارند.
- ۴) کشورهای پیرامون، فعالیت‌های نوع چهارم را در کشورهای مرکز افزایش می‌دهند.

(بفرمایید یازدهم - درس ۷ (طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی)، درس ۸ (مرکز - پیرامون))

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره اول خوب به تصویر صورت سؤال و جزئیات آن نگاه کنید و سپس به صورت گزینه‌ها بپردازین.

پاسخ تشریحی در نظام سرمایه‌داری جهانی، براساس روابط و مبادله نابرابری که بین نواحی پدید آمده است، برخی نواحی نقش مرکز یافته و بر سایر نواحی غالب و مسلط شده‌اند. برخی نواحی نیز نقش پیرامون دارند که به لحاظ اقتصادی به مرکزی وابسته‌اند. در نظر داشته باشید که فعالیت‌های نوع اول به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند؛ مانند کشاورزی، زراعت، دامپروری، صید ماهی، جنگل‌داری و استخراج معدن! پس کشورهای پیرامون بیشتر با فعالیت‌های نوع اول سروکار دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) حواستان باشد که در کشورهای پیرامون فعالیت نوع اول بیشتر است.
- ۳) کشورهای پیرامون بیشتر با فعالیت‌های نوع اول و دوم سروکار دارند.
- ۴) کشورهای مرکز، فعالیت‌های نوع چهارم را افزایش می‌دهند و این مسئله ربطی به کشورهای پیرامون ندارد.

تست و پاسخ ۷۹

از بین عبارات زیر، کدام موارد به ترتیب با مناطق آزاد تجاری و اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای مرتبط هستند؟

- الف) تلاش برای کاهش مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی
- ب) توسعه صادرات یک کشور و ایجاد رونق اقتصادی
- ج) از بین رفتن شکاف میان مناطق مرکز و پیرامون
- د) مغایرت قوانین و مقررات با دیگر نواحی سرزمین

۱) «الف» - «ب» و «د» ۲) «ب» و «ج» - «د» ۳) «ج» و «الف» - «ب» ۴) «ب» و «د» - «الف»

(بفرمایید یازدهم - درس ۸ - تجارت بین‌المللی و حفاظت از اقتصاد کشورها)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره نوی همچنین سؤال‌الایی، حواست به خط تیره‌ها و «و» باشه! مبادا توتله اونا بیفتی و گزینه‌ها رو قاطی کنی.

پاسخ تشریحی اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد و به رونق توسعه اقتصادی کشورها کمک شود. مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که در اصل برای توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند. در این مناطق، تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی یا معافیت‌های مالیاتی، به صادرات و واردات و انبارداری کالاها بپردازند. به طور کلی در این مناطق، مقررات و قوانین اقتصادی ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین وجود دارد.

دام‌تستی به عبارت «به ترتیب» حتماً دقت کن، وگرنه در دام ۱ می‌افتی!

تست و پاسخ ۸۰

با بررسی شکل مقابل، کدام مورد مطابق با پدیده «الف» تدوین شده است؟

- (۱) نابرابری اقتصادی در فضای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شود؛ به عبارت دیگر چون منابع، امکانات و خدمات به طور عادلانه توزیع نمی‌شود، نابرابری را می‌توان در سطح زمین مشاهده کرد.
- (۲) اگر ارزش واردات یک کشور بیشتر از صادرات آن باشد، موازنه منفی است که به آن کسری تجاری می‌گویند و برای اقتصاد کشور نامطلوب است.
- (۳) اگر ارزش صادرات یک کشور بیشتر از واردات آن باشد، موازنه تجاری مثبت است و آن کشور می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، رفاه کشور خود را بهبود بخشد.
- (۴) کشورها در پی آن هستند که تأثیرات منفی تجارت خارجی (صادرات و واردات) را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند و به رونق و توسعه اقتصادی دست یابند.

(بغرافیهای یازدهم - درس ۸ - تجارت بین‌المللی و حفاظت از اقتصاد کشورها)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی معمولاً کشورها برای این که تأثیرات منفی تجارت خارجی (صادرات یا واردات) را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند و به رونق و توسعه اقتصادی دست یابند، کارهایی انجام می‌دهند. برخی از این کارها عبارت‌اند از: وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص، تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای و ایجاد مناطق آزاد تجاری.

فلسفه: صفحه‌های ۵۰ تا ۶۸

تست و پاسخ ۸۱

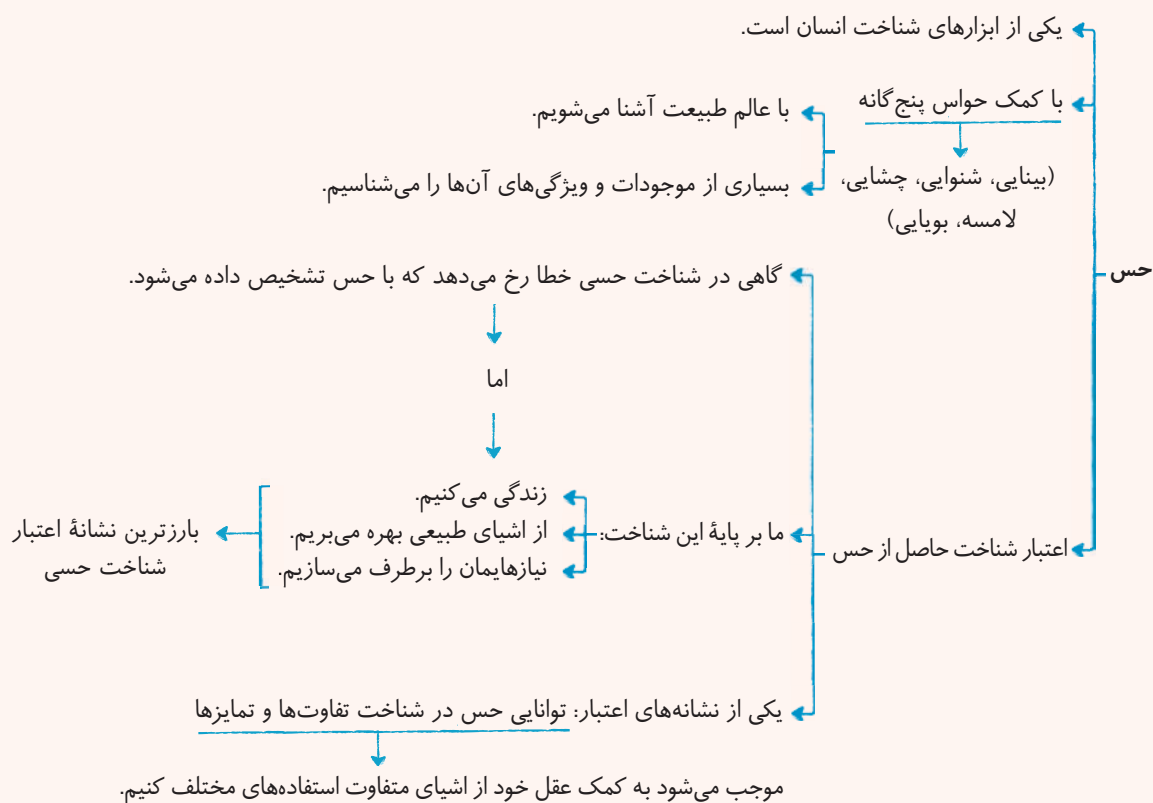
بهره‌مندی از کدام ابزار موجب استفاده از لباس‌های بافتنی در میان انواع مختلف لباس‌ها می‌شود؟

- (۱) حس
(۲) عقل
(۳) قلب
(۴) شهود

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

پاسخ تشریحی یکی از ابزارهای شناخت ما حس است که بر پایه آن با عالم طبیعت آشنا می‌شویم؛ گرچه گاهی در شناخت حسی خطا رخ

می‌دهد، اما این شناخت به قدری برای ما معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم و از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌سازیم. از نشانه‌های اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست؛ اما استفاده از تفاوت‌ها با عقل است.

تست و پاسخ ۸۲

کدام گزینه درباره انواع شناخت درست است؟

- (۱) خطاهای موجود در شناخت حسی، اعتبار آن را کم‌رنگ می‌کند.
(۲) موجودات عالم ماده صرفاً از طریق حواس پنج‌گانه قابل درک هستند.
(۳) برای تشخیص و اصلاح خطاهای حسی، باید به حس رجوع کنیم.
(۴) شناخت عقلی فقط شامل امور نامحسوس می‌شود.

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی برای شناخت و اصلاح خطاهای حسی باید از حس و عقل کمک گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) گرچه در شناخت حسی، گاهی خطا رخ می‌دهد ولی این خطا باعث بی‌اعتبار شدن شناخت حسی نمی‌شود و ما زندگی طبیعی خود را بر پایه آن بنا می‌نهم.
- ۲) و ۳) به وسیله عقل، می‌توان هم محسوسات را شناخت و هم غیرمحسوسات را.

تست و پاسخ ۸۳

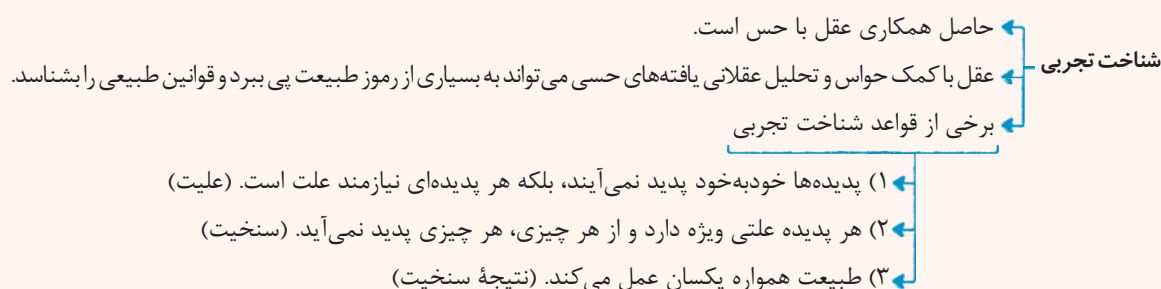
کدام گزینه را نمی‌توان یک شناخت تجربی دانست؟

- ۱) پی بردن به وجود کسی پشت در، هنگامی که زنگ در به صدا درمی‌آید.
- ۲) پی بردن به عبور کسی، با دیدن ردپا در برف
- ۳) پی بردن به آتش در هنگام دیدن شعله‌ها از راه دور
- ۴) تشخیص طلوع آفتاب با دیدن روشنایی روز

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

نکته وقتی با دیدن یا حس کردن یک چیز به یک نتیجه می‌رسیم، مثلاً از دیدن ردپا پی می‌بریم که یک نفر از این‌جا عبور کرده، در واقع به یک شناخت تجربی دست یافته‌ایم.

پاسخ تشریحی در سایر گزینه‌ها از وجود لوازم و آثار یک چیز، به وجود آن پی برده‌ایم؛ یعنی ابتدا با «حس» متوجه یک واقعیت بیرونی شده‌ایم و سپس با استفاده از «عقل»، به وجود عامل وجوددهنده آن «علت» رسیده‌ایم؛ پس یک شناخت تجربی رخ داده است؛ اما در ۳ یک شناخت حسی وجود دارد نه تجربی؛ چون با دیدن شعله‌های آتش، خود آتش را درک می‌کنیم.

تست و پاسخ ۸۴

کدام گزینه درباره شناخت تجربی درست است؟

- ۱) علوم تجربی، قواعدی را اثبات می‌کنند که مبنای همه شناخت‌های تجربی هستند.
- ۲) شناخت تجربی، نوعی از شناخت است که از طریق همکاری حس و عقل برای کشف اسرار کل هستی به دست می‌آید.
- ۳) برای رسیدن به شناخت تجربی باید از شناخت عقلی استفاده کنیم.
- ۴) ابن سینا فیلسوف دوره اسلامی، اولین دانشمندی بود که درباره قانون علیت و مبانی علوم تجربی سخن گفت.

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●●

علوم تجربی بر چند قاعده مهم عقلی استوار است که دانشمندان در هنگام بررسی داده‌های حسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارند و از آن‌ها بهره می‌برند. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از:

- (۱) هر پدیده علتی دارد و خودبه‌خود پدید نمی‌آید.
- (۲) هر پدیده، علت ویژه‌ای دارد و از هر چیزی، هر چیزی به وجود نمی‌آید.
- (۳) طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.

پاسخ تشریحی قواعد شناخت تجربی، عقلی هستند و با عقل محض به دست می‌آیند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① علوم تجربی بر قواعدی استوار است که عقلی هستند نه تجربی.
- ② شناخت تجربی برای شناخت اسرار و رموز عالم طبیعت است نه کل هستی.
- ④ ارسطو از اولین دانشمندانی است که مبانی علوم تجربی را پایه‌گذاری کرد.

تست و پاسخ ۸۵

کدام گزینه مورد پذیرش سوفیست‌ها می‌باشد؟

- (۱) شناخت حسی که ما از اشیا به دست می‌آوریم تطابقی با واقعیت ندارد ولی شناخت عقلی مطابق با واقع است.
- (۲) تنها ابزار شناخت انسان حس است که می‌تواند واقعیت را آن‌چنان که هست دریابد.
- (۳) انسان هر شیئی را که بشناسد، این شناخت تغییرپذیر نیست.
- (۴) حس غیرقابل انکار است اما واقع‌نما نیست.

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴ **پاسخ تشریحی** سوفسطائیان به سبب اختلاف نظرهای اندیشمندان و مغالطه‌هایی که خودشان به کار می‌بردند، اصل امکان شناخت را زیر سؤال برده و مدعی بودند که نه از راه حس و نه از راه عقل می‌توان به حقیقت رسید.

نکته با این که سوفیست‌ها تنها ابزار انسان برای شناخت را حس می‌دانستند ولی معتقد بودند آن‌چه را ما با حس درک می‌کنیم تطابقی با واقعیت ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① سوفسطائیان ابزار عقل را قبول نداشتند.
- ② آن‌چه را که حس درک می‌کند، از نظر سوفیست‌ها مطابق با واقع نیست.
- ③ از نظر سوفیست‌ها اشیا در هر نوبت طوری به نظر می‌آیند که در نوبت بعد ممکن است همان‌طور نباشند.

تست و پاسخ ۸۶

از نظر کُنت و تجربه‌گرایان هم‌مسلك او، هر آن‌چه که با حس قابل شناخت نیست:

- (۱) وجود ندارد.
- (۲) بی‌معنا است.
- (۳) با عقل درک می‌شود.
- (۴) شهودی است.

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲ **پاسخ تشریحی** اوگوست کُنت و تجربه‌گرایان هم‌مسلك او (پوزیتیویست‌ها) معتقد بودند که اصولاً آن دسته از مفاهیم و گزاره‌هایی که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد ارزیابی قرار گیرند، بی‌معنا هستند.

دام تستی دقت کنید که پوزیتیویست‌ها به هیچ‌وجه معتقد نیستند که آن مفاهیم که با حس و تجربه درک نمی‌شوند، وجود ندارند بلکه معتقدند نباید برای بررسی علمی آن‌ها وقت گذاشت.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۸۷

جریان نسبی‌گرایی در دوره جدید اروپا به کدام فیلسوف یا کدام گروه شباهت فکری بیشتری دارند؟

- (۱) سوفسطائیان (۲) عقل‌گرایان (۳) ارسطو (۴) یوزیتویست‌ها

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۱

درس‌نامه نسبی‌گرایان بر این باورند که هر فرد متناسب با ویژگی‌های خود، درباره امور به شناختی می‌رسد که با شناخت افراد دیگر متفاوت است؛ بنابراین شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد.

پاسخ تشریحی سوفسطائیان معتقد بودند که حقیقت همان چیزی است که حواس هر کس به آن گواهی می‌دهد؛ خواه حواس افراد یکسان گزارش

دهد یا متفاوت؛ بنابراین حقیقت امری یکسان نیست و نسبت به هر کسی می‌تواند متفاوت باشد که این نظر با نظر نسبی‌گرایان قرابت بیشتری دارد.

تست و پاسخ ۸۸

نظر کدام فیلسوف یا فیلسوفان درباره روش‌های شناخت به افلاطون شبیه‌تر است؟

- (۱) اوگوست گنت (۲) فارابی (۳) نسبی‌گرایان (۴) ویلیام جیمز

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی افلاطون هم شناخت حسی و هم شناخت عقلی را معتبر می‌دانست، هرچند برای عقل جایگاه ویژه‌ای قائل بود. از طرفی با بیان این‌که سقراط، عالم مُثُل را شهود کرده، نشان داد که شهود را نیز معتبر می‌داند. از طرفی تمام فلاسفه مسلمان همه راه‌های شناخت، شامل حس، عقل و قلب (شهود) را معتبر می‌دانند و هر کدام را در جایگاه خود درست می‌دانند.

تست و پاسخ ۸۹

اساس معرفت فلسفی در نگاه فیلسوفان مسلمان کدام است؟

- (۱) تکیه بر استدلال عقلی و معرفت شهودی (۲) تکیه بر استدلال عقلی و توجه به معارف وحیانی پیامبر (۳) تکیه بر استدلال عقلی که بدون آن اساساً فلسفه وجود ندارد. (۴) تکیه بر عقل و شهود و وحی به عنوان ابزارهای متنوع شناخت

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی فیلسوفان مسلمان، معرفت فلسفی را متکی بر استدلال عقلی می‌دانند و معتقدند که بدون آن اساساً فلسفه وجود ندارد؛ یعنی نمی‌توان صرفاً با استفاده از تجربه یا شهود یا وحی به معرفت فلسفی رسید.

تست و پاسخ ۹۰

تفاوت اصلی دکارت که او را از تجربه‌گرایان جدا کرد چه بود؟

- (۱) عدم قبول گزاره‌ها و مفاهیم حسی و تجربی (۲) عدم قبول شهود وحیانی در ادیان آسمانی (۳) قبول گزاره‌ها و قواعد ریاضی و فلسفی (۴) قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی محض

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آن‌چه دکارت را از تجربه‌گرایان جدا کرد، قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی بود که از طریق تجربه قابل دستیابی نبودند و فقط متکی بر استدلال عقلی بودند.

نکته تجربه‌گرایان فقط شناخت تجربی را معتبر می‌دانند، یعنی عقل وقتی با حس همکاری کند، آن را معتبر می‌دانند و عقل محض را قبول ندارند؛ ولی عقل‌گرایان مانند دکارت علاوه بر تجربه، قواعد عقلی محض را هم معتبر می‌دانند.